

סולם יעקב

סיפורים וזיכרונות על דמותו ועל הליכותיו
ודברי חיזוק אחר מיטתו
של יעקב גליס זצ"ל

לעילוי נשמת יעקב בן משה אליהו

לתגובות ולהערות ניתן לפנות:

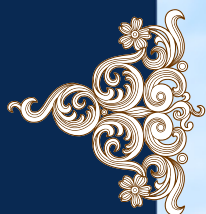
052-7693216

sulamyakov8@gmail.com

ניתן לרכוש עותק מודפס במהדורה מהודרת
במחיר סמלי של 10 ש"ח
פרטים בדרכי ההתקשרות הנ"ל.

עיצוב ועימוד:

י' שניידמן 054-8441706

הקדמה

יענקי נולד בד' באב תשמ"ח. 13 שנים ושלושה חודשים זכה לגדול כילד בריא ושלם, מלא חיים ושמחה ובעל שאיפות גדולות לעתיד.

בד' באב תשס"א חגג יענקי בהתרגשות גדולה את היכנסו לעול תורה ומצוות. פחות מחודש אחר כך, בר"ח אלול, נכנס לישיבת פוניבז' לצעירים, שם התחיל ללמוד בהתלהבות רבה.

בליל שבת פר' נח, ג' במרחשוון תשס"ב, חש לפתע קוצר נשימה חריף ביותר שמקורו לא ידוע, ואיבד את הכרתו. מוחו נפגע באופן בלתי הפיך, ומאז ועד יומו האחרון, במשך 18.5 שנים, לא הייתה לו כל אפשרות להניע איבר, לתקשר עם העולם ולהביע את עצמו. במשך השנים האלה היה מאושפז בבית החולים השיקומי "רעות" בתל אביב. בני משפחה ומתנדבים מהשכונה הגיעו לבקרו מדי יום ביומו, להניח לו תפילין, להתפלל איתו וללמוד במחיצתו. ב־15 השנים הראשונות לאשפוז היה אביו מביאו הביתה כל שבוע, מיום חמישי עד ראשון, והוא היה לחלק בלתי נפרד מהמשפחה. בשלוש השנים האחרונות מצבו הרפואי לא אפשר זאת, והוא היה מגיע הביתה בחגים ובאירועים מיוחדים.

בחודשיים שלפני פטירתו לא התאפשר ביקור במקום אשפוזו עקב סכנת הקורונה. רק ביום שלפני פטירתו נפתחו השערים באופן מוגבל לביקור של בן משפחה אחד, ואביו הגיע לבקרו. לא עברה יממה אחת, ויעקב נפטר, כביכול חיכה לאביו להיפרד ממנו, ורק לאחר מכן השיב את נשמתו הטהורה ליוצרה. למרבה הפלא, לאחר יומיים שונתה המדיניות במקום, ושערי המקום נסגרו שוב למבקרים, כאילו נפתחו השערים רק כדי לאפשר לנו, לבני המשפחה, להיפרד מיעקב, וליעקב להיפרד מאיתנו.

מאז ומעולם היה יעקב זצ"ל ילד מיוחד במינו, בעל אישיות מרוממת ושובת לב, והשאי רושם בל יימחה בלבבות כל מכריו. ארבע שנים לפני פטירתו החלטנו

להוציא לאור חוברת שתאגד את הזיכרונות עליו. פנינו לרבנים ולחברים, לשכנים ולמכרים, ואכן התברר שכולם שומרים בליבם פינה חמה ליענקי, וכולם שמחו לשתף אותנו ולהובילנו בנתיביה של הפינה הזו שבליבם. חלקם העבירו לנו את דבריהם בכתב, וחלקם חלקו איתנו את זיכרונותיהם בעל פה, והם משולבים כאן בין הדברים.

כעת, לאחר הפטירה, הוספנו לחוברת את ההספדים שנאמרו בלווייתו ומאמרים לזכרו מאת בני המשפחה והוצאנו את החוברת במהדורה מחודשת, ויהיו הדברים לזכותו ולעילוי נשמתו הטהורה של יעקב בן משה אליהו.

ננצל הזדמנות זו כדי להודות מקרב לב לכל המתפללים הרבים שהעתירו במשך כל השנים לרפואת "יעקב בן לאה ברוריה", לכל אלה שקיבלו על עצמם קבלות ולמדו לרפואתו, ולבעלי החסד הרבים שהגיעו לבקרו, שהו לצידו ועשו ככל יכולתם להקל עליו ועל המשפחה. ישלם להם ה' כפועלם הטוב.

בגיל 12 לערך הצהיר יענקי על רצונו לכתוב ספר בשם "סולם יעקב". למרבה הצער, הספיק לכתוב רק את ההקדמה... משאלתו הייתה שהדברים שכתב יופצו ברבים, ובאנו בכך למלא משאלתו:

סולם יעקב

וַיִּחַלֵּם יוֹהָנָן סֶלֶם מָצָב אֶרֶצָה

וְרָאָשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׁמִימָה (בראשית כח, יב)

...כל החיים הם חלום אחד ארוך, המתמשך על פני שבעים שנה, ואם בגבורות שמונים שנה. והחלום הוא על סולם ארוך-ממדים, אשר כל אחד מתאווה לעמוד בראשו. היתגשם החלום?

אם הסולם 'מוצב ארצה', בעניינים הגשמיים - גם כשהאדם למעלה, מה טובה לו בכך?

אדמונד הילארי וטנזינג נורגיי הצליחו בשנת ה'תשי"ג 'לכבוש' את פסגת האוורסט, מה השיגו בזה? הפרסום העולמי, כששמם נשא על כפים בעולם כולו, הוסיף להם דבר מה? מה השיגו בכך, מלבד מכשולים וקשיים וסכנות אין ספור?

הלא לא הרויחו דבר ממסעם! היו רבים שקדמו להם, אך לא העלו דבר בחתם. קודמיהם, ג'ורג' מלורי ואנדריו אירוויין מצאו את מותם בטיפוס. ההיתה סיבה מוצדקת למותם, מלבד החוש ההרפתקני, השאיפה לכבוד מדומה והתאווה המזורה לפרסם את שמם בעולם כולו? על מה מסרו את נפשם? על ההבל! על לא דבר!

אזי, החיים רהבם עמל ואון! כחציר יחלוף - בבוקר יציץ, וחלף; לערב ימולל ויבש! על כך 'הבל הבלים' אמר קהלת - הבל הבלים, הכל הבל!

וגם כאשר יעלה בו האדם - הרי תמיד ימצא את עצמו באמצע הסולם, אם יש לו מאה - רוצה מאתים, ואם מאתים - ארבע מאות!

אך - כאשר הסולם 'וראשו מגיע השמימה' - הרי אין לך דבר גדול מזה!

אדם, שיושב בביתו ועוסק בתורה במסתרים - מה רב השכר אשר יש לו מכך! שכר ללא גבולות, אשר אין כל אדם ובריה יכולים לשער!

אמנם, אותם אנשים, אשר אין להם שיח ושיג בתורת אֱלֹקִים חיים ובדתו ילעגו לו, על כי אין לו כל שם אף בקרב הקרובים לו ביותר.

ובהנאות גשמיות - לא מעדנים, ולא מאכלים דשנים; פת במלח יאכל,
ומים במשורה ישתה, ועל הארץ יישן, - - -

ובתורה הוא עוסק!

על כן, אין הוא מחשיב את כל הצער והקשיים אשר בדרכו. כי אלה
משולים כחרס הנשבר, כחציר יבש, וכציץ נובל, כצל עובר, וכענן כלה,
וכרוח נושבת, וכאבק פורח, וכחלום יעוף!

ואתה הוא מלך ק"ל חי וקים!

אין קצבה לשנותיך, ואין קץ לארך ימיך, ואין לשער מרכבות כבודך,
ואין לפרש עלום שמך, שמך נאה לך ואתה נאה לשמך, ושמנו קראת
בשמך - - -

וממנו השכר! - - - האין זה כדאי? ועל כך נאמר "טובה שעה אחת של
קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי עולם הזה!"

שקוע בספרים
שקיבל לבר המצווה

שנותיו הראשונות

יענקי בשנותיו הראשונות

אחד הזיכרונות הראשונים מיענקי הוא מזמן היותו כבן 3. בדרכו לגן פגש חבר. יענקי היה נמוך קומה יחסית לבני גילו, והחבר הפטיר לעברו: "קטן..." יענקי ניגב חיש מהר את דמעותיו ואמר לאמו בגבורה: "זה בכלל לא מה שחשוב, אם ילד הוא קטן או גדול... העיקר זה המידות..."

ואכן, אצלו זו לא הייתה קלישאה. מגיל קטן מאוד ניכרה בו עדינות רבה, ובלטה בו מאוד מידה מיוחדת של דרך ארץ. כל דיבורו היה בנועם, בחן ובכבוד. חיוך תמידי היה על שפתיו, ועיניו האירו תמיד בשמחה ובאהבה. היה בוגר מאוד בנפשו, ועם זאת – היה ילד קורן, מלא תום והתלהבות ושמחת חיים, ואת השמחה הפשוטה והתמימה הזו השרה על כל סובביו. היה רץ בין הפרחים והשיחים, מריח ומתבונן, מתפעל מכל פרח, מכל עלה. כל דבר שימש אצלו מושא להתפעלות ולהתרגשות. שום דבר לא עבר סתם כך, בלי התייחסות.

בשורות הבאות נספר בקצרה על התכונות הייחודיות שאפיינוהו מגיל צעיר, והדברים עוד יובאו בהרחבה בדברי הרבנים והחברים.

יראת שמים

תפילתו של יענקי הייתה מעומק הלב ומתוך כוונה טהורה, והוא היווה השראה לאנשים שראוהו בעת תפילתו, גם לאלה שלא הכירוהו.

הרב ישעיה טואיטו שליט"א סיפר: "התפעלתי מאוד מהתפילה שלו, הוא היה ממש הדוגמה שלי לתפילה. שאלתי את הרה"ג רבי יהודה סילמן שליט"א האם יש להקפיד לא לפסוע "עושה שלום" לפני ילד שמתפלל. אמרתי לו שמדובר בגליס, והוא אמר: גליס זה משהו אחר..." הוא היה ילד, אך תפילתו הייתה כשל מבוגר.

יענקי קרא כל מה שהיה בהישג ידו. באחד הימים התגלגל לידו ספר ישן ועב כרס בשם "לקסיקון לבעלי חוליות". יענקי היה שוחר ידע וקרא בו בעניין רב, ובגיל 4 ידע לספר על כל בעל חיים לאיזו משפחה ולאיזו מחלקה הוא שייך, מה הסימנים האופייניים ועוד ועוד. הוא נהנה מהספר עד מאוד, והיה בקי בכל סוגי החיות לפרטי הפרטים. לאחר זמן קצר קלט שבספר כתובים דברים שסותרים את האמונה לגבי מניין שנות העולם. הדבר כל כך כאב לו, שהוא ישב ובכה בכי תמרורים. בדמעות בעיניו הניח את הספר בפח ולא היה מוכן לראותו עוד.

כשהיה בן 4, חזר מהגן וכולו אפוף דאגה וצער. ניסיון לשמוע מה קרה, והוא לא עונה. ניסיון לשאול בכיוונים שונים, וללא הצלחה. לבסוף קלטנו... אם זה דבר שהוא לא מוכן בשום אופן לדבר עליו, כנראה זה דבר שאסור לדבר עליו... שאלנו את יענקי: ראית קשת? והוא השיב בחיוב ופרץ בבכי... הוא פחד מהקטרוג על הדור... ישבנו אתו ואמרנו תהילים, הוא אמר בבכי ובדמעות, ורק אז נרגע...

מגיל צעיר היה מקליט את עצמו מספר סיפורים – על פרשת השבוע, סיפורי חז"ל, סיפורים על גדולי ישראל – בהתלהבות, במתיקות ובהתרגשות, היישר מאוצרו הגדוש.

כשהיה בכיתה ב' הצענו לו להשתתף באחת הקייטנות שנפתחו אז בבני ברק, וילדים רבים מה'חידר' השתתפו בה. אך יענקי אמר: אני חושב שבקייטנה הזו מראים סרטים, והרבנים הורו לא לראות סרטים. כך בפשטות ויתר על כל החוויות שיכול היה ליהנות מהן בקייטנה, ובלבד שלא לעשות מעשה שרוח חכמים אינה נוחה ממנו.

אחד מאחיו, שהיה כבן 7 כשיענקי איבד את ההכרה, נשאל מה הוא זוכר מיענקי. והוא אמר: "כשיענקי החליף את הכיפה שלו לכיפת לילה, לא הסיר את הכיפה האחת וחבש את האחרת, אלא הכניס את כיפת הלילה מתחת לכיפת היום, ורק אחר כך הסיר את כיפת היום, כדי שלא יהיה אפילו חלקיק שנייה ללא כיפה..."

אחיו זוכרים גם כי היה קורא ק"ש מילה במילה, עם הפסקות בין כל מילה למילה.

יענקי קבע לעצמו הנהגות ייחודיות לכל חג. בתשעה באב היה נראה תמיד בפנים עצובות, ולהבדיל, בפורים היה משתכר קלות ומדבר בהתלהבות דברי תורה, וורטים מבריקים, חידושים ודברי מוסר. אדם ניכר בכוסו... לקראת סוכות היה טורח להכין קישוטים ייחודיים בתלת-ממד לסוכה.

כיבוד הורים

בשנת תשס"ג התפרסמה בעלון "קול ברמה" כתבה על יענקי. בתוך הכתבה כתב העורך, הרב משה מיכאל צורן שליט"א:

כותב השורות הללו זוכר את יעקב מגיע מדי ערב לשיעור הדף היומי, בעזרת הנשים של בית הכנסת המרכזי, כדי לומר שלום לאביו היושב שם בקביעות. הוא נכנס, אמר שלום, חיך לאביו בחיך אצילי מאין כמוהו, ויצא בחזרה, וכמדומה הלך להתפלל ערבית.

כך, מדי ערב.

זכורני, שעוד אז ניגשתי לאביו והצבעתי בפניו על מידותיו האציליות של הבן. האב הנהן בראשו, כאומר: אינך מגלה לי דבר...

ואכן, היה מכבד את הוריו באופן יוצא מן הכלל ונענה לכל אמירה שלהם בהתלהבות ובכבוד.

באחת ממחברותיו נמצאה שורה שכתב:

לי אסור לעשן אף פעם – זה ציווי של אמי.

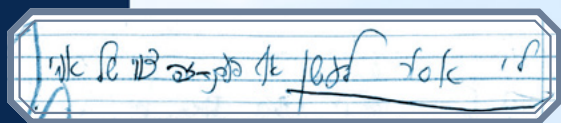
אמא אמרה – אז פשוט הדבר שכך עושים, ולתמיד. אין שום ספק בדבר.

וכך התייחס לכל מה שקשור להורים – מתוך כבוד וציות מוחלט, ללא שאלות ותהיות, וקל וחומר ללא טענות ומענות.

בור סוד שאינו מאבד טיפה

יענקי ניחן בכשרונות נדירים. את הקריאה רכש תוך דקות ספורות בגיל 3.5, אחרי שאחותו הראתה לו בדרך אגב את התנועות והסבירה לו איך הוגים כל אחת מהן (את האותיות עצמן למד ב'חידר'). מיד לאחר מכן החל לקרוא בשקיקה כל מה שנקלע לסביבתו. את דף הקשר שקיבל מהגננת ביום ששי סיים לקרוא כבר בדרך הביתה...

יענקי היה סקרן מאוד לגבי כל פרט ופרט בבריאה. הוא היה נמלא התפעלות מהחידושים שנגלו לו תוך כדי קריאה, ושמח לשותף את חבריו ואת בני משפחתו בגילויים המרתקים, כמו על מבנה האטום ועוד. כבר בגיל 4 התעמק בספרי כימיה,

ביולוגיה, פיזיקה ועוד, ספרים שנועדו מלכתחילה לגיל התיכון. בני משפחתו זוכרים, כי בהיותו כבן 4 שאל בפליאה את הסובבים אותו: "מה, אתם לא יודעים מה זו האנומליה של המים?...". ככל שלמד יותר, נמלא יותר בהתרגשות ובהודיה על הבריאה המופלאה. לא פלא שלקראת פורים היה נושא התחפושות שבחר "מה רבו מעשיך ה'".

יענקי אהב להתעמק גם בכל הקשור לתחום הלשון והדקדוק, ובהיותו כבן 6 היה פותר להנאתו מבחני בגרות בלשון, בחוברת שמצא בבית. בהיותו כבן 4 נרעש לגלות כי אחותו הגדולה כתבה בשגיאת כתיב – ובא לספר בהתרגשות שהיא כתבה את המילה "בוודאי" בלי אל"ף... לפעמים סיפר שהעיר לחבריו על טעויות הגייה, והם, כלשונם, "הסתכלו עליו כאילו נפל מהירח..." שכנה סיפרה כי ביקשה לתלות כביסה בביתנו, והוא העיר בעדינות לפי תומו: תולים כבסים (ולא כביסה...).

הוא היה שוחר ידע, ונהנה מאוד לחלוק את ידיעותיו עם אחרים. בעוד חבריו שיחקו בחצר, ישב הוא במטבח על כיסא קטן וסיפר בהתלהבות על התגליות המרתקות שנתגלו לו. השיחות עמו היו תמיד מעניינות והנושאים מגוונים.

בשלב מסוים לקראת בר המצווה החליט שהוא רוצה לרכז את כל המשאבים ללימוד ספרי קודש בלבד, ואמר כי מאותו יום והלאה יקרא רק ספרי קודש. זאת על אף סקרנותו הרבה ומשיכתו הטבעית לידע חדש בתחומים שונים.

לאחר בר המצווה היה לא אחת מסתכל בהתרגשות ובאהבה על מדפי הספרים שלו ומצהיר: את כל אלה אני רוצה ללמוד, אני רוצה לעבור ספר-ספר עד שאסיים את כולם... אך משמים רצו אחרת.

מקדים שלום לכל אדם

מאז ומעולם היה מקדים שלום לכל אדם ואדם. אופן אמירת השלום שלו היה פרק בפני עצמו. תמיד כשהיה נכנס הביתה, כבר בתור ילד רך, היה משמיע "שלום"

קולני, לבבי ומתנגן, עד כדי כך שלמתבונן מהצד היה נראה כאילו לא ראה את המשפחה תקופה ארוכה.

כשפגש אנשים ברחוב, גם אנשים שהכיר ברמה שטחית מהאזור, היה דואג להקדים להם שלום כבר מרחוק בחיוך רחב, ואף היה מפנה גופו קדימה במעין קידה המביעה כבוד והוקרה.

הרב תנחום פישוהוף שליט"א, ר"מ בשיעור ג' בישיבת פוניבז', סיפר כי הוא גר בשכונת אור החיים, סמוך ל'חידר' 'אור מרדכי' שבו למד יענקי. יענקי לא הכירו, אך תמיד כשפגש אותו, הקדים לו יענקי שלום בחיוך רחב ובמאור פנים. מאות ילדים עברו ברחוב במשך השנים, אך לא רבים מהם הקפידו על הקדמת שלום לכל אדם כפי שהוא הקפיד. כשהגיע יענקי לשיעור א' בישיבת פוניבז', אומר הרב פישוהוף, הוא שבה את ליבי, אף על פי שאני מלמד בשיעור ג'. ראיתי בפניו שהוא בחור מיוחד במינו.

תושב שכונת רמת אלחנן, **הרב דופלט שליט"א**, היה ממלא מקום ב'חידר', לא בכיתה שיענקי למד בה. תמיד כשיענקי פגש אותו, כבר מרחוק האיר יענקי פניו לעומתו ובירך אותו לשלום מכל הלב. היחס החם שהראה יענקי גרם לרב דופלט להיקשר אליו כל כך, עד כדי כך שהקפיד להגיע לבקר את יענקי כל שבת מברכים, במשך כל השנים שבהן הגיע יענקי הביתה.

כולו אומר כבוד

כשהיה בן שש סיפר לאמו לפי תומו: "חבר סיפר לי בדיחה. הכרתי את הבדיחה, אבל רציתי שיהיה לו סיפוק, אז צחקתי..." בחושיו הדקים הבין כבר בגילו הצעיר למה זקוק החבר, ומה יגרום לו להרגיש מכובד ובעל ערך. כשגדל מעט, הפך אצלו הדבר לאמנות של ממש, כפי שאפשר להיווכח מדברי חבריו שיובאו בהמשך.

מעולם לא רב עם חברים או עם אחים. תמיד היה מוותר, ועשה זאת בשמחה ובחיוך ולא בכעס ובנרגנות.

אחד מחבריו סיפר, שפעם אחת הכו אותו חברים, וילדים שעמדו בסמוך יעצו לו להחזיר. אך יענקי ענה ואמר: "המרים יד על חברו נקרא רשע", ולא הסכים בשום אופן להחזיר.

גם בן דודו **הרב יעקב גליס שליט"א** (בן הרב מאיר יהודה לייב) סיפר, כי כשיענקי היה כבן 8 שנים ילדים פגעו בו, והוא לא ענה. בן דודו אמר לו שיענה, אך יענקי משך בכתפיו ואמר: מה זה יעזור לי...

הדבר שהיה חשוב ליענקי יותר מכל היה לשמח אלוקים ואדם. לשמח את האנשים שסביבו, ברואי ה' בצלם אלוקים, וכך לשמח את הקב"ה. הדבר בלט כבר מגיל רך ביותר. שמחת הזולת הסבה לו עונג של ממש, והוא עשה הכל כדי להגיע לכך.

לא רק ביחס לאנשים שהכיר נהג כך, אלא אפילו ביחס לאנשים שכלל לא ידע מיהם, ולא היה סיכוי שידעו מי הוא. פעמים רבות נמצא בכיסו גזיר מודעה שתלש ברחוב, ובו מספר טלפון או פרטים אחרים של המפרסם. לשם מה תלשת את הפרטים מהמודעה? נשאל. ויענקי ענה: רציתי שמי שיראה את המודעה יראה שיש לה ביקוש, הנה, מישהו כבר תלש ממנה גזיר אחד... וכך אנשים יביעו עניין במודעה...

גם בבית ניכרו השאיפה שלו להיטיב לכולם והרגישות שלו לכל אחד. כדרכם של ילדים, התווכחו פעם אחיו ביניהם על ממתקים שקיבלו. לבסוף אמר אחד מהם: "טוב, עוד מעט יענקי יחזור מהחידר, ואני כבר אבקש ממנו שייכבד אותי..." היה ברור להם שאצל יענקי הערך הראשון במעלה הוא לכבד את הזולת – אף אם פירוש הדבר שהוא עצמו ייוותר ללא שום ממתקים...

סיפר דודו הרב יואל וינטרוב

שליט"א שראה את יענקי מגיע הביתה עם ממתק בידו. דודו שאל אותו מדוע אינו אוכל את הממתק. ויענקי ענה: "מה יצא לי אם אני אוכל את הממתק? אם אתן לאחים שלי אני אשמח אותם".

פעם אחת, כשהיה בכיתה ב', הסתובב בבית מוטרד. הוא נשאל מה מטריד אותו, וענה בשאלה: איזו מתנה מתאים שאתן לאישה? והוא הסביר: יש איזו אישה (מדובר באמו של אחד מחבריו,

גב' ברעם) שתמיד מעבירה אותו את הכביש ברחוב שרת. והוא כל כך רוצה לתת לה איזו מתנה שתביע את הכרת הטוב שלו ותשמח אותה... לבסוף מצא בבית תמונה של רב, כתב מאחור מילות תודה חמות, ונתן לאישה.

נוהג היה לייקר ולכבד כל דבר שבקדושה. חברו **הרב עקיבא גולדשטיין** שליט"א סיפר כי בליל שבת האחרון שלו בישיבה חזר יחד עמו הביתה. יענקי לא הלך

יענקי (מימין) עם אחיו אברימי

בדרך הרגילה אלא הלך לכיוון אחר. שאלו חברו למה אינו הולך בדרך הרגילה. יענקי ענה: לא מתאים ללכת עם נעלי שבת במקום שיש בו חול, זה לא כבוד לשבת... כל כך אפיינו אותו עדינות הנפש הזו ושימת הלב המיוחדת לכל פרט ופרט, בפרט בכל מה שקשור לתורה ולמצוות.

בורח מן הכבוד

יענקי ידע לקרוא מגיל צעיר מאוד. כבר מגיל 3.5 רכש ידע רב מאוד בחומש ובמפרשים, ובכל ספר שנקלע לידייו. הוא היה מודע לכך שהוא יוצא דופן – הוא שמע זאת כל העת מאנשים בסביבתו, שהתפעלו מתוכן דבריו ומסגנון דיבורו. ואף על פי כן מעולם לא הבליט את ידיעותיו, וככל שזה מוזר לומר את הדברים על ילד צעיר – ברח מן הכבוד ככל יכולתו.

כשהיה בן 4.5, בליל הסדר, שפע חידושים ודברי תורה ללא הרף. על כל משפט בהגדה הרחיב ופירש וסיפר במתיקות ובחן. אחותו, הגדולה ממנו ב־3.5 שנים, לא הצליחה להשחיל אף מילה בתוך כל השטף הזה... ההורים ביקשו ממנו שיאפשר לאחותו לספר גם היא על ההגדה, והוא הבין זאת מיד, על אף גילו הצעיר, השתתק מיד ופינה את הבמה.

מני אותו יום כבר לא היה צריך להזכיר לו לפנות במה לאחרים... הוא עשה זאת בכל הזדמנות, והדברים יובאו בהרחבה בהמשך, בדברי הרבנים והחברים.

ביום רביעי, ר"ח חשוון תשס"ב, שלושה ימים לפני שאיבד את הכרתו, התקיים טקס חלוקת פרסים לנבחני "דגל ירושלים" על הלכות שמיטה. בני המשפחה קראו על כך בעיתון, ויענקי נשאל למה לא השתתף במבחן – הרי כל החומר נהיר לו על בוריו, ובוודאי היה זוכה בש"ס... יענקי ענה: אם הייתי זוכה, כולם היו שואלים אותי: זה אתה? זה אתה שזכית במבחן? אני לא אוהב את זה. עדיף לברוח מהכבוד, זה לא דבר טוב...

במהלך שיחותינו עם אלה שהכירו את יענקי, נדהמנו לגלות שדמותו עודנה עומדת חיה מול עיני הגננת שלו, הגב' **חיה גלוסקין** תחי', שבגן שלה למד בשנת תשנ"ג, מגיל 4 עד גיל 5.

מתברר שכבר בגיל כה צעיר ניתן היה להבחין במעלותיו המיוחדות.

וכך סיפרה הגננת:

יש ילדים מיוחדים שאני זוכרת מלפני שנים רבות, אבל יענקי לא היה סתם מיוחד, הוא היה הרבה מעבר למיוחדים. היו בן הרבה פרחים, אבל הוא היה הפרח בה"א הידיעה.

זכורה לי באופן מוחשי הצורה שבה היה נכנס לגן - עם חיוך גדול ובוקר טוב מאיר, לבבי ושמח. תמיד בחיוך, במתיקות, בעדינות ובאצילות. אני ממש יכולה לזכור איך הדלת הייתה נפתחת, והוא נכנס בחיוכו הקורן. תמיד היה מחייך.

כל התנהגותו הייתה בעדינות, אף פעם לא דיבר בטונים גבוהים. תמיד בקול רך ורגוע. אם הייתה מריבה, הוא היה בורח ממנה, לא התחבר לזה. תמיד היה בצד המוותר. זכורה לי צורת הדיבור העדינה והרכה שלו, שבה התבטא: טוב הגננת, אז לא, לא משנה... והווייתור אף פעם לא היה מתוך תחושת החמצה, אף פעם לא בעצבנות, אלא בחיוך, בשמחה, בשלווה. אף פעם לא ראיתי אותו כועס. תמיד ויתר. טוב הלב שלו ממש נשפך. גם במקומות שבהם היה ודאי מקום לכעוס ולהתרגז, הוא לא כעס. מעולם לא ראיתי ילד כזה, שתמיד מחייך, ואף פעם אינו מתרגז. הקול העדין, הרך והמתוק שלו מצטלצל באוזני עד היום...

יענקי בלט בכל התחומים, למרות היותו מהקטנים בכיתה, וכבר מגיל קטן ראו את חכמתו המיוחדת. הוא בחן כל דבר בצורה מאוד עמוקה. הייתה לו שפה עשירה וספרותית, וידע נרחב בכל תחום. כשלימדתי על המים, סיפר על תכונות פיזיקליות מדעיות של המים. הוא אף הביא לגן גיליון "עיתונלי", כדי להעשיר את הנלמד ולומר דברים בשם אומרם... וכל זאת כשהיה עוד לפני גיל 5.

תמיד היה מפתיע אותי בתשובותיו ומותיר אותי בפה פעור. היה מצטט פתגמים, מוסיף עוד ידע על החומר הנלמד, ובעדינות רבה מעמיד דברים על דיוקם. וכששאלתי אותו מנין הוא יודע, ענה: לא זוכר, קראתי באיזה מקום... בריכוזים היה מפתיע אותי בתשובותיו העמוקות. לפעמים נראה היה שהוא לא מקשיב, ואז הגיעה תשובה או אמרה מפתיעה. המהלכים שלו היו תמיד קדימה. תמיד הקדים את כולם בכל דבר.

ועם כל מיוחדותו הרבה, אף שלכאורה היה לו הרבה במה להתגאות, אף פעם לא התנשא על אחרים. הוא נהג בפשטות, לא החזיק מעצמו, והיה חבר של כולם. לא היה לו עניין להתבלט ולהראות כמה הוא מיוחד. גם

כש"תיקן" ודייק, הוא עשה זאת בעדינות, לא מתוך רצון להוכיח את חכמתו, אלא באמת כדי לדייק לאמת.

יענקי היה דמות נדירה של ילד לשם ולתפארת. ילד שאי אפשר לשכוח.

יענקי היה אהוב על כולם, גדולים וקטנים.
וכך כתבה בת דודתו י' סגרה:

יענקי,

אני זוכרת אותך תמיד מחייך.

מלא חן, פיקח ושנון.

היה כל כך נעים לדבר אתך.

כשדברתי אתך בקטנותך,

בגיל צעיר מאוד,

הרגשתי שאני מדברת

עם בחור למדן שמבין ענין.

היה לך ידע עצום,

ותמיד שאפת לדעת עוד.

אני זוכרת שנסענו פעם

ב"חיפושית" הידועה של דוד יואל,

ואת כל הדרך הנעמת לנו

בחידודי לשון ובפיצוחי חידות.

בחתונתי כנראה התרגשת מאוד,

סוף סוף לחתן בת דודה ראשונה,

ונכדה בכורה לסבתא,

וכיכבת בתמונות החתונה כאחד האחים.

בין בני הדודים תמיד היית סמל ודוגמא

למה שצריך לשאוף ואפשר להגיע.

יהי רצון שתמליץ טוב על המשפחה,

ונזכה לגאולה במהרה.

נרדם עם ספר

בכיתה א'

בת דודה אחרת, **ת' מיזל**, משתפת מזיכרונותיה:

הייתי מתארחת בביתכם בעיקר בשבתות, והזכרונות שלי מיענקי הם בעיקר מאז.

אני זוכרת אותו תמיד תמיד מחייך, לא זוכרת את הפנים שלו בלי חיוך... ותמיד מלא התלהבות והתרגשות ממשהו חדש שהוא למד או קרא, ומלא רצון לשתף בזה את כולם ולחלוק את ההתפעלות.

אני תמיד חשבתי את עצמי לאינטליגנטית, ואני זוכרת שהייתי מופתעת כשהוא דיבר על האטמוספירה, אף פעם לא ידעתי שהיא מחולקת לשכבות, והוא הסביר על כל שכבה, אולי שבע שכבות, היונוספירה והסטרטוספירה או מה שזה לא יהיה...

כל פעם היה לו נושא אחר שהוא היה שקוע בו. תמיד היה עסוק עם איזה ספר או איזה נושא מרגש ומסעיר שהוא התעסק בו עכשיו, כל מיני אנציקלופדיות, מדע ובעלי חיים, והיה מדבר ומספר ושוכח לאכול, עד שהיו צריכים להגיד לו שכבר רוצים להביא את המנה הבאה, והוא עוד לא התחיל את הדג! והוא היה מהר מהר מנסה לבלוע... באמת לא עניין אותו האוכל... היו לו תמיד עסקים הרבה יותר חשובים ומרתקים על הראש.

ילד מלא חיים שהעולם היה בשבילו תמיד מרתק ומסקרן ומלא גילויים מרגשים.

אחד הדברים שהכי זכורים לי הוא "המיונו של אבא", איזה עסק יענקי היה עושה מזה. המיונו שאבא שלו מכין, שזה המיונו שהוא הכי אוהב, הרבה יותר ממיונו קנוי! תמיד היה מדגיש שאת זה הוא הכי אוהב, שכולם ישמעו וגם אבא ישמע כמה שהוא שמח במיונו הזה... היה ילד מלא הכרת הטוב, שמחה והודיה.

כשהיה יענקי כבן 10 וחצי נכנס בן דודו צבי וינטרוב לעול תורה ומצוות. יענקי התלבט איזו מתנה מתאים לתת לו, והחליט שאין מתנה מתאימה יותר מאשר הוצאת עלון לכבוד שבת בר המצווה. לעלון קרא בשם "ארץ הצבי", על שם חתן בר המצווה.

את העלון הקדיש לעילוי נשמת סבו, פינחס בן אברהם.

ארץ הנבי

ולא קרב זה אל זה כל הלילה

בקשו מלאכי השרת לומר שירה, ואמר להם הקב"ה
בקשו ידי מוכבים בים ואתם אומרים שירה? (גמ ערכין)

והרי כתוב: "ואבדו רשעים - ריגתו!"

ואפשר לתרוץ כמו שטמור בסנהדרין שחילול סתריהו מתי עיי' ששמו את קול מלאכי השרת. וזה הפשט גם כאן, בקש מלאכי השרת לומר שירה, ולתרוץ עיי' זה את הפצרים, ואמר להם הקב"ה משי ידי מוכבים בים, ילדי ישראל טבעו בנהר, ואני רוצה לשלם להם מדה כנגד מדה ולהטביעם בים, ואתם אומרים שירה?

אז ישיר משה

א - בשיאה את תנן. (מדרש)

אפשר לפרש, ששרי שי חילוק בין אחד שניצל בזכות עצמו לבין אחד שניצל בזכות אחרים, שאחד שניצל בזכות עצמו יזכה לראות במגפלת שוטאי, אבל אם ניצל בזכות אחרים דיו בזה שהוא ניצל, אבל לא יזכה לראות במגפלת שוטאי. (וייתכן שזו כוונת דוד המלך עליו השלום בתהלים קמ"א): "יהי לי בשוררי", דהיינו, בזכות עצמי "יואני אוראש בשוטאי", או אוכל לראות במגפלת שוטאי, ובזה אפשר לפרש דברי רש"י ז"ל בפרשת נח. במסוק: "יח אש צדיק תמים היה בדרווחו", פרש רש"י: יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי. ובמסוק: "יצר תשע לטיבה" כתב רש"י: יש אומרים וכלו ויש אומרים אבו טובה, ולפי תיבול יש לומר ששתי המלכות חליות אחת בשניה, שמי שדורש לשבח איך ניצל בזכות עצמו ומפילא ויכל לראות במגפלת שוטאי ולפיו יתפרש ענה. הלא, ולדורש לגנאי יתפרש ענה. אכן טובה המאור לפנינו, אבל לא יוכל לראות לתרוץ. ועוד חילוק שי ביניהם שאם ניצל בזכות עצמו יכול לומר שירה במה, אך כשהו בזכות אחרים - לא, וזה שאמר דוד המלך עליו השלום בתהלים (קמ"ט): "יואני בחסדך בטחתי", ר"ל שאני ניצל בזכותי רק עיי' חסדך ובזכות אחרים, או רק - "יגל לבי בשועתך", רק בלב, אבל שירה במה לא אוכל לומר. "אשירה לך", מתי אוכל לומר שירה במה? יצי נגל עליי, רק כשגמול הטוב באה עלי ובזכותי. ומעשה יתפרש לכוון עונות המדרש - "אז ישיר משה", או - כשראה חסד שכלי זה לא יוכל לומר שירה, שאפשר שאין התגלה בזכות עצמם, אלא בזכות האבות הקדושים, אבל כשראה את תנן, דהיינו, שראה במגפלת מצרים, אם כן, מוכח שניצלו בזכות עצמם ולכן אמרו שירה.

מה תצעק אלי

רמז לו, אתה עתיד לצעוק אלי מ"ה: ארבעים יום בהר, להתפלל על ישראל, וחמש תיבות על אחרות מרים - אל טא רפא טא לה, כי עת לקצר בתפלה, ועת להאריך בה. אבל שנה אין עת להתפלל כלל, אלא יידבר אל בני ישראל ויסעור.

וברב גאונך תהרס קמין תשלח חרונך יאכלמו קש

אף-על-פי שהנך כה גדול ונישא ואין זה מתאים לך להלחם נגד שפלים כאלה, בכל זאת - "תהרס קמין", שכן אינך צריך לפעל גדולות, אלא רק - "יתשלח חרונך" מיד "יאכלמו קש" - מאלהים הם נשמדים וכלים, ולא כמו בשר-דם שלא מספיק חרונו בלבד אלא הוא מוכרח לפעול פעולות. אתה, אינך צריך אלא להסיר את השתנק מעליהם ומפילא כבר לא יהיה להם קיום.

וטעמו כצפיחית בדבש

והרי מובא בגמרא שדבש הוא אחד מששים במן, כלומר, שמן הוא פי 60 מדבש ומכאן משמע שמן טעמו כמו דבש!

ויש לפרש על פי מה שידוע שעד ששים יש בנותן טעם, אם כן מובן שבאמת היה המן יותר מתוק מדבש. רק "וטעמו" - רצה לומר אם המן היה מעורב בדבר אחר והיה המן אחד מששים שרק נותן טעם, אף-על-פי-כן היה טעמו כצפיחית בדבש, כיון שהמן היה מתוק ששים מעמם מדבש.

ויהי בשלח פרעה

פי צווח ויז משה צווח ויז, אביר כל כך
תקעיה ולא הנבטיר אותם לארץ. (מדרש)

הנה, משה רבינו עליו השלום הטא במי מריבה, אף אילו היו הולכים דרך ארץ מלשיתים, ולא במדבר, לא היה חטא, ורק בגלל שיואל טרם א-לקים דרך ארץ מלשיתים, חטא, ולא כנס לארץ, ולכן צווח עתה ויז, על שלא יכנס לארץ.

לעילוי נשמת מנחם בן אבדורם

גם השכונות בבניין זוכרות את יענקי היטב. וכך כתבה אחת השכונות:

זכרונות מיענקי גליס, שיזכה להיוושע בקרוב.

יענקי, הילד עם העיניים הטהורות, הקול הרך והמתנגן, העדינות והרכות שאפיינו אותו, הליכותיו הנעימות עם כל אחד, השילוב של החכמה והכישרון - עם התום והפשטות, הענווה.

פעם אחת, כשהיה בערך בן 7 או פחות, ראתה אותו אמו כשעיניו בורקות. היא שאלה אותו אם הוא בוכה, והוא אמר: "אם כבר אז משמחה", וסיפר שמצא מספריים מושלכים באיזה מקום ורצה לקיים מצוות השבת אבדה. באיזו התלהבות נכנס לעניין, ושמח כל כך על המצווה שנפלה בחלקו. ואכן המאבדים נמצאו והוא הלך בהתרגשות להשיב את האבדה.

הייתי רואה אותו לפעמים חוזר מהחידר, הולך לאיטו שקוע במחשבות, נעצר ליד גדר אבנים ובוחן בעיון איזה רמש שהלך שם...

היה לו הקצב שלו, השקט שלו, העולם הפנימי שלו, העשיר. ויחד עם זאת - יחסו לזולתו היה יחס מאד מכבד, יחס מלא פשטות ונעימות.

הידע שלו בתחומים רבים כל כך היה מפליא. הוא התגלה החוצה פה ושם, בהזדמנויות שונות. לא היה לו עניין להראות את כשרונותיו וידעותיו.

בערב סוכות בשנת תשס"ב נכנסתי לבית גליס, ובדיוק אז הייתי מוטרדת מאיזה עניין, והנה ראיתי את יענקי, שהיה אז כבר נער בר מצווה, והרגשתי שהוא הכתובת שיכולה לעזור בעניין שהטריד אותי. החכמה והרגישות שלו ביחד עם טוב הלב והנכונות לעזור היכן שצריך - הם אלו שגרמו לי לפנות אליו.

התחלתי להסביר לו במה העניין, ועוד לפני שסיימתי הוא כבר הבין בבגרות שניחן בה וענה בנעימות ש... כן, כן, הוא יכול לעשות זאת. ואכן תוך זמן קצר אח"כ הציע עצמו, בפשטות ובחן האופייניים שלו, לעזרה. התגובה הבוגרת שלו, ההבנה והרגישות עם הפשטות והנעימות - זה מה שזכור לי במיוחד באותו מעשה. שנוכה בקרוב בקרוב לתשועת עולמים.

ומה חשב יענקי על עצמו?

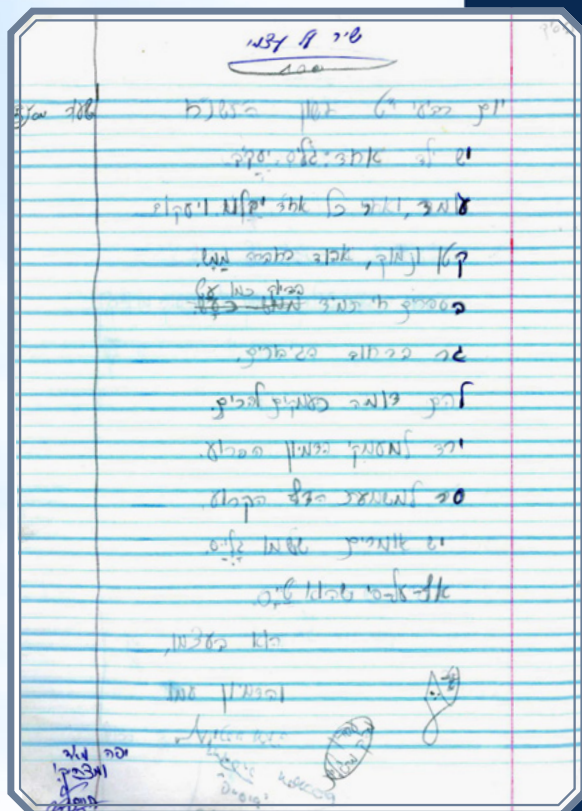
בשירים מלאי הומור אופייני
העלה על הכתב מחשבות על עצמו:

שיר על עצמו

יש ליז אחד: גליס יעקב,
אחד, ואחרי כל אחד יבואו יעקב.
קטן ונחלק, אחד החברה נח,
בספרים חי תמיד, בדיוק כח ע.

זר ברחוב הגיבורים,
להם דומה כעמקים להרים.
יחד למעמקי הדמיון הפירע,
סר למעמק הדף הקרוע.
יש אחרים נח גליס,
אף על פי שהוא טייס.

הוא בעצמו,
והדמיון עמו.

מ' אני?

חרוז או עצן?

אולי בטלן?

כאם לא יוצא?

או - הספרים משהם?

יש לי הרבה חברים,

קוראים להם - - - ספרים!

ומצויה אני באימונים,

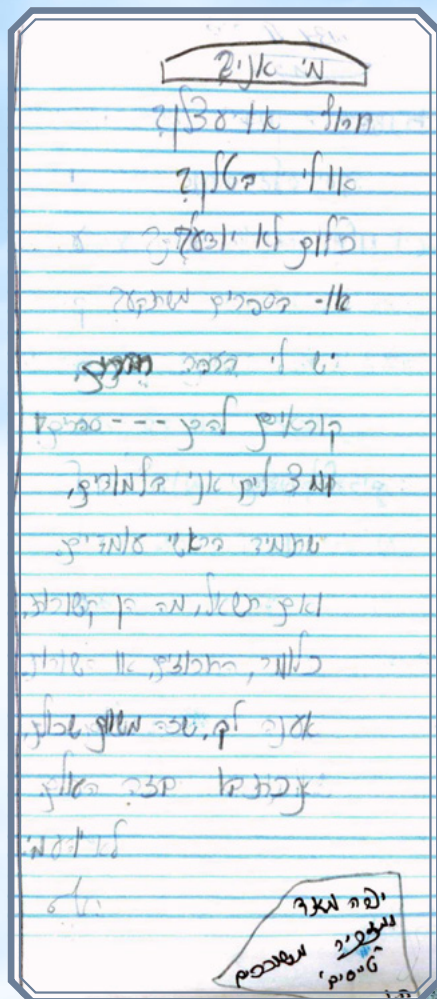
שתמיד הראשי עומדים.

ואם תשאל, מה הן קשורות,

כאומר, החרוזים או השורות,

אענה לך, שזה ממש שכולם

נכתבו בזה העולם...

מתחת לשיר כתובה הערתו
של מורה חיים ולדר:
יפה מאוד ומזכיר
"משוררים טייסים"
(יענקי היה מכונה בפיו בדרך
חיבה "גליס הטיס"...).

יענקי
בחיוכו התמידי

ביום הראשון של כיתה א'
עם אחיו אברימי

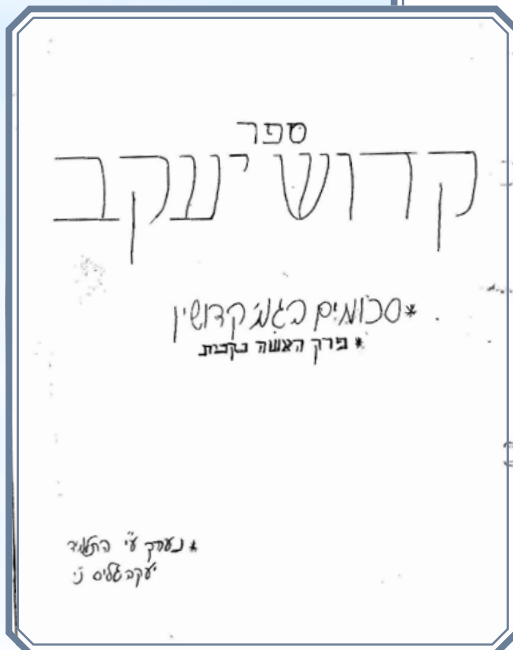
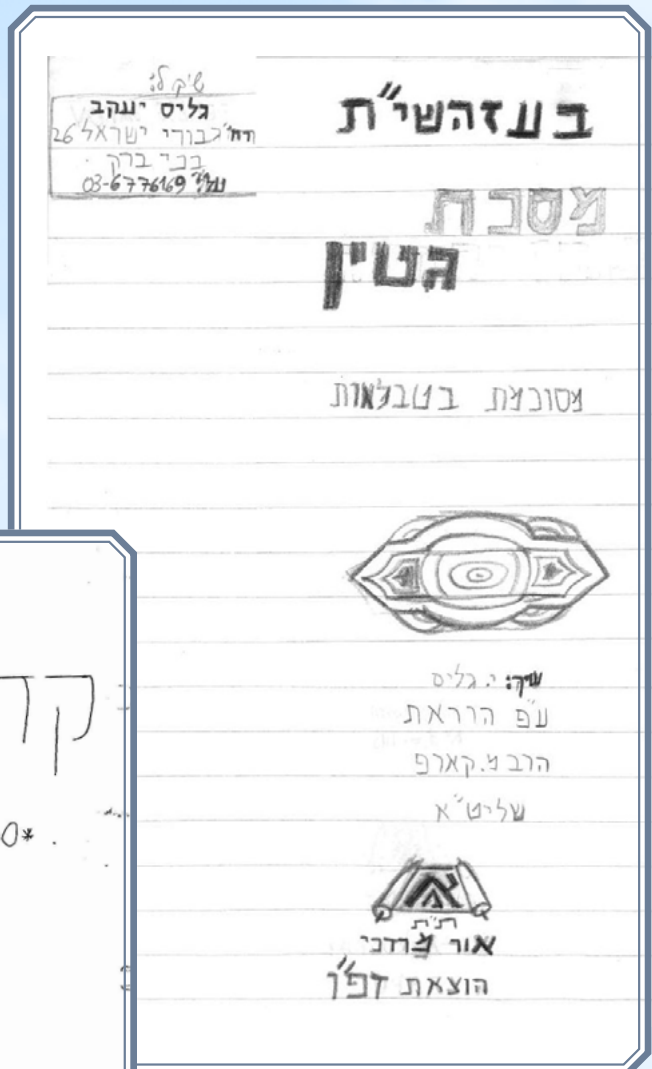

עם אחיו הצעיר אברימי

יענקי בשנות ה'חידר'

יענקי נהג לכתוב על שערי מחברותיו:
 "בהוצאת זפ"ו" - ר"ת "זכרון פינחס וינטרוב",
 וכוונתו הייתה שיהיו הדברים לעילוי נשמת סבו.

שערי מחברות
 הסיכומים

קשר ייחודי עם הרבנים והמלמדים

יענקי היה קשור בקשר מיוחד לרבנים ולמלמדיו ב'חידר', קשר של אהבה וכבוד גם יחד.

כשהיה בכיתה א' או ב', פגשנו ליד הכותל את מנהל ה'חידר' הרב יעקב שיק שליט"א. תלמידים רבים היו מתביישים, או מתעלמים... אבל יענקי, רק ראה את המנהל ממרחק, רץ אליו בהתלהבות וחיבק אותו בשמחה...

יענקי היה ילד שעשועים של רבותיו. רבו מכיתה ז', הרב מנדלמן זצ"ל, הגדיר אותו, עוד בטרם קרה האירוע: "ילד כזה נולד אחד למיליון..."

מדי יום ביומו, בשעות הצהריים, היה יענקי ממתין ליד שער החידר, כדי לברך כל אחד ואחד מהמלמדים בברכת שלום. כל מלמד שעבר דרך השער, זכה לברכת השלום הלבבית שלו. הוא לא הלך הביתה בטרם העניק לכל מלמד את הכבוד והיקר באמירת שלום מכל הלב.

מגיל צעיר השתתף בשיעוריו של הרה"ג ר' שלמה לוונשטיין שליט"א על עין יעקב. הוא הגדיר את עצמו כ"תלמיד-חבר" של הרב לוונשטיין, והגדרה זו בעצם הביעה את קשריו עם כלל המלמדים - קשר ייחודי של "תלמיד-חבר", שכלל כבוד ואהבה שלובים זה בזה.

חברו הרב **שלמה טננבוים** מספר:

למדנו יחד אצל הרב לוונשטיין בשיעור על "עין יעקב". הרב לוונשטיין היה ממש מצפה לשאלות של יענקי, והיה משתעשע בהן, חוזר עליהן שוב ושוב ונהנה מהן מאוד. זכור לי שפעם אחת למדנו מסכת שבת, ויענקי אמר שהמילים שבזמירות שבת "הדס שיטה ברוש תדהר" הן ר"ת - השבת. הרב לוונשטיין נהנה מאוד מאוד והתפעל מהחידוש שהתחדש לו, ואשר התקשר בדיוק לחומר הנלמד.

חבריו, הרב **יוסף חיים שהרבני** והרב **יהודה שהרבני**, השתתפו גם הם בשיעורי הרב לוונשטיין יחד עם יענקי, והם מציינים את שקידתו, את חריצותו ואת התמדתו הרבה של יענקי.

הם נזכרים, כי פעם אחת שאל הרב לוונשטיין שליט"א מתי יוצא שקוראים בתורה חמישה ימים ברצף. לשיעור הבא הביא יענקי לוח שנה מצולם והראה לרב שהדבר קורה כשראש השנה חל בימי חמישי ושישי. עוד דבר הזכור להם, כי פעם אחת שאל הרב איזה בעל חיים מתחסד עם הבריות, ורמז, כי הדבר מופיע ברש"י על תהלים. בשיעור הבא סיפר יענקי שעבר על כל הרש"י שבתהלים, עד שהגיע לתשובה – אייל.

חברו הרב **אליהו ברעם** מדגיש:

כל יחסו המכבד לרבנים לא בא מתוך חנופה או מתוך רצון לזכות ביחס מועדף. הוא היה מכבד את הרבנים כבוד אמיתי וטהור, שבא מתוך אצילות פנימית. למרות היותו קטן במראה, הייתה בו בגרות פנימית ואצילות מיוחדת.

מספר חברו, הרב **חיים ברוך ורשנר**:

בילדותי הייתי ילד ביישן מאוד. הגענו מצרפת והתקשיתי בשפה העברית, והדבר הקשה עליי את ההתאקלמות בכיתה. יענקי, אף על פי שהיה גאון וכשרוני ביותר ויכול היה להתחבר עם הילדים בעלי המעמד הגבוה בכיתה, בחר להתקרב דווקא לילדים שלא היה להם מעמד גבוה, כמוני. הוא דאג לקרב אותי והיה חבר טוב שלי, ובזכותו היה לי קל יותר להשתלב בכיתה.

בכלל, הוא היה ילד כל כך מיוחד, בעל מידות טובות כל כך, שאי אפשר היה לריב אתו.

זכור לי מעשה שהתרחש בכיתות הנמוכות, ומראה על רגישותו הגדולה כבר בתור ילד קטן.

יום אחד אביו בא לחידר לאסוף אותו ואת אחיו, והילדים אמרו לי לעלות על הרכב גם כן. אחרי שעליתי, הבנתי שאביו התכוון לנסוע לאסוף את אמו מעבודתה. התביישתי מאוד, לא הרגשתי נוח בכך שעליתי לרכב בלי לשאול. לא היה לי נעים שאביו ישים לב שאני ברכב. יענקי ברגישותו הרבה הבחין במצוקתי, הבין שאני מתבייש, והבין גם שאני מעוניין לרדת

בפתח הבית ביום הראשון של כיתה ח'

בלי שאביו ישים לב לדבר. הוא ביקש מאביו שיעצור באיזשהו מקום בדרך, וכך יכולתי לרדת מהרכב בלי לעורר תשומת לב מיותרת. כבר אז התרגשתי מאוד מכך שיענקי שם לב לחוסר הנעימות שלי, וברגישות רבה כל כך דאג שארד מהרכב בלי שהדבר יורגש.

חברו הרב **פינחס גלוסקין** מציין:

פעמים רבות יענקי היה מדייק בדברים שנאמרו על ידי המלמדים, בין השאר בשיעורי פרשת השבוע של הרב אליהו פולק. הדבר נעשה ממקום נקי לחלוטין, ללא שום רצון להתבלט או להוכיח את ידיעותיו, אלא כדי להעמיד דברים על דיוקם. הוא היה עושה זאת בכזו עדינות, בכזו אהבת האמת הצרופה, שהרב'ס היו מתמוגגים ורוויים נחת מהדברים.

הכרת הטוב

אפשר לכתוב פרק שלם בנושא הכרת הטוב שרחש לרבותיו.

בכל סוף שנה נהג להביע את הוקרתו לרב'ה באופנים שונים.

בשנה אחת התלבט מאוד מה יוכל לתת לרב'ה. בסופו של דבר החליט שההוקרה המשמעותית ביותר תהיה – הענקת מבחני התלמידים לרב'ה, כי מה משמח יותר את הרב'ה מלראות את הצלחת תלמידיו? הוא אסף מכל החברים את

מבחניהם, הוסיף שיר שהביע את הוקרתו, ומסר את החבילה לרב'ה, כמזכרת מכל התלמידים.

לרבי'ה היקר מכל וכל!!!
תנחה, חלפה שנה לעברה,
עם רבי'ה טוב ואו'ם.
תנחה, חלפה שנה לעברה,
נשארו בכרונות נפלאים.
נפ'ים בהרבה רגש' תודה
לבהרכת הצלחה גם בשנה הבאה!

בשנים אחרות כתב שירי תודה, ומסר אותם למלמדים בשם כל הכיתה. בשנה אחת כתב למשל:

בהיותו בכיתה ה' לימד אותו הרב חיים ולדר לימודי חול. השניים חיבבו זה את זה עד מאוד. וכך כתב יענקי למורהו, בחוש ההומור שהיה אופייני לו כל כך:

ארה'ה הטוב,
אשר כל תלמידיו חבים לו חובה!
ארה'ה הנפלא,
אשר תלמידיו ממנה כמנה חתן
וכלו!
מה נחזיר ארה'ה ככה?
אשר את הנולד חובה,
לא נותן לאיש להיות בעצב,
עצב שאנו מחכים יום ויום לערה!
מה ניתן?
למי שכל אחד מפרגן?
וכל אחד נותן תשומת לב,
וכל אחד אלוהי ומה?
ומחלק טוה וחסד אהבה
לכל מי שאתו בא?
למי שתלמידיו תמיד יש הנאה,
וגם לכל מי שאת ספריו קרא?
כל אשר ניתן - מחבנות ועצב מסטיק -
עציון, עציון לא יספיק!

ארה'ה הטוב,
אשר כל תלמידיו חבים לו חובה!
ארה'ה הנפלא,
אשר תלמידיו ממנה כמנה חתן
וכלו!
מה נחזיר ארה'ה ככה?
אשר את הנולד חובה,
לא נותן לאיש להיות בעצב,
עצב שאנו מחכים יום ויום לערה!
מה ניתן?
למי שכל אחד מפרגן?
וכל אחד נותן תשומת לב,
וכל אחד אלוהי ומה?
ומחלק טוה וחסד אהבה
לכל מי שאתו בא?
למי שתלמידיו תמיד יש הנאה,
וגם לכל מי שאת ספריו קרא?
כל אשר ניתן - מחבנות ועצב מסטיק -
עציון, עציון לא יספיק!

בסוף כיתה ה' ביקש להביע הכרת הטוב לרב חיים ולדר. הוא החליט לאסוף מכל חבריו שירים שהמלמד העניק להם, ואת השירים הללו מסר לו כמזכרת, כפי שכתב הרב ולדר בדבריו המובאים בהמשך.

בסוף כיתה ח' ביקש להודות לרבותיו שלימדוהו תורה. הוא זיהה והגדיר איזה תחום בדיוק למד מכל אחד מרבותיו, והקדיש לכל אחד מהם כמה שורות שהביעו את התחום המסוים שעליו הכיר להם טובה: מרב אחד למד לסכם הגמרא, מרב אחר רכש דרך ללמוד ברצף, ומהשלישי למד להבין את דברי הגמרא כך שתהיה סדורה וברורה היטב.

ארהבנים שליט"א!

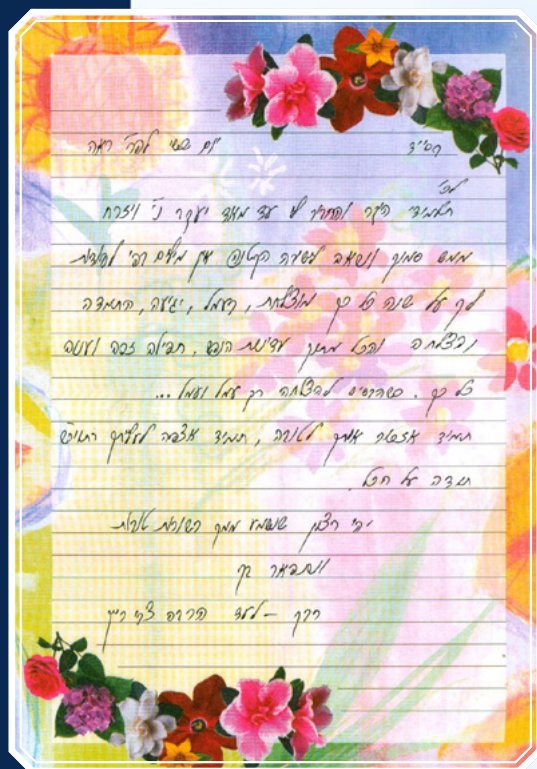
מהרה שיק למדנו! למד הזמרא,
ברצף ולא נפסיקנו,
בזכות זה תהיה מנתנו סדורה,
עד עולם בזכות זאת נזכרנו.
ארה רייך, מפקיע הכל בהילולנו,
למנו נפרח ונצמח,
ארה רייך, שאלו כה הרבה למנונו,
שיהא היבול משובח.
מהרה רייך למדנו הבן הזמרא,
ברורה כך תהיה הראשנו,
על ידי זה בראש הזמרא ערכה,
עד עולם בזכות זאת נזכרנו!

ארה קארפ, מפקיע את כל כוחותיו
שנגדו תלמידיו חכמים,
ארה קארפ, שטורח מכל האבה
ועשה לילדותיו כימים.
מהרה קארפ למדנו ספס הזמרא,
ערכה כך תהיה המוחנו,
בזכות זה הראשנו כתלונה היא ברורה,
עד עולם בזכות זאת נזכרנו.
ארה שיק, מפקיע מרצו וכוחו,
לחינוך אחיטי וטהור,
ארה שיק, שמאצולו עלינו מרחו,
ועלינו מקרין מהאור.

בסיום כיתה ח', כשהיה עדיין בריא, כתב לו
הרב רייך את המכתב המצורף. במכתב כינה
הרב את עצמו "רבר לעד", אף שעדיין איש
לא שיער איך ייראה הקשר הזה ביניהם...
הרב רייך נשאר קשור ליענקי ממש כאב
לבנו. בכל שבת וחג היה מגיע לבקר את
יענקי ולומד גמרא לידו.

בס"ד
אכ' יום ששי לפני ראש
תלמידיו היקר והחביב לי עד מאד יעקב נ"י ויצרח.
ממש סמוך ונראה לישיבה הקטנה אין חילום בפי
להזות אף על שנה כל כך מוצלחת, בעמל, ישיבה,
התמדה והצלחה, והכל מתוך עצילות הנפש,
תפילה זכה ועונה כל כך. כשהבסיס להצלחה
רק עמל ועמל...
תמיד אבזכור אותך לטובה, תמיד אבזה לעוליתך
בתור "ש. תודה על הכל.

יהי רצון שמשנה ממך בשורות טובות
ונתפאר בך
ברב-לעד הרב צבי רייך

מכתבו של הרב רייך ליענקי בסיום
כיתה ח' (כשהיה עדיין בריא)

באחד הימים סיפר יענקי, שהצטער מאוד על כך שהתלמידים לא היו ממושמצים בשיעוריו של אחד המלמדים. הוא רצה בכל מאודו להגדיל ולהאדיר את כבודו של הרב'ה בעיני התלמידים והשקיע בכך מחשבה רבה. בסופו של דבר עלה בו רעיון. בעדינות אופיינית ניגש לרב'ה ויעץ לו עצה. הוא אמר לו, שכדי שתשרור משמעת בכיתה, כדאי שיעביר את הדברים לכיתה בצורה חיה יותר, כך יש סיכוי שהדברים ייכנסו ללבות התלמידים והם יהיו מרותקים לנלמד...

סיפור זה אופייני כל כך ליענקי - ניכרים בו התמימות, הרגישות, האכפתיות, הכבוד הרב והאהבה שרחש למלמדיו. הוא היה מלא וגדוש ברצון לעזור ולקדם, ומתוך מניעים טהורים אלה יזם את הצעד הבלתי שגרתי ופנה לרב'ה בעצה... ויש להניח שהדברים, שיצאו ממקום כל כך עמוק בלב התלמיד, נכנסו עמוק ללב המלמד והתקבלו על ידו ברוח טובה.

תלמיד חכם צעיר

הרב **אליהו פולק**, שהיה המפקח ב'חידר' בזמן שיענקי למד בו, אמר לנו:

לרבי עקיבא היו 24,000 תלמידים, וכולם מתו במגפה. תארו לעצמכם - 24,000 תלמידי חכמים! אילו לא היו נפטרים, וכל אחד מהם היה כותב ספרים רק כדי למלא מדף אחד - היו לנו 24,000 מדפי ספרים! ובדומה לכך, כמה מדפים יענקי יכול היה למלא...

ואכן, יענקי התמיד מאוד בלימוד בצורה בלתי רגילה, כבר מגיל צעיר ביותר.

סיפר חברו, **הרב חיים אליהו רוזנפלד**:

במשך כ־5 שנים הייתה לנו 'חבורה' בשעות הערב - היינו הולכים, כמה ילדים מרמת אלחנן, לשיעורו של הרה"ג שלמה לוונשטיין שליט"א, ואחר כך היינו ממשיכים ללמוד או הולכים לשיעור נוסף.

פעם אחת למדנו יחד את תחילת מסכת קידושין. לאחר שסיימנו, בדרך הביתה, יענקי אמר בעל פה את כל הגמרא והתוספות של העמודים הראשונים של המסכת. שאלתי אותו איך הוא יודע הכל בעל פה, והוא ענה: "קיבלתי על עצמי ללמוד כל דבר 40 פעם. אחרי שלומדים 40 פעם, קל מאוד לזכור את הדברים!"

כך אמר, והוא בן 12 בלבד.

חברים אחרים סיפרו שפרש בפניהם תוכנית מפורטת איך הוא מתכנן לסיים את הש"ס.

מנהג

אשה נקנית בשטר,
בספק, בביתא.
בית ששאי אומרים דיעה,
כח הלל - בפירוש.

גט ויתרת בעלה,
מכח כח יוצאת
בין האשה אם כן אין לה,
כימה היא נקראת.

חיבה נקנית בביתא,
ולא בשטר ובספק.
נקנה את עצמה בחליצה,
ואם כימה יאסף.

נדר

זה לשון המעשה כאן:
האשה נקנית בשלש דרכים.
חשוב מאד הוא ומתקן,
אל תחליש באחרים.

פוב באשה לשון "קנין",
בתורה כתוב הוא.
יש "חשד" אשר קנה אברהם,
ירושלם בספק קנין.

כתוב במשנה בפרק כז,
לשון של "קדוש".
לשון הבנים שם פרט,
אמורה בתקדישין.

פרוע "האשה" כתב התנא
ולא "האיש" כותבים?
נסיו לומר - בסוף המשנה,
שם עליה מרבים.

בכרס: "האיש קנה ומקנה",
גם בסוף נכתוב.
נקב מרחת הבעל - נעה,
לא הוא המקנה בת.

פרש נוסף לזאת הקושיא,
שלא כתב "האיש":
צריך לדעת רצון האשה,
כעל-כזה לא יקדיש.

קשה: פרוע "שלש" במשנה,
לא זכר, רק נקבה?
רשם ב"דך" נקבה, התנא,
כ"א"ת דהר"ך ילכו בזה.

שאלנו: "בשבעה דרכים בודקים",
פרוע כאן ובר כתוב?
תירו: ב"דך" ובר כותבים,
"ובשבעה דרכים יוסף".

תמננו: יש פוסקים סותרים,
זכר או נקבה?
שאלנו: גם התנאים,
שם לשון בשנה?

ראו "דך" ילכו בזה"
לתורה הבעה,
קראו לה נקובה,
"תורה" ר' תמימה.

שעשועון בגמרא

א. מילא חסדים פ...! (לפי רבא)

1. חסד - לוינו
2. חסד - לזכר ה
3. חסד - חסד - לת
4. חסד - חסד - לת
5. חסד - חסד - לת
6. חסד - חסד - לת
7. חסד - חסד - לת
8. חסד - חסד - לת
9. חסד - חסד - לת
10. חסד - חסד - לת
11. חסד - חסד - לת
12. חסד - חסד - לת
13. חסד - חסד - לת
14. חסד - חסד - לת
15. חסד - חסד - לת

ב. פא אומר...

1. ר' אלעזר -
2. ר' חסד - חסד - חסד
3. ר' חסד - חסד - חסד
4. ר' אלעזר - חסד - חסד

ג. השלם!

במקרה יש צד - חסד - חסד - חסד
בס - חסד - חסד - חסד
בס - חסד - חסד - חסד
באבדק יש רק - חסד - חסד - חסד

הוצאה

נערך ע"י החלומידי יעקב גלים כ"ו

בתח"ד יאור מרדכי

בשנת תשנ"ו.

סיכום

כמו כן היו ברשותו מחברות שלמות של גמרות מצוירות, כמו בדף המובא כאן לדוגמה.

יענקי למד בהתלהבות בכל רגע פנוי. ואם כך כשהיה ב'חידר', על אחת כמה וכמה לאחר שנכנס לשיבה.

יענקי למד בישיבת פוניבז' לצעירים במשך זמן אלול, ועוד 3 ימים בחודש חשוון. בליל שבת אור ל'ג' בחשוון תשס"ב איבד את הכרתו. הוא היה אז בן 13 ו-3 חודשים בדיוק.

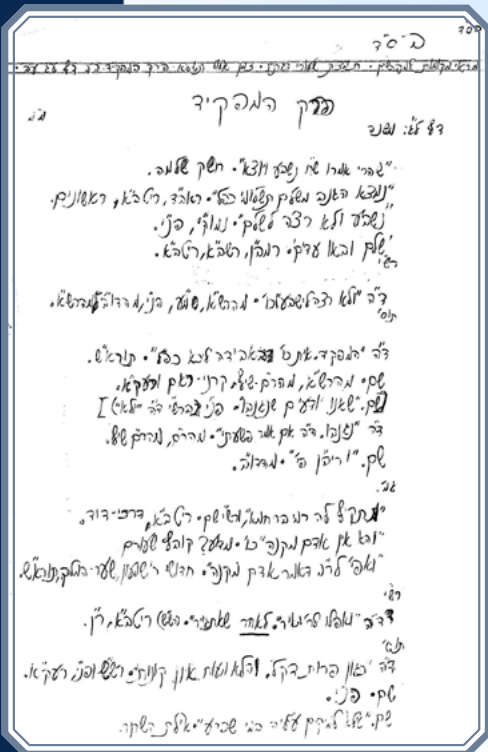
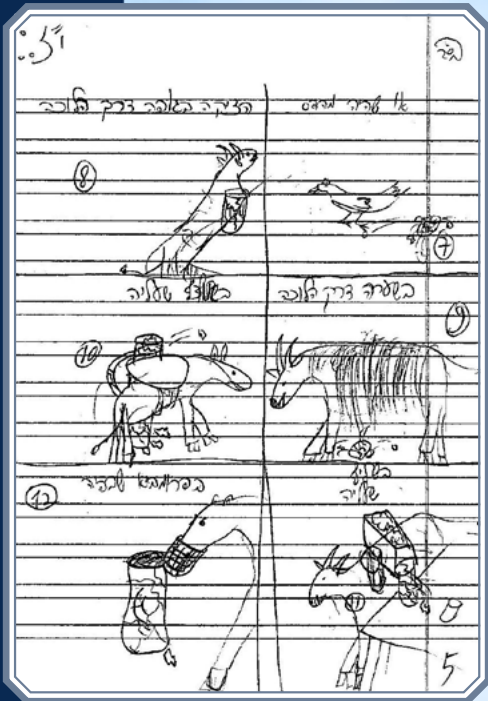
ימים אחדים אחרי שנכנס לשיבה, התבטא בבית ואמר: עד היום חשבתי שאני יודע ללמוד גמרא... אז חשבתי! לא ידעתי מה זה באמת. אמא, את לא יודעת איזה תענוג זה ללמוד דף גמרא בעיון! את לא מתארת לעצמך! אי אפשר לתאר את ההנאה הזו בשום אופן, צריך להרגיש כדי להבין!

בזמן הקצר שלמד בישיבה הותיר חותם בלימחה על הרבנים ועל החברים.

אף על פי שלמד עם החברים רק בחודש אלול, בעשרת ימי תשובה ושלושה ימים מחודש חשוון, הרגישו בני השיעור כי הוא חלק מהם, וכשעשו 'סיום' בשיעור ג', עמדו על כך שגם יענקי ישתתף בו, וכך היה. גם בתמונת המחזור שובצה תמונתו – הוא נשאר חי בליבם של כל חבריו.

בזמן לימודיו בישיבה נקשר מאוד לרה"ג רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל ובשובו הביתה היה חוזר ומספר בהתלהבות על ה"סבא".

לאחר שחלה, הגיע הגרמ"י ליפקוביץ מספר פעמים לבקרו. בזמן הביקורים האלה, ובפרט בביקור הראשון, נראה היה שיענקי מתרגש מאוד.

עם ראש הישיבה מרן רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל בחוה"מ פסח תשס"ב

עם ראש הישיבה מרן רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל בברית של אחיו רפאל שיחי', סיון תשס"ב. באמצע - סבו הרב אהרן דב גליוס זצ"ל.

דבר הרבנים והמלמדים

המאמרים נכתבו בחייו, בשנת תשע"ו
לקראת הוצאת המהדורה הראשונה של החוברת

הרב ש. י. נסים קרליץ

רמת אהרן

רח' ר' מאיר 6, בני-ברק

בס"ד, יום ג' כסלו תשס"א

לכבוד אמונת

ד.י. הלאה יצחק גליס נ"י

שנמן כנע קדושין מלך ה' דמילט ט'

והצט"ן ד.י. גליס

ויהי רצון שילא מלא מלא דמילט

וירא שדור ארבעה דמילט

ש.י. קרליץ

הרב ש. י. נסים קרליץ

רמת אהרן

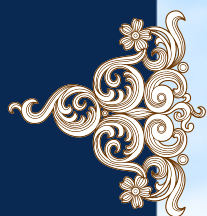
רח' ר' מאיר 6, בני-ברק

בס"ד, יום ג' כסלו תשס"א

ה' יצחק גליס נ"י
הלאה יצחק גליס נ"י
ויהי רצון שילא מלא מלא דמילט
ד.י. גליס
ש.י. קרליץ

במבחן אצל הרה"ג רבי נסים קרליץ זצוק"ל

הגה"צ רבי יוסף מאיר אלטמן שליט"א אב"ד קהילת חוג חתם סופר ב"ב

"שם אתן את דודי לך" (שיר השירים פרק ז, יג) – שם אראך את כבודי וגודלי – שבח בני ובנותי (רש"י).

משתוקקת כנסת ישראל לטייל עם הקב"ה ולהראות לו את כבודה וגודלה – שבח בניה ובנותיה, כמבואר בשיר השירים (פרק ז, יב-יג) ובפירוש רש"י הק' (שם). ובכן נוטלת אותו, כביכול, לכרמים בהם פורחים פירות הגפן המשובחים, ומראה לו שם את פירותיה, הן המה שבח בניה ובנותיה הגדלים בכרם בית ישראל, שהוא הוא כרם ה' צבקות.

בין הפירות המשובחים הגדלים בכרם בית ישראל, ואשר מתפארת היא בפני הקב"ה בהם, הם הפירות של גפן משפחת גליס המעטירה לדורותיה, אשר כולם אהובים, כולם ברורים, נאמנים להשם יתברך ולתורתו.

בימי השואה הותיר ה' את הפירות הללו לפליטה, בבונקר שבפרשבורג, לשם הובא כ"ק מרן אדמו"ר מסטראפקוב זיע"א, ושם היה מקומו של הצדיק הק' רבי חיים מיכאל דב ויסמנדל זיע"א. כך נותרו לחיים טובים האחים החשובים הר"ר אהרן דב שליט"א, הר"ר יחיאל והר"ר משה גליס זכרונם לברכה, והקימו בתים נאמנים לה' ולתורתו מזני כרמם המשובח.

הישיש הצדיק הר"ר אהרן דב גליס שליט"א מפאר ומעטר את המשפחה החשובה שהקים, ואת כל המשפחה הרחבה הרוממה, ואת קהילתו קהילת חוג חת"ם סופר שיכון ה' בני ברק, יאריך ה' ימיו בטוב ובנעימים.

בין צאצאיו החשובים והיקרים היו"ו הוא בנו החשוב הרב ר' משה אליהו שליט"א, אשר עם נוות ביתו תח"י לאוי"ט מקימים בית נאמן לה' ולתורתו, ביראת ה' טהורה, בצניעות מופלגת, בנועם המידות, ירבו כמותם בישראל!

בסעודת בר המצוה עם סבו הרב אהרן דב גליס זצ"ל

זכו הרב ר' משה אליהו ונוות ביתו שיחיו לאו"ט לפרי גפן משובח ביותר כשושנה בין השושנים, אשר כל מי שהיה לו קשר עמו בי"ג שנותיו הראשונות עלי אדמות, בין אם אלו שכנים, בין אם אלו חברים, בין אם המלמדים למן תחילת שנותיו ממש, ועד עידן הבר מצווה, כולם הרגישו שיש בפרי משובח זה של הילד יעקב גליס הי"ו נשמה גדולה וטהורה הנותנת את אותותיה בכולו, אשר חכו ממתקים וכולו מחמדים, עדינות הנפש, תפילותיו זכות וטהורות אשר ניכר בהן יראת ה' טהורה אמיתית הנסוכה בנפשו. מתענג הוא עונג רב בדברי תורה, ובולע אותם בצימאון. הרגשת נפש הזולת בדקות, הרצון הכביר לשמח את הנפשות, והרתיעה מלגרום חלילה צער וחלישות הדעת כלשהי לזולת. משל היה כבר אברך, מבוגר, ישיש, שלימדוהו זאת תהלוכות החיים. נחת ועונג רוחני היה להיות עמו במחיצתו.

ההורים החשובים היקרים הי"ו ידעו היטב שזכו בפרי משובח מתפארת כרמי בית ישראל, כרמי ה' צבקות.

גם אלה שלא זכו להכירו אישית – עם קריאת מאמרי מכריו, ידידיו ורבותיו, אי אפשר שלא יחוש את הנשמה הגדולה והטהורה ששוכנת בילד נער חמודות זה. דומה שיעקב גליס הי"ו הוא פירוש חי למשניות מסכת אבות, ורבים מהמעלות אשר נדרשת עבודה כבירה להגיע אליהן – קיננו אצל יעקב גליס ני"ו, בכוח נשמתו הטהורה ונפשו האצילה. רבים מבני עליה, אברכים תלמידי חכמים מופלגים, שעלו ביגיעה רבה בשליבות הסולם העולה בית ה' בתורה, בעבודה ובמידות נאצלות, ימצאו את עצמם במחיצת הילד הרך, נער בר המצווה יעקב גליס הי"ו, אשר מצוי שם בספירות טוהר אלו.

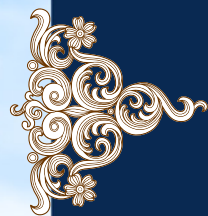
כאשר כנסת ישראל מראה להקב"ה את שבח בניה ובנותיה, בטיול בכרמים, כרם בית ישראל, כרם ה' צבקות, ומראה להקב"ה בתוכו את גפני אדרת תפארת משפחת גליס לדורותיה, ואת כרם ופירות הצדיק הישיש רבי אהרן דב שליט"א, ואת פירות בנו החשוב רבי משה אליהו שליט"א ואת הפרי הנפלא והטהור של הנער יעקב הי"ו, אומר הקב"ה: נשאיר אותו בכרם הוריו החשובים הי"ו, אך ניתן להם אותו בדרך אשר רצוני להשאיר אותו להם, כך עלתה במחשבה לפני.

וההורים הצדיקים החשובים שליט"א והסבא-סבתא החשובים שליט"א מקדשים שמו יתברך בעולם הזה ובכל העולמות, ואומרים לפניו יתברך: רבונו של עולם, כל הנותן, בעין יפה הוא נותן. י"ג שנותיו הראשונות נתת לנו אותו בעין יפה כרצונך הקדוש, ועתה אתה נותן לנו אותו בעין יפה כרצונך הקדוש. הן הראתה עתה כנסת ישראל להקב"ה את שבח בניה ובנותיה המקבילים את רצונו יתברך, אם חסד - "אשירה", אם משפט - "אשירה", בין כך ובין כך - "לך ה' אזמרה".

ובת קול יוצאת ואומרת: אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ! ועיני הכל מייחלות לישועת ה' לרפואת יעקב בן לאה ברוריה בתוך שאר חולי ישראל, ונזכה לגאולת הכלל ולגאולת הפרט, כאשר במהרה אור חדש על ציון יאיר ונזכה כולנו מהרה לאורו אכ"ר.

בבר המצווה

הרה"ג ר' מרדכי אברהם הרבסט שליט"א

ראש כולל ברמת אלחנן

כבר עברו שנים רבות, ועם זאת לא כהו הרגשות אשר צפו אצלי בכל יום שראיתי את יענקי בבריאותו, חשתי שלפני עומד אדם גדול.

היה מגיע לכולל לתפילת מעריב, להתפלל עם לומדי תורה. הרצינות והיראת שמים היו ניכרים עליו והפליאו כל רואיו.

היה מתפלל כל מילה ומילה בהתרגשות ובהשתפכות הנפש, אשר לא מצויים כלל אף אצל גדולים ותלמידי חכמים.

והשיא היה עת הכין עצמו לתפילת העמידה: התקרב לעמוד סמוך לשולחן ארוך העומד קבוע בצד מזרח (נראה כדי שלא יצטרכו לטרוח ולעמוד בשבילו כשהיה מאריך בתפילה).

ואז ראו אותו נעמד כעבד לפני קונו. ביראת רוממות מיוחדת ובהתלהטות מפליאה היה שופך שיחו לפני הבורא, כאחד הצדיקים הגדולים. לא ייאמן!

היה נעמד סמוך אצלי ממש, ופעמים הייתי שומע לחישות בתפילה, כסופר מעות, בתחנונים ידבר רש, בתחינה ממיסת לבבות. ואני בשעה זו מתרומם אתו, ומרגיש יותר קרבת אלקים. סחף אותי להרגיש לפני מי אתה עומד. התביישתי בעצמי כי ילד קטן (קודם בר מצווה) מדבר עם האלוקים! והיכן אני. אבל זה היה מחזק אותי להתרצן ולשאוף גם כן להגיע לכזו דרגה.

וזכורני עוד, כי כאשר סיימתי התפילה לפסוע אחורנית, והוא עדיין מתייצב בהכנעה ושופך לבו לאלוקיו, הייתי רואה פעמים רבות חלק מחבריו ממתינים מאחור ומביטים עליו בהערכה ובהערצה. גם כשהגיע להתפלל ראיתי כמה חברים רודפים אחריו להיות עמו במחיצתו ולזכות להתפלל אתו. איפה נמצא כדבר

הזה. עודו נער צעיר, וכבר זוכה לקרני הוד שהאירו עליו וגרמו לאחרים להיסחף בהתלהטות קדושה, להתפלל עם יענקי!

כמדומה שגם אני ושאר חברי הכולל היינו מצפים בכל יום שנזכה כי אף היום יבוא יענקי להתפלל בצוותא. יחד אתו הייתה התפילה בכולל יותר נעלית ומרוממת.

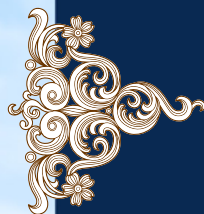
בחיצוניותו נראה גם כן כבר מעלה גבוה, מהלך ברפואת, ועיניו הטהורות מעידות על פנימיות אדירה. נפש נקייה המעידה כי עדיו לגדולות, וכל רואיו אומרים ברקאי.

אוי מה היה לנו כי לא זכינו, ובעודו צעיר נחלה קשה, אבל אנו תקווה ואמונה תמימה, כי במהרה ירפאהו ה', וישלח עזרו, ויעמידו על בריאותו ואיתנו הראשון במהרה. ואשרי עין אשר תראהו שוב עומד בתפילה - זו עבודה, כימים מקדם. אכי"ר.

תמונה אחרונה מתקופת היותו בריא - בבין הזמנים תשרי תשס"ב, עומד בתפילה על קבר השל"ה הקדוש.

הרה"ג ר' שלמה לוונשטיין שליט"א

הכרתי את יענקי בשיעור עין יעקב לילדים ברמת אלחנן, וגם בהזדמנויות כשבאתי לחיידר של רמת אהרן.

"ילד מקסים" זו הגדרה חיוורת ליד אישיותו של יענקי. הוא זכור לי, למרות המרחק של השנים הרבות שעברו מאז, כילד בעל מידות מיוחדות מאוד, השמורות בדרך כלל לאנשים מבוגרים ורק לבעלי שיעור קומה. ההתחשבות בזולת בצורה יוצאת מן הכלל, האכפתיות והחיוך התמידי.

נדמה לי שהיה מגיע אתו אחיו היותר צעיר, והוא תמיד דאג לו בכזאת אהבה מתוקה.

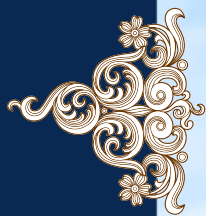
יענקי זכור לי בתור ילד בעל כשרונות חזקים מאוד, הבנה מהירה, ויחד עם זה ברורה מאוד. ידיעות רחבות שלא רואים בדרך כלל אצל ילדים בגיל כל כך צעיר. יה"ר שבורא רפואות אדון הנפלאות יחון אותו ואותנו וימציא מזר ותרופה למחלתו, ונזכה שישבו לחיים טובים במהרה בתוך שאר חולי ישראל. אמן.

הכותב בצער, שלמה לוונשטיין

בבר המצווה שלו עם הרה"ג ר' שלמה לוונשטיין שליט"א, אומר בפניו את הדרשה.

דודו הרה"ג ר' גרשון וינטרוב שליט"א

יעקב איש תם

להיזכר ביענקי זו חוויה מטלטלת:
מצד אחד - עצב תהומי על המצב העכשווי,
ומצד שני - זכרון המתיקות האינסופיות.
הניגוד כל כך גדול, כל כך קשה:
שמחת החיים המתפרצת,
מול המסך המבדיל.
אנשים רבים מתקשים להכיל זאת,
מאבדים את העשתונות.
"יעקב איש תם". **תם** - פירושו שלם.
תם איננו מה שאנו קוראים תמים - שאיננו חריף.
יעקב אבינו היה איש תם,
אבל אמר: "אחיו אני ברמאות".
התם בוחר בתמימות משום שהיא השלמות.
"אדם ובהמה תושיע ה'" - אומרים חז"ל -
בני אדם שהם ערומים בדעת כאדם הראשון,
ומשימים עצמם כבהמה - בענווה, תושיע ה'.
כזה בדיוק יענקי - ערום בדעת - חכם, ידען, מלא וגדוש,
אבל תם - עניו, פשוט, חושב על כולם ודואג לכולם.

מצינו בפרשת שמיני - "וידום אהרן", אהרן שותק, מבליג על מיתת שני בניו הגדולים, והכתוב משבח.

מצאנו בספרים דרגה נוספת, נעלה יותר - "למען יזמרך כבוד ולא ידום" - לזמר לה' ולשבח.

ונראה שיש בזה שני שלבים - השלב הראשון הוא "וידום אהרן", לא להגיב מיד, שכן התגובה הראשונית היא תגובה רגשית, והיא בדרך כלל אינה מושכלת ואינה ראויה. צריך לעכל את מה שאירע, להתבונן בו במשקפיים של תורה ולהגיב תגובה מושכלת.

נבין זאת היטב על ידי הסיפור על רבי חיים מצאנז, שבנו האהוב נפטר. בהספד המשיל ר' חיים את המצב לאדם שהלך ברחוב, וחש לפתע מכה הגונה בגבו. הוא הסתובב לראות מי המכה, וראה שחברו הטוב הוא שנתן לו טפיחה של חיבה. אילו היה מגיב מיד, ברגע שקיבל את המכה, בלי להתבונן, לבטח היה מגיב תגובה לא ראויה במעשה או בדיבור. אבל אם לא הגיב מיד, אלא קודם כל הסתובב לבדוק מי המכה ומה כוונתו, אזי התהפך המצב מן הקצה אל הקצה: ברגע אחד הפכה הרגשתו מרגש של כעס עצום לרגש של ידידות ואחוה, ואז קיבל את ידיו בשירי ידידות.

אמר ר' חיים: אנו קיבלנו מכה קשה, אבל אם נתבונן לראות מי המכה ומה כוונתו, אזי ניווכח שמדובר בקב"ה, שאוהב אותנו יותר מכל, וחפץ ופועל רק לטובתנו. וכשאנו רואים זאת, משתנה התגובה, ואפשר להלל ולשבח.

נראה לי שחוברת זו היא ביטוי למעלה זו.

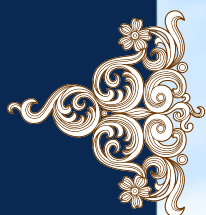
בשנים הראשונות חזינו ב"וידום אהרן" - קבלת הייסורים בשתיקה ובגבורה.

עתה הגיע השלב הבא - "למען יזמרך כבוד" - לזמר ולהודות לה' על המתנה שניתנה לנו למשך 13 שנה.

נראה לי שיש שלב נוסף - "ה' אלוקי לעולם אודך" - להודות גם על המצב העכשווי, שבוודאי גם הוא לטובה, למרות שאיננו יכולים להבין הכיכד. זו הדרגה הגבוהה ביותר.

ה' יזכנו לראות ישועות בקרוב, ישועת הפרט וישועת הכלל, ויזכנו לקבל בינתיים הכל באהבה.

הרב משה קארפ זצ"ל

מנהל ת"ת אור מרדכי

השלמות המושלמת

כבר עברו 15 שנה מאז סיים יעקב נ"י את לימודיו ב"אור מרדכי", אך דמותו היושבת בכיתה ח' לא משה מזכרוני.

רואה אני אותו יושב בכיתה בקרוואן בשורה האחרונה סמוך לקיר, בשלווה, ברוגע, אך בעדינות מרבית, מקשיב בשיעור ועונה לכל שאלה שנשאל על ידי המלמד. בענווה, בצניעות וללא כל שמץ של גאווה, כיאה לבן תורה שיראתו קודמת לחכמתו.

יעקב נ"י בכיתתו היה התלמיד המושלם, מרוכז בלימודו, קולט כל מה שהמלמד מלמד, ומבין בבהירות את הסוגיות הנלמדות.

חף מכל התנשאות, משיב בפשטות לכל שאלת חברים שלא זכו להבין במהירות את מורכבות הסוגיות כפי שיעקב נ"י מיהר להבין על בוריין. תמיד הסביר להם באורך רוח ומתוך הבנה עמוקה שלא כולם נחנו בכישורים שהוא זכה להם.

יעקב נ"י היה מושלם גם בהנהגתו עם חבריו וגם בתפילתו לבוראו.

מעולם לא רב, לא כעס ולא צעק על חבר, ולא צעקו עליו ולא כעסו עליו חבריו. נוח לבריות היה בכיתתו, וחבריו חפצו בקרבתו.

לא ניצל מעולם את כישוריו הרבים לקבל הנהגה כיתתית, אף כי יכול היה להשיגה בקלות, כי לא היה לו צורך להתבלט, תכונותיו המופלאות וכשרונותיו הרבים בלטו בעצם היותם, ולא היה לו כל צורך נפשי להוסיף עליהם התבלטות נוספת, ועוד, שמעצם טבעו עניו היה.

בתפילתו לבוראו התפלל יעקב בכיתה כפי שמתפלל אדם מבוגר המתפלל כהלכתו. היה אומר מילה במילה, חושב בלבו מה שמוציא מפיו ואינו מסיר מבטו מסידורו.

בבחינות ידעתי תמיד שגם אם אשאל שאלה קשה, היא לא תישאר ללא מענה. יעקב נ"י תמיד ימצא את התשובה הנכונה, את הניסוח המדויק, כי הסוגיא הייתה פרושה לפניו כתמונה התלויה על הקיר, שהרואה אותה מבחין בכל קו ובכל פרט. כך יעקב נ"י ראה בסוגיא כל שאלה ותשובה, כל הווה אמינא וכל מסקנה, כל דברי אמורא או תנא, כל דיוק וכל הדגש בתוספות.

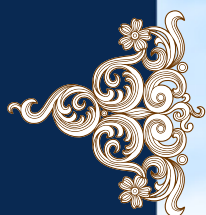
בתלמוד תורה למדו תלמידים מוכשרים רבים ואפילו מוכשרים מאוד, ששלטו על כל החומר הנלמד שלטון ללא מצרים, ועליהם אומר המלמד והמנהל: לולא תורתם שעשועי, כי אז אבדתי בקשיים היומיומיים בהחזקת הת"ת כולו. הם היו תוססים, בולטים, וכשרונם השפיע בכיתה על שאר התלמידים. אך משום מה איני מצליח להיזכר היכן ישבו בכיתתם, ואיך הייתה צורת ישיבתם. אני זוכר אותם בתשובותיהם הבהירות, שהיו בבחינת כחיצים ביד גיבור כן בני הנעורים.

אך דווקא את יעקב נ"י אני זוכר בבהירות, את ישיבתו בכיתה, הנהגתו במקומו, צורת דיבורו ותפילתו, ואולי זאת משום הניגוד המוחלט בין כשרונותיו הבולטים וידיעתו המושלמת ובין צניעותו המופלגת.

שלמות כזאת קשה למצוא בקרב נערים בני שנים עשרה-שלש עשרה. יעקב נ"י זכה לכך, וזכרון ישיבתו בכיתה והנהגתו אינו מש מזכרוני זה 15 שנה.

במבחן אצל הרה"ג רבי שמעון גלאי שליט"א

הרה"ג ר' צבי רייך שליט"א

רבו מכיתה ח'

יעקב נ"י היה ילד מיוחד במינו. גם במבט של עשרים שנה בחינוך אפשר להצביע רק על תלמידים בודדים בדרגה שלו, המביעה שלמות בכל תחום, ברמה הלימודית, ביראת שמים, ובמיוחד במידות טובות. כולם התפעלו מהענווה ומהמידות הטובות שלו. שלמות אמתית.

מטבע הדברים תלמיד טוב שואף להוכיח את עצמו, לרבותיו ולכל בוחן, להצביע ראשון, לענות ראשון, לשבת קרוב לבוחן במבחן (כשהולכים לבוחן). תמיד צריך להשתיק את המתפרצים, שיבינו שגם לאחרים מותר לענות ולהתמודד עם השאלות. מעטים אינם מתבלטים, אם מחמת אופי של ענווה, ביישנות, או בעלי אופי שקט מטבעם.

אבל רק בודדים נותנים לאחרים את ההזדמנות להוכיח את עצמם, ולקבל מחמאות מהבוחן, בזמן שהם נהנים מכך שגרמו נחת ושמחה לחבריהם. לכאורה הם מפסידים את ההערכה שהם ראויים לה, את הטפיחה על השכם, העידוד והמבט החם, אבל בסופו של דבר, בכל מבחן נשאלת שאלה קשה, שהאחרים אינם יכולים לענות, ואז נוכחים כולם לראות מי הוא המיוחד שבמיוחדים, שיכול היה לענות על כל השאלות שנשאלו, ובכל זאת שתק ושתק. וסוף הכבוד לבוא.

כזה היה יעקב נ"י.

לאחר חג הפסח הלכנו למבחן על מה שנלמד בכל החורף, אצל המרא דאתרא דאלעד הגאון ר' שלמה זלמן גרוסמן שליט"א. המבחן היה על מסכת קידושין דפים ב'-כ"ד, חומר רב. וכך התנהג בשעת המבחן, לפליאת הרב שליט"א. כך היה בערב תשעה באב, במבחן שנערך על כל מה שלמדנו בקיץ, דפים כ"ד-מ"א, שוב באלעד, אצל המרא דאתרא.

יש לציין שביום חמישי האחרון, לילה לפני שאיבד את ההכרה, היה בבר מצוה של תלמיד בכיתה (גילרנטר) והרב גרוסמן שליט"א היה שם, והתלמידים נגשו לומר לרב שלום, והרב אמר ליעקב נ"י שזכור אותו מהמבחנים!

כך היה גם במבחן אצל הרה"ג ר' מנשה לינדפלד שליט"א שלאחר המבחן קירב אותו אליו ונעמד להצטלם לידו.

וכך היה בערב המבחנים בישיבות, הילדים הגיעו למבחן מקדים אצל הגאון ר' אהרן חדד שליט"א, ראש ישיבת "שערי תבונה". באותם ימים הישיבה הייתה ממוקמת בסוף ב"ב, בשיכון ו'. ראש הישיבה בחן אותם, וכל המבחן יעקב ישב ושתק. בסוף אמר להם ראש הישיבה שישאל אותם

לאחר מבחן אצל הרה"ג ר' מנשה לינדפלד שליט"א. יענקי באמצע, בין יבלח"א שני הרבנים - הרב לינדפלד (מימין) והרב רייך (משמאל)

שאלה מורכבת שכללה חשבון שלם בסוגיה, ובסוף שאל לפי מי זה מסתדר, וכולם שתקו. אז יעקב נ"י אמר: "לפי הריטב"א", והרב אהרן חדד שליט"א ראש הישיבה יצא מהכלים מהתפעלות ממנו, ואמר שפותח ישיבה אשכנזית... ויעקב נ"י הצדיק לא התגאה ולא החזיק טובה לעצמו. ואותי הפליאה יותר תגובתו מאשר כל המבחן כולל תשובתו!

וכך היה במבחן הגדול, המבחן של הישיבות. שבעה תלמידים ביקשו להתקבל לישיבה ונבחנו אצל המגיד שיעור הטובים ביותר שהיו אז בישיבת פוניבז'. שבעה מכיתה אחת, זה מעל ומעבר. בסך הכל יש בב"ב עשרות כיתות ח', ולא שייך שייקחו כל כך הרבה, ובפרט מחידר חדש, ממש לא שייך. כל השבעה נבחנו משום כך גם במקום אחר, ומי שלא יתקבל בישיבה שרצו בה, ילך לישיבה האחרת.

בשעת המבחן נשאלו כולם ביחד, וכל אחד ואחד השתדל לענות, להרשים את הבוחנים ולהוכיח להם שהוא מתאים לישיבה כה טובה. כולם, חוץ מאחד. היה שם אחד ששתק ושתק. גם הוא רצה להתקבל לישיבה, רצה באמת. זה החלום של כל תלמיד. אבל אי אפשר לדבר כשיש לך חבר שגם הוא רוצה להתקבל, ואם אני אענה על השאלה, לא יקבלו את חברי, הרי אין מקום לכולם.

בסוף שמו לב שלא ענה על שום שאלה, ושאלו אותו שאלה - לצאת ידי חובה.

התשובה הפתיעה אותם, ואז שאלו אותו שאלה קשה ממש, והתפעלו מאד מתשובתו ומהמידות המיוחדות שלו, איך שתק כשכל כך רצה להתקבל לאותה ישיבה, וכפסע היה שיתעלמו ממנו לגמרי ויפסיד. והדברים אמתיים לגמרי, וממש השתוממתי לשמוע כל זאת מאחד הבוחנים!

בכל כמה שנים יש תלמיד שזוכרים אותו במיוחד, תלמיד שהשאיר רושם על כל השנה. לפעמים זה 'מנהיג הכיתה', ולפעמים דווקא תלמיד שקט, נחבא אל הכלים. אבל תלמיד מלא וגדוש, הממעיט בערך עצמו ואינו מחזיק טיבותא לנפשיה, אין הרבה. כזה הוא יעקב נ"י.

מעולם לא התלונן על הצקות שבין חברים, למרות שהדברים שכיחים, ולא ימלט שלא פגעו בו. הוא מעולם לא פגע בשום תלמיד, שנה שלמה בלא שום תלונה כנגדו!

בכל סוגיא וסוגיא היה יעקב מגיש לי טבלה מסכמת על הסוגיא, על פי החלוקה למקרה-דין-טעם, כולל שיטות המפרשים בסוגיא. מדי פעם בפעם היה מגיע בתחילת ההפסקה, מגיש את הסיכום, ללא אומר ודברים, רק עם החיור המיוחד שלו, והולך.

דבר מפליא נוסף – בשנה הקודמת היה תלמיד שהיה מקשיב תוך שהוא מקשקש בדף, דבר מצוי והמלמד מתעלם מזה. זו צורת הקשבה וריכוז, ומונעת הסחת דעת – דווקא כך, למי שמבין בזה. אבל בשנה שלאחר מכן, כשאותו תלמיד הגיע לישיבה קטנה מצוינת, המגיד שיעור שלו התלונן לי שקשה לו לתת שיעור כשיושב לפניו תלמיד שמחזיק עט ביד בצורה כזאת.

למחרת נכנסתי לכיתה וראיתי שיעקב גם כן עושה כך. אולי עשה כך כל הזמן, ואולי לא. לי לא הפריע ואפילו לא שמתי לב לדבר, אבל הערתי לו שיש מגידי שיעור שזה מפריע להם. מכאן ואילך הפסיק מזה לגמרי, פשוט לא יאמן. ללא מילים, ללא הסברים, ללא תירוצים, למרות שהדבר קשה לשנות טבע בבת אחת, לשנות דבר שאין בו כל חסרון מצד עצמו, אבל אם הדבר מפריע לשני, אז מפסיקים.

לתלמיד הכיתה היה בר-מצווה באולמי מודיעין ברמת גן. אביו של יעקב הסיע אותנו לשם, וכל הדרך אמר יעקב בעל פה את הגמרא שלמדנו באותו שבוע.

בדרך חזרה היינו אמורים לנסוע באוטובוס, אבל החלטנו ללכת ברגל בקבוצה, וכל הדרך אמר לנו יעקב את הגמרא מתחילת השנה, וכשהגענו לשכונה סיימנו את הלימוד. כך אמר לנו עמוד אחר עמוד, דף אחר דף, כל השקלא וטריא בגמרא, ללא כל חזרה או הכנה.

אצל הרב רייך במסיבת פורים

כמדומני שבפורים הגיע לביתי למסיבת פורים כשהוא מחופש לרב. זו הייתה שאיפתו. היו בביתי כמה 'כיפות של ראש ישיבה' (כעין מה שלבשו מרן הגרא"מ שך זצ"ל והגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל) גדולות וגבוהות שתפרנו במיוחד עבור התלמידים לפורים. בשנה קודמת, שהייתה השנה הראשונה שלי בת"ת, רציתי למנוע את העישון המצוי אצל התלמידים בפורים, ולכן כל מי שלא עישן, קיבל כיפה זו. נותר לי בשנה הבאה כמה כיפות כאלה, ולכן במסיבת פורים הצטלמתי עם קבוצת תלמידים כשלא ראשם "כיפת ראש ישיבה", בתקווה לראותם כך בעתיד, בעזרת ה'. מובן שיעקב היה ראש וראשון לחבוש לראשו כיפה שכזאת. הוא היה ראוי לכך בהחלט.

הטיול השנתי בכיתה ח' כלל שבת בצפת. יצאנו מב"ב ביום ששי לפנות בוקר. מארגן הטיול היה אחד המלמדים שבא מרקע שונה, ולא הכיר את נפש התלמידים, אך רצה מאוד שייחננו, מכל הלב, ולכן כלל בטיול עלייה לקברים רבים. בין התלמידים היו כמה ממורמרים שחיכו ל"מסלול" ולא לקברים, וכשהגענו סוף סוף לבית ההארחה בו התאכסנו בשבת, הביעו את התמרמרותם בקול. יעקב נ"י, כהרגלו, שתק כדג ולא התלונן כלל.

לפני הטיול הביא לי יעקב נ"י חרוזים של שיר שחיברה אמו תחי' לרגל הטיול. על מילות השיר "הדבקנו" מנגינה, והשיר הפך להמנון הכיתה.

מזכרת שבת קדש פרשת נשא תשס"א בצפת

העולם שבחוץ "מתקדם" ושועט
והכל עסוקים בריצה כל העת,
אבל פה, במבצר, המוגן והחס
מגדלים זן אחר, התלמיד החכם.

משלב לשלב מתעלה וצומח
ובסיעתא דשמיא את הוריו משמח
זהו בן ישיבה ברמ"ח אבריו
זהו בן ישיבה, כמה טוב לו, אשריו.

השלב הראשון חזרות בלי מנין
כך הופכת הגמרא בלב לקנין,
בעמל התורה, תוך בירור הענין
בצירוף התמדה – מייצבים הבנין.

הבסיס להצלחה - רק עמל ועמל
בזכותו יתעלה התלמיד ויגדל
עם עמל אמיתי כל אחד כאן יוכל
להיות גדול הדור, להגיע אל-על!!

ל. גליס

את השיר אנו שרים מדי שנה
בשנה בטיול השנתי ובשבתות
(עונג שבת). שרנו אותו כמה
פעמים במקהלות החידר בחנוכה
ובל"ג בעומר.

מילות השיר מביעות בצורה נפלאה
מה שהחדרנו בתלמידים יום אחר
יום, כל השנה. תמיד אני מתפעל
איך יעקב נ"ו העביר לאמו את רוח
הכיתה והאווירה המיוחדת, לעמול
בתורה עוד ועוד, שהיא הבסיס
להצלחה, ומתוך אושר ואווירה
טובה להתעלות ולהגיע אל על. אין
תלמיד שאינו מתפעל מהשיר.

התקופה היחידה שהיה בישיבה
היה זמן אלול, וכבר כולם עמדו על
גדלותו בלימוד ובכל מידה טובה.

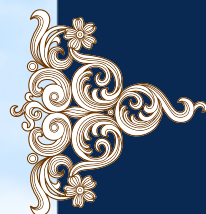
רבים מחברי השיעור באו לבקרו
בבית החולים שבתל אביב, למרות
שבישיבה זו שמים דגש על לימוד
ולא על שום דבר צדדי, אפילו לא
נסיעה לביקור חולה, מבני החבורה.

יהי כל זה לזכות אותה נשמה גדולה
שירדה לעולם הזה השפל.

הרב יעקב גורפינקל שליט"א

מורה מכיתה ח'

את יענקי נ"י זכיתי ללמד לפני יותר מחמש עשרה שנה במשך שנה אחת בשעות אחרי הצהריים, ולכן הזכרונות ממנו אינם רבים.

אך אזכור מאורע שחרט בליבי את מידותיו הנפלאות של יענקי נ"י. לאחר מבצע בלימוד שנערך בכתתנו, יצאנו לגני-הושע עם הכיתה כולה. שיחקנו ורצנו לרוב, כדרכם של ילדי ת"ת שיוצאים פעם בכמה חודשים. והנה, לקראת סוף הטיול, מספר תלמידים רטנו בקול שהטיול היה חסר כך וכך וטענות לרוב. זכורני איך יענקי ניגש אלי ואמר לי בקול: "הרב'ה, תודה רבה! תודה רבה!" דבריו השפיעו על סובביו, ועוד ילדים הבינו שחסר להם במידה של הכרת הטוב.

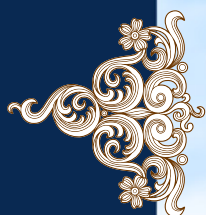
מאורע שני שזכור לי היטב:

המנהל הרב משה קארפ ביקשני שאלמד את הנושא החשוב מולד הלבנה: תנועת השמש, ברכת החמה, עיבור השנה ועוד.

הנושא היה מורכב, וכלל מספרים רבים וחשבונות סבוכים, ותוך כדי הלימוד הגיע לידי ספר העוסק בחשבונות מופלאים אלו עם תרגילים למאות. יענקי גילה שליטה מדהימה עד כדי כך שהרגשתי שהוא שווה אלי ואין לי מה להוסיף לו.

במשך שנים נסעתי לבקרו בת"א עם מספר תלמידים, והרושם שהשאיר על התלמידים ועלי לא נמוג במהרה. אם חז"ל אמרו שהשכינה שורה למעלה מראשותיו של החולה, ק"ו ליענקי, שנראה שלא טעם טעם חטא.

הרב לוי יצחק שפירא שליט"א

רבו מהחידר

הדבר שנחרט מאוד בזיכרוני והשאיר את חותמו אצלי הוא אישיותו המיוחדת. הייתה לו חכמה מיוחדת בהתנהגותו מול הרבנים: הוא ידע לתת להם הרגשה שהוא מתבטל באופן מוחלט. את ההתבטלות המוחלטת הזו לרב'ה, את הצייתנות, הוא הקרין גם לסביבתו. הוא ידע לפעול בחכמה כך שכל הגורמים ישתלבו זה בזה: מצד אחד הוא היה המצוין בכיתה, והביא זאת לידי ביטוי, ומצד שני, בכל פעם ששאל שאלה, היה ניכר שהוא ממש קיבל את הדברים והסכים אתם, או לפחות נתן לרב'ה להרגיש שהוא התרצה מהתשובה. הייתה כאן באמת התנהלות מיוחדת של תלמיד מול רבו, עובדה שאני זוכר את צורת ההתנהגות הזו עד היום, והתמונה הזו עלתה אצלי מיד כתשובה לשאלה ששאלתם, גם ממרחק שנים רב כל כך.

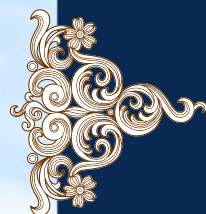
מעבר לזה הייתה ההשפעה הסביבתית – כשהסביבה ראתה את ההתנהגות הזו, באופן טבעי היא הושפעה מכך. אני יודע בוודאות מוחלטת, שילדים היו מדברים על ההתייחסות המיוחדת שלו לזולת – גם אליהם, וגם למבוגרים. אני בטוח שהוא היה מודל לחיקוי. אני לא יכול להצביע מי בדיוק ניסה לחקותו; והאמת היא שלחקות אותו היה קשה, כי הוא היה באמת מיוחד, אבל ודאי שההשפעה הסביבתית של התנהגותו הייתה רבה.

אין ספק שאילו היו מתקשרים אליי ומבקשים ממני לספר את הזכור לי על תלמיד אחר שלמד אצלי לפני כל כך הרבה שנים, הייתי מתקשה לעשות זאת. פה ושם יש תלמידים שאני זוכר. אבל אותו אני זוכר חזק מאוד, בגלל התכונה הזו.

אני לא נכנס כאן לפרטים של רמת הידיעה, היא הייתה ידועה, היה מוציא מאות במבחנים, ואני גם זוכר את התפילה שלו, שהייתה מיוחדת. אני חושב שהייתה לו אישיות מושלמת. זה מה שאני חשתי כלפיו. אמנם היה ילד, שהיה צריך עוד לגדול ולהתפתח, אבל אישיותו בעיניי הייתה מושלמת.

הרב חיים ולדר

מורו של יענקי בכיתה ה'

הילד הנצחי

אלפי תלמידים לימדתי בחיי, ועם עוד כהנה וכהנה פגשתי ושווחחתי והכרתי, אך תלמיד כמו יעקב גליס לא פגשתי.

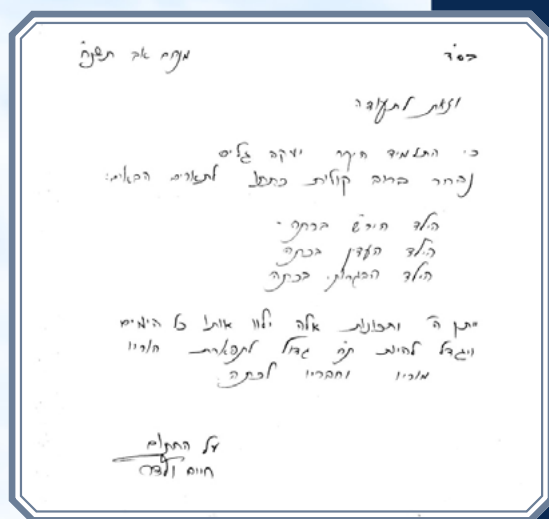
יעקב הספיק להיות ילד, ולאחר מכן נער, אך בגיל 13 נכנס ל"קומה", והוא בעולם שלו שנים רבות. כך שבשביל כולנו הוא נותר ילד.

אני יודע שזה נשמע כמו שבח מוגזם שנוהגים לומר בבר מצוות חתונות או לחילופין באירועים בלתי משמחים, אבל אני מבקש שתאמינו לי שכך הם פני הדברים.

נתחיל בזה שיעקב היה ילד שכולו מידות טובות. כולו שפע של טוב, אפילו לא בדל של מידה רעה. היה טוב לו שמחמיאים לאחרים ושטוב להם. מעולם לא ראיתי אצלו קנאה, לא כעס, לא תחרות ולא מחשבה רעה על הזולת.

לא רק מידות טובות היו לו, אלא אופי טוב. שמח, מחייך, נוח לבריות, מעניק, חיוך של טוב וחסד היה נסוך תמיד על שפתיו.

ליעקב תמיד היה אכפת מהאחרים. שלכולם יהיה טוב, שאיש לא יעלב, שאף

תעודה שקיבל ממורו הרב חיים ולדר

ואומר לכולם שכך הוא מרגיש - יכול לתת למורה שלו כזה כוח, שאין לו אפילו מושג.

יעקב היה הילד הזה שפרגן למורים. הוא הקשיב להם, הוא נהנה מהבדיחות המצחיקות וגם מאלה שלא הצחיקו איש, הוא התלהב מדברים שיש להתלהב מהם וגם מדברים שלא. הוא האיר את עבודת המורה ושיבח אותה ונתן לה יחס מיוחד.

יעקב היה יושב בשיעורים ותולה במחנכים מבט מעריץ שנתן להם כוח.

לאחר השיעור היה מגיע ומחמיא ואומר תודה.

לימדתי אלפי תלמידים בחיי. אני לא מכיר כמעט תלמידים שבאים אחרי כל שיעור ואומרים תודה. אין דברים כאלה.

אני זוכר שנהגתי לרשום לילדים חרוזים על עצמם. במשך שנותי הרבות כמחנך כתבתי אלפי פתקים כאלה. כל ילד שמר אותם לעצמו ואולי הראה אותם לאחרים.

יולד כזה כולם מתפללים
יולד שמתנהג לפי כל הכללים
ומהווה דוגמה ומופת לכל העוללים
כי "יעקב איש תם יושב אהלים".

בחולד יהואס הסער, רוח, גשם, שלג וטללים
ואין יוצאים להבדיל בין חושך ואור - כי הכל צללים
ותמהים אנו על עולם שכזה, גדיש במעוללים
ופתאום, יולד זק וטהור, חיובי אחד, המסכים את השלילים.

אביבארו כמנלינה רכה, ענולה, כחמת חלילים,
הליכותיו אביבארו - כפעמוןנים בעזרים המפיקים צלילים.
הרי הוא כטל השמים, כיון משובח פרי היוללים,
ומלאכים מביטים בו ו"אשרי יולדתו" מהללים!

שיר שכתב לו הרב חיים ולדר

אבל בכל שנותי כמחנך וכמורה לא נתקלתי בילד שטרח ואסף מכל ילדי כיתתו את השבחים שנכתבו עליהם, מסר אותם לאמו כדי שתקליד אותם, ואחר כך אסף את כל השירים, ומסרם בהוקרה למורה. והם שמורים עד היום כעדות חיה לילד שהיטיב גם עם חבריו וגם עם מוריו.

שנים רבות כל כך חלפו, ובטח תבינו מדוע אני זוכר אותו מכולם.

אומרים שהקב"ה לוקח את הטובים ביותר.

יעקב גליס הוא יותר טוב מהטובים ביותר.

הקב"ה רצה אותו אליו...

אבל מצד שני, לא רצה לקחת אותו מאיתנו.

תוספת שנכתבה אחר פטירתו

עברו 18.5 שנה.

יעקב ז"ל נלקח מאיתנו לאחר תנומה ארוכה ארוכה.

זזה כל כך עצוב.

כי כל עוד היה כאן, כנראה העולם שלנו עוד היה ראוי לו.

וכעת משנלקח...

מה יהא עלינו.

נוח בשלום על משכבך ילד נצחי,

נוח בשלום מלאך שכמותך,

ותהא מליץ טוב על הוריק היקרים שהתמסרו אליך,

על אחיך ואחיותיך,

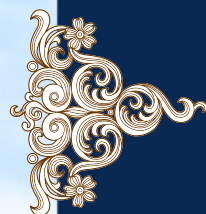
על מוריך וחבריך

ועל כל עם ישראל.

הרב יעקב לוגר שליט"א

רבו מכיתה ב'

תלמידנו האהוב הבלתי נשכח יעקב לרפו"ש

אמנם עברו שנים רבות מאז עזב יענקי החמוד את הת"ת, אבל עדיין עומדות לנגד עינינו תכונותיו המיוחדות והנדירות – עדינות הנפש, האצילות, הענווה והיראת שמים, תכונות שאפפו את אישיותו ואפיינו את כל הליכותיו.

בשקט ובהיחבא היה מקשיב לכל דברי הרב'ה, בצנעה המיוחדת שהייתה רק לו. בפקחות אופיינית היה שוקל בפלס הבינה את כל שלבי החומר שנלמד, ובהפסקות היה ניגש לרב'ה לפרוש בפניו את משנתו הגאונית. בכל פעם מחדש הוא השאיר אותנו מופתעים: כיצד יכול נער בגיל כה צעיר להגיע לדרגות ולהשגות שחכמים גדולים לא זכו להגיע אליהן?

התנהגותו המופלאה שנראתה כבר בקטנותו לא הותירה בנו ספק שלפנינו נער צדיק, תמים ושלם.

לא נותר לנו כי אם לאחל ממעמקי הלב שהקב"ה ישלח לו במהרה רפואה שלמה.

דבר החברים

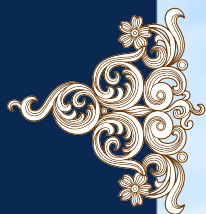

במבחן אצל הרה"ג רבי אבינועם פוסטבסקי שליט"א, ר"י אור יהודה

במבחן אצל הרה"ג רבי שלמה זלמן גרוסמן שליט"א

מדברי חבריו של יענקי

חבריו של יענקי שמחו לשתף אותנו בזיכרונותיהם.

מתברר מתוך הדברים, שרבים מהם הרגישו שהיו חבריו הטובים ביותר של יענקי, ואכן, כך היה. יענקי היה חבר טוב של כולם. תמיד היה מאיר פנים ומחייך.

מספר חברו, הרב אליהו ברעם:

"הייתי חבר קרוב של יענקי, ורציתי להרגיש שאני החבר היחיד והמועדף עליו. בהזדמנות אחת שאלתי את יענקי אם הוא חברי הטוב. יענקי לא שלל זאת, אך אמר: "אני חבר של כולם..." רק כשגדלתי, מוסיף החבר, הבנתי כמה גדולה הייתה בתשובתו של יענקי, שבלבו הייתה באמת אהבה גדולה לכו-לם."

חברו הרב אליהו ביטאן משתף אותנו ואומר:

"הדבר הזכור לי ביותר מיענקי הוא שתמיד יכול היה כל אחד למצוא אצלו אוזן קשבת, וזאת בכל הנושאים. כטבעם של ילדים, התעוררו אצלנו לפעמים קשיים שונים, ויענקי תמיד תמיד היה פנוי להקשיב - לכל אחד, בכל נושא, כל ילד והבעיה שלו. זו הייתה נקודה בלתי רגילה אצלו.

זכור לי גם שיענקי היה יושב בשיעורים, מקשיב לרב'ה, ועל ברכיו ספר ובו נוסחאות באסטרונומיה... הראש שלו פעל במקביל בשני המישורים - והוא ידע מצוין גם את זה וגם את זה..."

אמו של הרב אליהו ביטאן סיפרה, כי בזיכרונה שמור מקרה מרגש העומד ממש חי מול עיניה. יענקי השתתף בשמחת העלייה לתורה של בנה, ובאותו זמן לא הרגיש טוב והשתעל מפעם לפעם. בכל פעם שהשתעל, יצא מבית הכנסת. דודתו של חתן הבר מצווה, אחות אמו, שמה לב לדבר, ושאלה בהתרגשות את

אחותה: "מי זה הילד הצדיק הזה, שבכל פעם שהוא משתעל הוא יוצא מבית הכנסת, כדי לא להפריע לתפילה?..."

חברו הרב **פינחס גלוסקין** סיפר:

פעם אחת שכחתי ב'חידר' את התפילין שלי. יענקי גילה זאת, ובא אליי הביתה כדי להחזיר לי אותן. בכלל, הוא היה רגיש מאוד לרכוש השני וגילה אכפתיות רבה לכל נושא האבדות, ובפרט לנושא התפילין. היה מקיים את המצווה בשמחה מיוחדת.

פעם אחת היה יענקי בביתנו, ונשאל אם יוכל לעזור בבעיה מסוימת. יענקי לא הכריז: אני יכול, אלא אמר בפשטות ובצניעות אופיינית: אני יכול לנסות. והוא אכן ניסה והצליח... ותכונתו זו, לא להחשיב את עצמו כלל, נותרה חקוקה בלבי עד היום.

יענקי אחז תמיד עיפרון בידו. הוא קלט מיד בתחילת השיעור את כל החומר הנלמד, או שהכיר אותו מראש, והעסיק את עצמו בכתיבה, בציור או בניקוד... פעם אחת ביקש אחד החברים לשבת ליד יענקי. יענקי אמר לו: "לא כדאי לך לשבת ליד, כי אני מצייר כל הזמן, והחבר שלידי תמיד מסתכל. אם תסתכל עלי, הרב'ה יצחק עליך... אז לא כדאי לך לשבת ליד".

היו לעתים מורים ממלאי מקום שלא הכירוהו, ראו שהוא מצייר כל הזמן וחשבו שהוא מתחמק מלהכין את המטלות הכיתיות. פעם אחת ניגש אליו הרב'ה לבדוק אם סיים למלא את דף העבודה, ונדהם לגלות שסיים למלא את כל הספר...

באותו עניין: כמה מחבריו נזכרו, כי פעם אחת הגיע רב'ה ממלא מקום שלא הכיר את יענקי, וכשראה שיענקי מצייר, התחיל לבחון אותו על כל החומר הנלמד במסכת שבת. הוא התאמץ למצוא שאלות קשות, אך יענקי למרבה הפלא ידע לענות על כולן...

במשך שנים היה מצייר בשיעור, אך כפי שסיפר הרב רייך בדבריו שהובאו לעיל, ברגע שהעירו לו שהדבר עלול להפריע, הפסיק מיד ממנהגו זה!

חברו הרב **עלי לרנר** מספר:

יענקי היה ילד חם מאוד, תמיד היה שמח, והיה חייכן מאוד. אהבתי מאוד לדבר אתו וללמוד אתו. הוא היה מחרוצי הכיתה, ובכל זאת בכלל לא החזיק מעצמו. אם אני זוכר נכון, היה מתפלל בכוונה רבה מאוד ואף היה מוריד דמעות בתפילתו!

עם כל רצונו והשקעתו בקירוב החברים, לא נמנע מלהתרחק מהם כשהיה צריך לעשות זאת.

סיפר הרב **שלמה טננבוים**, שהיה חברו בגיל ה'חידר':

פעם אחת עמדנו ודיברנו קבוצת חברים, והשיחה התגלגלה ללשון הרע. פתאום ראינו את יענקי נושא רגליו ורץ מהמקום! ואז אמר אחד החברים: אם יענקי רץ, סימן שאנחנו צריכים להפסיק לדבר... ועד היום ניצב לפני החברים אופן התנהגותו של הילד הצעיר, שנמלט מלשון הרע כמו מאש.

עוד הוא מדגיש, כי יענקי היה תמיד מחייך, תמיד במצב רוח טוב, וכשבאו לבקרו לאחר שחלה, אמרו החברים: איפה החיוך המפורסם של יענקי... החיוך חסר כל כך...

חברו הרב יוסף אביטן

לכתוב על יעקב גליס, גם ממרחק של 14 שנה, זה לא קשה. כי הוא היה באמת הילד הכי טוב בכיתה.

הייתי חבר קרוב שלו, ואהבתי מאוד לשמוע את ההשקפה שלו, את רעיונותיו היצירתיים. הוא היה ילד אהוב על כולם. אני לא מאמין שהיה אפילו ילד אחד שהייתה לו סיבה כלשהי לא לאהוב אותו. הוא היה חייכן באופן מיוחד, ואם היו מציקים לו או מפריעים לו, היה שותק ומשתדל לא להחזיר ולא להיות שותף למריבה.

כשהגעתי לביתו כילד, נהניתי מהביקור באופן מיוחד. יעקב דאג לי כל הזמן שארגיש בנוח ושתהיה לנו תעסוקה מעניינת. הוא הסביר לי כל דבר ונתן לי הרגשה נעימה מאוד. זכור לי שיצאתי מביתו בהרגשה טובה ומתוך רצון לחזור לשם שוב.

יעקב היה ירא שמים באופן מיוחד והיה מקפיד על קלה כבחמורה. היה חכם, יצירתי, פיקח באופן מיוחד ואהב מאוד ללמוד. ובכל זאת היה עניו וצנוע ולא הבליט את כישוריו המיוחדים. במבחן פומבי לא היה מצביע לענות, וזאת כדי לפנות מקום לאחרים. רק לאחר שהבחון הפנה לעברו שאלה, ענה מיד בצורה יפה וברורה.

תמיד חלמתי שכשנגדל נמשיך לשמור על קשר, אך הדבר לא התגשם למרבה הצער. כל כך קשה היה לי בזמנו לשמוע את הבשורה, שלא הייתי מסוגל לבוא ולבקר אותו במצב שכל כך לא התאים לו. האמנתי אז שמכיוון שיעקב היה ילד כל כך קדוש וטהור, ה' רצה לשמור עליו כך, להגן עליו מפני הניסיונות הקשים שעוברים בדורנו על בני הנעורים.

עם זאת, כל כך קיוויתי שאגלה יום אחד שהכל היה חלום רע, ושיום אחד הוא יתעורר. תקופה ארוכה אמרתי עליו תהלים כל יום. אני מאחל לו רפואה שלמה בקרוב, ושנשמח בשמחתו.

חברו הרב נסים דהאן

יענקי היה בוגר מאוד כבר בתור ילד. אף פעם לא עניינו אותו דברים קטנוניים, כמו מריבות. הוא היה מעל כל זה, הסתכל על הדברים במבט אחר. מצד אחד היה ילד, עם כל השמחה והכיף של הילדות, אך מבחינת ההסתכלות על החיים היה לו מבט בוגר, וזה דבר נדיר מאוד.

כשאני מסתכל על הדברים היום, אני חש שהדבר מחייב גם אותנו. אם ילד יכול לנהוג כך, קל וחומר אנחנו, כמבוגרים, צריכים להיות בוגרים יותר ולהתעלות מעל הקטנוניות. הוא היה ילד שכולו תום, זוך וטוהר. אף פעם לא פגע באיש. היה עדין מאוד, לא התאימו לו משחקים גסים, גם לא משחקים כמו כדורגל. הכל אצלו היה מעודן מאוד. היה עמוק מאוד ובעל כושר הקשבה מיוחד. כשחבר ביקש לשתף אותו, היה מקשיב ואמפתי לדבריו בצורה בלתי רגילה.

באחת השנים, בכיתה ה' או ו', נכנס לכיתה רב'ה ממלא מקום, והכיתה, כנהוג בקרב תלמידים, צהלה ושמחה, עד כדי כך שהרב'ה נאלץ לעזוב את הכיתה באמצע השיעור. יענקי קם מיד ורדף אחרי הרב'ה, ביקש סליחה בשם כל הכיתה והתחנן אליו שיחזור. הוא אמר לו שהשיעורים שלו מאוד מעניינים ושהכיתה לא מוותרת עליו...

יענקי הכיר בערך עצמו וידע שהוא שונה מהאחרים, אבל אף פעם לא התנשא עליהם. הוא ידע בבירור מה חשוב בחיים, מה עיקר ומה טפל. מעולם לא חיפש ללמוד עם הילדים המבריקים של הכיתה. תמיד חיפש דווקא את אלה שצריכים עזרה, שקשה להם. היה חשוב לו מאוד שכולם יצליחו. הוא היה ילד לדוגמה, ילד שלעולם אי אפשר לשכוח.

חברו הרב דוד דרור

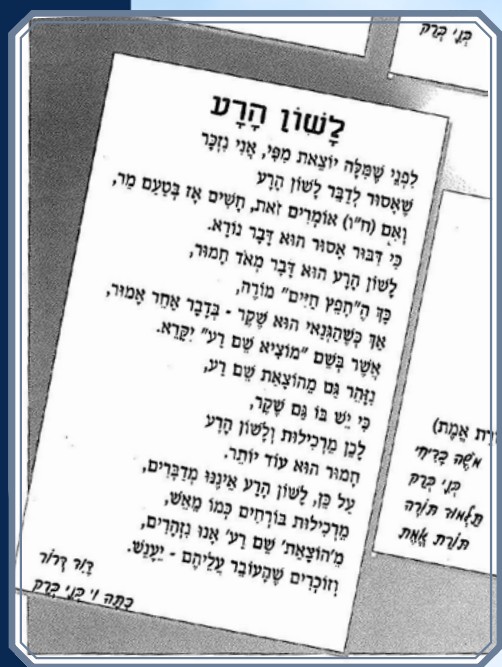
יענקי היה ילד צדיק. זו המילה הראשונה שאפשר לומר עליו. אחר כך אפשר לומר את שאר הדברים, והיה הרבה מה לומר. אבל יותר מהכל היה צדיק.

היינו חברים טובים מאוד, אבל הוא אהב את כולם בצורה בלתי רגילה. זכורה לי פעם אחת שבה חבר הפיל בטעות ספר על ראשו, ויענקי בכה. הרב'ה שלימד בכיתה באותו זמן גער בחבר על חוסר הזהירות. יענקי לא יכול היה לשאת את העובדה שהחבר ננזף בגללו, ומיד התגבר, התעשת והפסיק לבכות...

תפילתו לא הייתה כמו תפילה של ילד, אלא כמו של אדם מבוגר הרבה יותר.

בכיתה ג', כשהתחלנו לשחק כדורגל, יענקי לא השתתף, וכינה את המשחק "חמורגל"... סגנון המשחק הזה לא התאים לו, והוא חשב שאפשר לנצל את הזמן הרבה יותר טוב.

כשהיינו בכיתה ו', כתבנו שנינו יחד שיר על לשון הרע ושלחנו אותו ליתד נאמן. את

הקרדיט, כמובן, לא לקח יענקי לעצמו, והשיר התפרסם תחת שמי.

גם הלימוד שלו היה מיוחד. היינו לומדים במתמידים ב"אהל יעקב ולאה". חלק מהילדים היו מסתובבים לפעמים, אבל הוא אף פעם לא. תמיד ישב ולמד בכל הרצינות.

היו בכיתה צדיקים יותר ופחות, היו ילדים שלמדו משניות בעל פה, ועוד. אבל הוא לא היה כמו כל ילד. כל ההתנהגות שלו לא הייתה התנהגות של ילד רגיל, אלא משהו הרבה מעבר לכך. אלה לא דברים שאני צריך לשחזר, הם פשוט עומדים כל הזמן מול העיניים. יענקי היה מוכשר, יצירתי, חברותי ועוד, אבל יותר מהכל, כאמור - הוא היה צדיק. זה לא היה משהו טבעי. לכן, כשהייתי בישיבה קטנה, הייתי בטוח שיענקי היה פשוט מלאך, ולכן ה' לקח אותו אליו, כדי לשמור עליו טהור.

חברו הרב יעקב ישראל וולפא

נחשבתי בכיתה לאחד החברים הטובים של יענקי - זו לפחות הייתה הרגשתי, אבל ייתכן שיש עוד שמרגישים שהיו החברים הכי טובים.

היה לנו קשר מיוחד. אהבנו מאוד ללכת הביתה ביחד. יענקי היה מספר לי הרבה מהדיעות שלו, בעיקר בהלכות או במדרשים. פעמים רבות גם באתי לביתו.

הדבר שבלט אצלו מאוד, ובוודאי כך זוכרים כולם, הוא הידיעות הרבות שלו וההצטיינות בלימודים בכל המקצועות. אבל יש להדגיש שהוא לא ניסה להבליט זאת כלל, ואדרבה, על פי רוב היה יושב בשיעורים בשקט ונותן לילדים חלשים ממנו להראות את כוחם. גם במבחנים, ככל הזכור לי, לא הבליט את עצמו במיוחד, ואומנם באופן טבעי כולם ראו שהוא יודע - שכששאלו אותו שאלה הוא ענה מיד, אבל יכול היה להבליט את עצמו יותר. אני לא יודע אם הייתה לו סיבה בדווקא להצטנע או שכך הטבע שלו.

במבחנים בכתב היה מקבל מאה באופן קבוע (והיה קורא לזה הציון המשעמם), אבל בהתחלה לא ידעו מזה, ואפילו אני, שהיה לי קשר טוב אתו, לא ידעתי זאת עד שהדבר התפרסם בכיתה.

רבים בוודאי יאמרו שסוד ההצלחה שלו נעוץ בכישרון הנדיר שלו, אבל פעמים רבות

רואים שלא דווקא המוצלחים מוכשרים. לדעתי סוד ההצלחה הוא כוח השאיפות הגדולות שלו, וכמובן גם המאמץ שהשקיע.

פעם אחת שאלתי אותו איך ייתכן שבמשך חורף שלם לא היה חולה אף פעם אחת, והוא אמר לי דבר פלא, שמכיתה ג' לא קרה אפילו פעם אחת שנעדר מהלימודים מחמת חולי. שאלתי אותו איך ייתכן הדבר, הרי כל הילדים חולים לפעמים, וענה: "אין דבר העומד בפני הרצון. רציתי שלא להחסיר בלימודים אפילו יום אחד, והקב"ה דאג שבמשך ימי הלימודים לא אהיה חולה". הוא סיפר עוד, שכמעט בכל תקופת החופש לא הרגיש טוב, ורק כשהתחילו הלימודים הבריא.

ואולי סוד הצלחתו הוא מכוח מידותיו הטובות והמיוחדות, שזו המעלה הבולטת ביותר אצלו. כל מי שהכירו יכול להעיד שמעולם לא הרים יד על אף אחד. מסתבר שהדבר נבע גם מצד העדינות שלו, שאינו מסוגל להרביץ, אבל ודאי שהוא גם מכוח המידות הטובות שלו. כמדומני שמעולם לא היה מסוכסך עם מישו. לעתים נדירות ראינו שהציקו לו במקרה, ואילו הוא, לא זו בלבד שלא החזיר, לא בדיבורים וכל שכן לא באלימות, אלא גם לא נטר שנאה לאף אחד, וגם אלו שהציקו נשארו מבחינתו ידידים כבתחילה. עד מהרה ידעו כל הילדים שאתו אי אפשר להתחיל, כי פשוט כדי לריב צריך שניים...

באחת השנים נכנס לכיתה ילד חדש שהיה קשה להסתדר אתו, ולאחר תקופה קצרה עבר לת"ת אחר, כי לא התאים. רוב הילדים לא רצו להתחבר אתו, כי היה אלים מעט בהתנהגותו, אבל למרבה הפלא דווקא יענקי היה חברו הטוב ביותר. כל החברים התפלאו, איך זה שבדיוק הילד הכי עדין בכיתה מצליח להתחבר אתו. אבל האמת שדווקא הוא, עם המידות הטובות שלו, היה יכול להסתדר אתו, על אף הקושי שהיה בכך (ואולי הוא בעצם לא הרגיש שום קושי). עליו אפשר לומר בפה מלא מאמר חז"ל "הנעלבים ואינם עוולבים" וכו'.

יענקי תרם הרבה מכשרונו גם לשאר הילדים. לדוגמה: פעם אחת הרב'ה היה צרוד ולא יכול היה ללמד, ולכן כתב שאלות עבודה על גמרא שעדיין לא נלמדה, כדי שהילדים ינסו לענות תשובות בכוחות עצמם. בפועל כמדומני שאף אחד לא ידע לענות חוץ מיענקי, והרב'ה הרשה לו לגלות לכולם.

למעשה, בכל פעם שהמורים היו מטילים על הילדים עבודה, בין במקצועות הקודש ובין במקצועות החול, היו רבים שבאו לבקש מיענקי עזרה, והוא היה עוזר לכולם. אני זוכר שכשישבתי לידו, המורה הורה לו לא לעזור לאחרים, ובמשך כחצי שעה היה צריך לומר כמה וכמה פעמים לכל מי שהגיע "אני לא הכתובת", והפנה את השואלים למורה.

לפעמים היה יודע טוב יותר גם מהמורים. בשנה אחת היה מורה למקצועות חול, שידע אמנם ללמד מקצועות כמו דקדוק וכדומה, אבל לדעתי בחשבון לא היה מומחה. אתרע מזלו של אותו מורה, והיה עליו ללמדנו כפל וחילוק בשברים, ואת המושגים מציאת

מכנה משותף ומספר הפכי. לדעתי המורה בעצמו לא כל כך התמצא בנושא, וממילא לא ידע להסביר היטב. ואז, כל מי שרצה להבין בא ליענקי, ויענקי הסביר לו.

התפילות של יענקי היו לשם דבר בכיתה. תמיד התפלל בדבקות וגם דקדק בקריאה באופן מופלא, ותמיד היה מסיים אחרי כולם, ולפעמים היה מסיים את התפילה בסוף ההפסקה.

דקדוק ההלכה שלו היה מיוחד מאוד. אני זוכר שהביא לכיתה חוברות של הלכה, כמו לדוגמה חוברת מלווה בציורים בעניין הליכה ועמידה בפני המתפלל. עד היום אני זוכר את ההלכות שלימד אותי מהחוברת. כן הביא לכיתה חוברות עם פירוש לתפילה כמו יסוד מלכות.

לאחר שעלינו לישיבה, היינו פחות בקשר, מפני שלמדנו בשיעורים מקבילים, אבל בחדר האוכל ישבנו ליד אותו שולחן, ואף שהדבר ארך דקות בודדות ביום, הוא עזר לי מאוד, בפרט בתקופה הראשונה, שבה היה קשה להתאקלם במקום חדש, וליד יענקי תמיד היה שמח. מצב הרוח שלו השפיע על כל הסביבה.

בתקופה הראשונה אחר שחלה היה אביו של יענקי מסיע בצהריים כל יום שני בחורים שידברו עם יעקי, ואני, שהיה לי קשר כל כך טוב אתו, נמנעתי מלנסוע, מפני שהדבר היה לי קשה מאוד, מה גם שבחורים אחרים רצו לנסוע. פעם אחת שכנעו אותי לנסוע, כי אני מחבריו הטובים, ונסעתי עם בחור נוסף, אך כשהגענו לחדרו כמעט לא הייתי מסוגל לדבר, ואחרי כמה דקות יצאתי מהחדר.

ג.ב. השתדלתי מאוד לדייק ככל האפשר ולא לכתוב שום דבר שאינו נכון.

חברו הרב דוד כפיר

זיכרונות ילדות הם דבר מורכב.

יש זיכרונות שמלווים אותך בחיי היום יום לטוב ולמוטב,

יש זיכרונות שאתה מעדיף לשכוח,

יש זיכרונות שהיית רוצה לזכור,

אבל יש זיכרונות שאינם זיכרון, אינם חוויית ילדות כזו או אחרת. הם חלק בלתי נפרד ממך, מעצמך, מכל כולך.

כשאני חושב על יעקב גליס, אני חי את הילדות שלי מחדש, אני חוזר למקום הנעים והנחמד של תינוקות של בית רבן, למקום שלא טעמנו טעם חטא, למקום רגוע של שלוה אמיתית, למקום כן וטהור של ילדים יהודים קדושים וטהורים.

כשאני מתנתק מהמחשבה, אני חוזר חזרה למציאות של עולם, למקום שיש בו אור וחושך, למקום שיש בו קדושה מחד גיסא והפכה מאידך גיסא, למקום שיש בו שמחה

אבל גם עצב, למקום שיש בו תורה אבל גם רדיפה להנאות העולם, ערבוביה כמנהגו של עולם.

ואז אני רוצה לחזור לשם, להיות אותו ילד, להיות רק בטוהר, בתמימות, להיות במציאות של "יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות".

יעקב היה ועדיין חלק בלתי נפרד מחיי, צעדנו יד ביד מכיתה א' ועד תחילת הישיבה קטנה ועד עכשיו, למדנו יחד, סיימנו מסכתות יחד, כתבנו יחד, שיחקנו יחד, היינו המון ביחד, אבל מעולם לא "רבנו יחד". היינו קרובים מאוד, ומטבע הדברים כשקרובים מאוד נוצרים חיכוכים, מריבות של ילדים. אבל עם יעקב לא היה שייך לריב, מעולם לא, לא אני וגם לא אף אחד אחר, הוא לא היה שייך לזה, הוא לא היה בזה, זה לא היה הוא.

אוכל למלא ספרים על הכשרונות שלו, על ההתמדה שלו, על היראת שמים, על החריצות, על השאיפות, על העדינות והטוהר, על הענווה והצניעות, על כל הטוב שהיה בו, והיה הרבה, הרבה מאוד.

לא אשכח את המשניות שהיינו לומדים יחד בהפסקות. רצינו לסיים את הש"ס, כתבנו יחד ביאורי מילים לכל מסכת שלמדנו, הדפסנו אותם וחילקנו לחברים.

לא אשכח את הגאונות, את התפיסה הברורה בכל פסוק, בכל משנה, בכל סוגיא, את חשבונות קידוש החודש שהוא היה מחשבן, ואנחנו פשוט לא הבנו איך הוא עושה זאת.

לא שכחתי כלום, זהו אפילו לא מעט מן הים ממנו.

אבל במבט לאחור, במבט של מבוגר בתוך ים החיים, זה לא זה.

בסעודות הסיום שערך עם חברו דוד כפיר

נכון, כל מידה טובה שיכולה להיות הייתה בו, בלי שום גוזמא, אבל הייחוד שבו אינו רק המידות והתכונות הטובות שהיו בו.

לא סתם הדבר הראשון שעלה בי הוא העובדה שלא רבנו מעולם. ילדים רבים. זוהי מציאות. זוהי תכונת נפש בסיסית בילד, יצר לב האדם רע מנעוריו. גם הילדים הכי טובים בכיתה רבו, זה גם בסדר, אבל יעקב מעולם לא רב, עם אף אחד.

הוא היה מעולם אחר, מעולם טהור ונקי, נקי לגמרי בלי שום רבב. אני לא יודע איך לקרוא לזה, זה לא רק לב טוב, זה לא רק מידות טובות. נכון, זה היה גם, אבל הילדים הכי עדינים שהכרתי רבים קצת, כועסים קצת, משהו. הוא לא.

אני לא מבין בעולם הנשמות, אבל ברור לי היום שנשמתו חצובה מעולם אחר. הייתי קורא לזה נשמה מעולם האצילות, נשמה טהורה, טהורה לגמרי, נשמה שכולה טוב נקי וטהור.

זה היה משהו אחר. הוא היה שונה מכולנו. מעולם לא חיפש להתבלט. הוא היה הילד הכי טוב בכיתה בכל תחום, אבל תמיד אני זוכר אותו יושב בסוף, בפינה, מצטנע.

הוא היה שונה מכל הילדים שהכרתי ושאני מכיר היום. נשמתו שונה מכולנו, שונה לגמרי.

אני מנסה לדמיין אותו היום, מנסה לחשוב איך הוא היה פועל בעולמם של מבוגרים. זה פשוט לא נתפס לי. אני לא מצליח אפילו לדמיין אותו. הוא לא שייך לעולם שיש בו מעמדות, לעולם שיש בו קנאה, לעולם שיש בו מידות רעות, לעולם שיש בו כעס, לעולם שיש בו דאגה, לעולם שהטוב והרע משמשים בו בערבוביה.

הוא שייך לעולם האצילות, למקום שיש בו רק טוב, לא יכול להיות בו רע, ואפילו לא מקצת רע,

הוא נשאר רק טוב, ואני בטוח שהוא האדם הטוב ביותר שקיים בעולמנו.

היום, במירוץ החיים, יש בי קנאה בטוב שלו, בנשמה הטהורה שלו, אולי הוא כאן לתת איזון לערבוביה של העולם, כדי שיהיה טוב מוחלט ואמיתי בעולמנו.

ממני, שהרבה ממני שלו הוא,
דוד כפיר

חברו הרב יהושע קליין

הייתי בן גילו של יענקי, שכנו לבניין וחברו בלב ונפש. במשך שעות רבות בילינו יחד.

מאז ומעולם הסתכלנו עליו כעל ילד מיוחד - מושלם במידות טובות, נחמד מאוד, אכפת וחכם, אינטליגנט וצמא לכל דבר חכמה. כשגדל, הפנה את כל צימאונו זה ללימוד התורה.

סבתי ע"ה, שראתה אותו בביתנו שקוע בקריאה כל הזמן, התבטאה ואמרה: הילד הזה יכול להיות מדען. ואמו אמרה בתגובה: הוא יהיה בעז"ה תלמיד חכם גדול...

באחת השנים ביו"ט של פסח התארחו בבית משפחת גליס אישה זקנה ערירית ניצולת שואה. יענקי, שהיה עדיין ילד צעיר, התייחס אליה בחום ובאכפתיות יוצאים מן הכלל, שוחח אתה רבות והשתדל להנעים לה את כל זמן שהותה בביתם.

בערבים השתתפנו יחד בשיעוריו של הרה"ג רבי שלמה לוונשטיין שליט"א על עין יעקב. יענקי היה חביב מאוד על הרב לוונשטיין, שנהנה מאוד משאלותיו והשתעשע בהן. לאחר מכן משך אותי יענקי להשתתף בשיעור שהתקיים בבית הכנסת בני תימן עד השעה 9.00, שם התחבב מאוד על שומעי השיעור (אחד מהם - בעלה של הגב' רבקה שושן תחי', שניצלה בנסי נסים מפגיעה הדקירה בתחילת החורף בירושלים). לאחר השיעור היינו נשארים לתפילת מעריב. יענקי הקפיד על כוונת השמות בתפילת שמונה עשרה, ובעת תפילתו היה פתוח לפניו גם סידור של בני עדות המזרח, שבו מופיעה כוונת השמות. כיום אני יודע שזו הלכה פסוקה בשולחן ערוך, אך אז, בתור ילד, לא היה ידוע לי הדבר. אבל יענקי לא התנהג כמו כל ילד בגילו, אלא כילד בוגר הרבה יותר.

בהזדמנות אחת ישבנו כמה ילדים ושוחחנו בינינו. כדרכם של ילדים, היו שלעגו על תופעות שנראו משונות בעיניהם, ובין השאר הזכירו שמות של חסידויות שנראו בעיניהם מוזרים. יענקי מיד ענה להם והעמידם על טעותם: "אלו לא שמות מוזרים שהומצאו, אלא כולם שמות של עיירות באירופה, ואין מקום ללגלג על כך..."

פעם אחת בדרכנו חזרה מבית הכנסת קנה פירות, וסחב לבדו את השקיות. ביקשתי לעזור לו, והוא סירב. כשהיינו סמוכים לבית, הצעתי לו שוב עזרה בנשיאת השקיות, ואז אמר לי, שייתכן שיש בדבר גנבת דעת, מפני שאביו יחשוב שסחבתי אתו את השקיות כל הדרך... כבר אז התפעלתי מאוד מהחשיבה שלו, שלא התאימה בכלל לגילו הצעיר.

עם חברו יהושע קליין בעיצומו של "מחקר מדעי" באמצעות מיקרוסקופ

זכור לי שחברים שהכירוהו מהשכונה ומבית הכנסת הפליגו בשבחו כבר אז, בילדותו, ודיברו על כך שאינו ילד רגיל, ועד כמה מעניין אותו כל דבר חכמה. הוא למד וידע אפילו הלכות שחיטה.

ומי ייתן שבעז"ה נראה ישועות בכלל ופרט, ונזכה לראות את יענקי שלנו חוזר לאיתנו ומבריא וצומח לגדול בתורה, אכ"ר.

עוד על יחסו המיוחד של יענקי כלפי הזולת

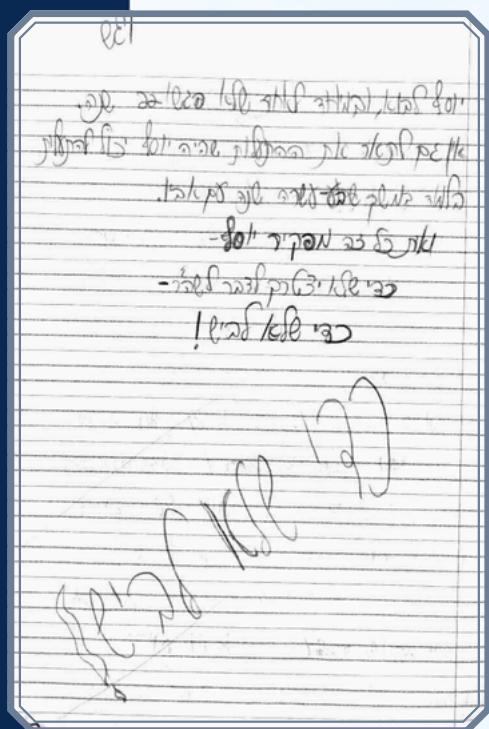
פעם נפגע יענקי מחבר, וסיפר זאת בבית רק לאחר זמן רב. הוא אמר שלא רצה לספר בשעת מעשה כי לא רצה לדבר עליו לשון הרע. אבל כשהחליט לספר, עשה זאת מתוך שהחליט לשתף במסקנתו – שהפגיעה הייתה לו לתועלת ותחשל אותו בחיים, והוסיף ואמר: בעצם אני חייב לו תודה, הוא הכין אותי לחיים...

פעם, כשחבר הציק לו, אמר לו יענקי: זה ממש לא מתאים לילד טוב כמוך להתנהג כך... לא זו בלבד שלא נגרר למריבה, אלא גם תוך כדי מריבה השכיל לשמור על כבודו של החבר ולשדל אותו להתנהג יפה מתוך כבוד והערכה.

יענקי כתב במחברתו "ווארט" על פרשת השבוע. ה"ווארט" הסתיים במילים **"כדי שלא לבייש"**. ויענקי לא הסתפק בכך שכתב את המילים פעם אחת, אלא חזר וכתב אותן בהגדלה – "כדי שלא לבייש!" – מילים שהביעו את אחת משאיפותיו העמוקות ביותר.

כשהיה בכיתה ה', קרה אסון בשכונת אור החיים – הילד שמואל פוסטבסקי ז"ל נהרג בתאונת דרכים מחרידה.

באותו יום כתב יענקי חיבור במחברתו על הנושא:

י"ף כס"ט (11) ל' אדר ה'תש"ח ע"ה

עזרה... ?!

י"א: אדר וחסד לאה חזרה אדרה אדרה

אני אהב את אהבה אהבה אהבה אהבה

אהבה אהבה (אהבה אהבה) אהבה אהבה

"הוא אהב אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה"

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

★ ★ ★ ★ ★

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה אהבה

מחמץ למען שפוטל של חט-פחול נלאר
בינצב ופאנצב נק אורו ואלה עליו.
"א, מ, יכל אפאשק?"

"מ' למיץ ומ' למות"
"כל יטל אד' צה לזה"
"מ' יונה לילץ פקוצה"
"אנשיתק נאז אנשיתק"
באמת, מ' יכל אפאשק?

במק צ"ן באמת !
"שלי ינץ של חלק יכלו למות" א, מ, י
באמת.

היום נפאט מ'אור חז' ילץ כפץ למות
באמת! בתאורת צח' צח' שח' מ'אנצב

כשהיה בכיתות ו' וד' הכין עיתונים לכבוד פורים וחנוכה. העיתונים צולמו וחולקו לכל ילדי ה'חידר', אך יענקי לא טרח ליידיע איש שהוא זה שכתב את כל תוכנם... בעיתון עצמו כתב: "בטאון היוצא לאור ע"י ועד כיתה ו' באור מרדכי..."

אור מרדכי

בטאון היוצא לאור ע"י ועד כיתה ו' באור מרדכי

בס"ד יום חמישי כ"ח בכסלו תשנ"ט שנה א' גליון 1 מופץ חינוך בכל ריכוזי א"י

לכל תושבי ארץ ישראל תובב"א - הודעה משמחת!!!

בשורות טובות מהמערכה ב-ם

* מתתיהו ובניו נצחו את אנטיוכוס * נמצא כר שמן שהיוונים לא טמאוהו * ניתן לקיים שוב את מצוות הקב"ה בגלוי * כר ליום אחד הספיק לשמונה ימים * נס גדול היה פה *

לאחר הניצחון של מתתיהו ויהושפט בן חנניאל על אנטיוכוס וירשן וחיליו וירבים בניסיונם השאלת שושלתה בעינת דודא: כיצד יוכלו לשוב ולהחליק את מנורת הזהב? אחרי חופשים נאשם נמצא בתוך תוכו של המקדש כר שמן חתום בחתום של כות גרול, שהיוונים לא ראוהו, ולא נבעו בו לרעה. אך בכל זאת, נשארה

השאלה, ודאי הסודרה והכנת היתים אורכים שמונה ימים, והכר מספיק ליום אחד בלבד למחרת נתגלה לכוננים כי מן השמן המועט שבכר לא חסר מאומה!!!!!!

מפי מקורות בכירים נודע, כי גדולי דורינו קבעו לשנה הבאה את שמונת הימים האלה, מ"ח בכסליו עד ב' ג' בסבט, לימי הלל הזדוהה, שגדליק בהם שמונה נרות,

לזכר הנס הגדול של פך השמן, וכן תקנו חכמינו תפילה מיוחדת, תפלת "על הנסים" לאמרה כחן, למענך זה יקרא "תנוכה" על שם מנחת הדור דים כ"ח בכסלו.

לחובבי ההלכה שבינו נאמר, כי במעור זה נגמור את ההלל.

במלחמה נפטרו שנים מביני מתתיהו בן יוחנן כות גדול: הבכור, יודרה חשמונאי, ואחיו

הצעיר ממנו, אלעזר (שתיים) ת.נ.צ.ב.ה.

אוי מה היה לנו

שמועה נוראה
גרנבה לאזנינו

אודות המידה
האיומה
של לשון הרע

שעדין לא נעלמה
כליל ממחוזותינו

שומר ופשו
ירחק ממנה

ועל זאת באנו עה"ח
הרב שם. חסד ואלו חסד קארים.

וזאת הברכה

לרבנים החשובים שמלמדים אותנו כעת
ושלימדו אותנו עד הלום בכל הכתות.

זוכר לרבנים החשובים הרב פרייזל והרב אראון שיצקו
לנו את יסודות לאור האור אחת האור ואהבה

ובס"ד הגענו עד הלום, ממשיכים בדרכם
הסלולה מדורי דורות ומרבותיהם שקבלו
מרבותיהם עד משה רבנו ע"ה.

והיי שחשבו להרבות פלואים בטורה
ואהקיוס אלהיוס ואלהיוס אלהיוס וזיוס
נשאקפאק האהורה.

בברכת "שר כח
תלמידי כיתה ו'

ראיון עם הרב שיק שליט"א - מנהל חנוכי.

ש: מתי המסורות התנ"כיות שהוצגו לתנשים בתית?

הרב שיק: שכל התלמידים היו שומעים בצאתם וששים בבואם, וכאמנע - יעשו כאר מחרצן קונס, ויגדלו לתלמר דר חכמים אמתיים, בעלי מדות טובות ויראי שמים.

ש: מתי המסורות שורשנו עד הווה?

הרב שיק: עם כל הענות, וחשבני שאנו בדרך העולה בית קל.

ש: אלו מסורות עדיין יש לחשיג?

הרב שיק: להבא יש להגיד שיק לחשתרל, להחמסר ולתפלל.

ש: מתי המסורות שורשנו עד הווה?

הרב שיק: עם כל הענות, וחשבני שאנו בדרך העולה בית קל.

מתמידים שע"י ת"ת אור מרדכי

הנכם מוזמנים למסיבת חנוכה שתתקיים ביום שני זאת חנוכה. לכל המוזמנים חולקו, או יחולקו הזמנות (פרטים יבואו בהקדם)

- בתוכנית:
- דברי תורה
- שי לכל משתתף
- הגרלה
- ועוד ועוד...

בברכה המארגנים

ח.ב.ג. מן המוסד הארצי ללימודי תנ"ך (אחרי חסד ואלו חסד קארים) חסד ואלו חסד קארים

הוועד לא היה ולא נברא, הוא בעצמו הוציאו לאור... בעיתון עצמו הקדיש מקום מכובד מאוד להודאה ולהוקרה לרבנים ולצוות ה'חידר', וכן למי שתרים לחידר באופנים שונים.

למכירה

אצ"י הא"ן

**טריות
וחמות**

**שנקטפו זה
עתה מהעץ**

להשיג בכל

דוכני האזנים

אור
העתון הנפוץ ביותר
בכל פנים ומדי

היהודי

אור מרדכי

בסמון היוצא לאור ע"י כחה ו' באור מרדכי

בס"ד יום שני י"ג באדר תשנ"ת שנה א' גליון 2 מופץ חינוך בכל ריכוזי א"ר

לקול טושבי 7 ו-20 100 מדינא - הודעה משמחת!!!

אודה נעדרת מהרמון אמלוחה

* מרדכי ואסתר נצחו את המן * בוטלה הגזירה על הריגת היהודים * המן נתלה עם בניו על העץ אשר הכין למרדכי * שהיאנושב המה סידוהיה וטלשי רשא אוה יופהנו *

ברחובות העיר וקרא לפגיו: "ככה יעשה, לאיש אשר המלך, לאיש אשר המלך, חפץ ביקור, הווי ככה יעשה, לאיש אשר המלך, לאיש אשר המלך, חפץ ביקור." המן שב לביתו אבל חפזי ראש, (גם בגלל המים שנשפכו על ראשו) ומיד רצו אליו שליחי המלך וקראוהו למשחה אסתר. המלך שאל

מעשה בגתן ותרש, והמלך שאל את המן מה לעשות למרדכי. המן, שחשב כי המונה אליו, הציע להבישו בבגדי מלכות ובכתר ולהרכיב אותו על סוס המלך. לתדהמתו לא היה גבול, כששמע שהמדובר הוא דווקא בשונאו משכבר הימים - מרדכי אך בדידה לא היתה לו, ולמנחת ליבו והרכיב את מרדכי

המן הרשע זמם לתלות את מרדכי היהודי על עץ, ובנסף לכך, להרוג את כל היהודים, מעבר ועד זקן, טף ונשים ביום אחד, ושללם לבדו. העצה הופרה על ידי מרדכי ואסתר: אסתר עשתה משתה לאחשורוש ולהמן, ובסופו אמרה למלך, שתעשה עוד משתה למחרת. בינתיים הוכירו למלך את

בשם כל גדולי

ורבני 127 מדינות!

אין בשום פנים ואופן ללכת

למשתה אחשורוש!!!!!!!

חברי בית הדין

קול קורא

אל תאבלו ולא תשתו שלושת ימים, צומו והתפללו לבל תצליח חליה מוימת המן הרשע

על החתום:

מרדכי, אסתר וחברי בית הדין

אסתר

שושן הבירה

אחשורוש

מהדור עד כוש

מאורסים

בס"ד, שושן הבירה, טבת גש"ט

ארמון המלוכה

לכל תושבי הודו וכוש!

הנכם מוזמנים למסיבת

אחוש-יךש

שתתקיים במשך 180 יום.

כמו כן, כל הנשים מוזמנות למסיבה שעורכת ושותי-יךש במקביל.

אחוש-יךש

אחוש-יךש

מפראות

"ועש המלך כדבר ממוכן": המלך - מלכו של עולם - עשה ונתן לפי מה וכמה שהאדם מכין את עצמו.
(רבי אשר מקרלין)
גדולי הצדיקים אמרו שעל ידי קריאת המגילה אפשר להמשיך כל הישועות הצדיקות לאדם. וזאת מגלה שהוא

בגמטריא ומפורש בגמ' מועד קטן: בני חיי ומוזני במזל תליא מילתא. (שער מיששכר לארמור ממונקאטש זצ"ל)
רבי שמחה בונים מפשיסחה היה אומר: כתוב בוורד הקדוש: יום - כפורים, כ"פורים", וכשמומין יום כפור - פורים שמע - מנה שפורים גדול ועדיף הימנו, ובמה ולמה?

והשיב: "לפי ששניהם, פורים ויום כפורים, ימי ענויים הם. ביום כפורים נצטוונו לענות את הגוף, ובפורים, אמרו חכמים: "חייב אדם לבסומי כפורי עד דלא ידע", היינו לענות את הרע. עינו הגוף או עינו הרע, מה מהם גדול? אמור מעתה שיום הפורים גדול מיום הכפורים.
זכור... כי מחה אמה את כר עמלק - יש לומר על דרך הרמז שכל הגאולות נרמזות בתיבת "אמחה", והכוונה "מחה" היינו שכל המחיות יהיו על ידי ראשי תיבות של

"אמחה", גאולת מצרים היה ע"י אהרן משה לור ו' ית"ש. גאולת בבל היה ע"י אסתר מרדכי לרבוה ו' ית"ש, גאולת העתידה תהיה ע"י אליהו משיח ו' נסיכים (ע"י סוכה נ"ב) ו' ית"ש. (הג"א) תשועתם היתה לנצח ותקומתם בכל דור ודור - הישועה היא נצחית, ובכל דור ודור יש לישראל תקוה להכריע את שנאייהם.
(רבי יחזקאל)
דרוש טוב לעמו - רואה רק את הטוב שבעמו ולא את הרע שבהם.
(ר' אשר מסטילין)
ברוך מרדכי היהודי - לימוד גדול לומדים מזה, שאינו מתאר את מרדכי לא בתואר נשיא ולא גאון או צדיק, אלא בתור יהודי. ללמדנו, שהתואר הגדול והחשוב ביותר, שהיה יהודי שלם ואמיתי.

טנא מלא חלונות למלכנו הטיפש החש בראש

לרגל אירוסיו עם כלתו עדינת הנפש

אסתר חזי'

איחולינו שימשיך לחוש בראשו ויתן לנו קצת פנוחה

תושבי פרס ומדי

משל ונמשל

"משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" - מה טעם תקנו מצוות אלו של משלוח מנות ומתנות לאביונים דווקא בפורים?

משל
לאב שהיו לו שני בנים במדינת הים אחד עשיר ואחד עני, ושלח האב מכתב לבנו העשיר לבוא אצלו לחתונה ביתו וכל הוצאותיו לצורך החתונה יהיו על חשבוננו. ובסוף המכתב כתב שיביא עמו גם את האח העני.

והנה האח העשיר התכונן כדאוי במלבושים יקרים לו ולמשפחתו, ולאחיו העני לא קנה כלום. ולעת החתונה כשבאו שני האחים היה העשיר מלוכש במלבושים יקרים, והעני היה לבוש בלויים, ונחמיש האח מאד אך לא אמר כלום. לאחר

השמחה כשעמדו לשוב, בא העשיר אל אביו ובקש ממנו שיהיו לו את ההוצאות שהיו לו בדרך כפי שהבטיח במכתבו, אך האב אמר לו: "אני הבטחתי לך שאשלם לך כל ההוצאות שתוציא לכבודי, היית קונה גם לאחריך העני שלא יבוא לחתונה בבליים, ולא אתבייש במלבושיו, ואם קנית רק לך משמע שהוצאותיך היו לכבודך ולא לכבודי, וזה לא הבטחתי לך".

הנמשל
בימי הפורים שימי משתה ושמחה הם, ציוו חז"ל שישלחו מנות איש לרעהו ויתנו מתנות לאביונים וישמחו הכל, ורק על ידי כך לא יהא המשתה והשמחה להנאת עצמו אלא לכבוד ה' יתברך.

ערבובי אותיות

6 פרך מלסה	1 סי מרסי
7 שחשורא	2 גון ברשת
8 זג עשש	3 תמין בהש
9 מתים פר	4 רשו
10 בחוביליץ	5 שרת

תפוזרת פורים

מצאו בתפוזרות את כל השמות המצויים במגילה

ש א נ ו נ ה נ ת ג ב ו נ ת כ פ
מ ר ר ו ט ו י ז נ ק ה ה ר ת ר
י י ג י ו מ פ י ס ל ש י ש ה מ
מ ד ד ד ד נ ו ל ג ה ע כ ו נ ש
י ת י פ י י ר י ד ל ש ה ר ש ת
ה י ל א ט ר ת נ ו ג ו ש א א
נ ו ה ר נ ח א ט ה י ז ו כ נ כ
ו ה י י א ש מ י נ א ב ג ת א י
מ ש א ד ל י א ב ט א ד מ ת א ח
ש ד פ ת י נ ה כ י צ ב מ ת א ק
ה ג ה א ד ח א ת ז י ו נ ר מ ת
י ל פ ה ג נ פ י ו ס מ כ ת נ ר
ל י ע י פ נ ש נ ת י ר י ס ז ש
ה פ ס ל ו ב ז ר ה ר ד כ א ת י
מ א ת פ ס א י ו פ א כ ס ו ר ש
ד ב י י ק ש ת י ח ה י א י ס מ
ת ב מ ב צ ת י א ד ר ט ב ב ר ר
א ח ש ו ר ו ש י ס ב נ י ז מ ס
מ מ ו כ נ ש מ ר ה ו ח ת י נ
פ ט ח נ ק ת ג י ג נ ק י א ח א
י ס י מ י ר נ מ ו ה מ ל כ צ י
ש מ ע י ש פ כ ר ש נ א י ת ש ו

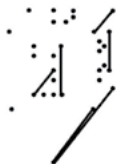
מאת י' גלים

נחה הרוח

פורים שמח!

ברוך השם בשנה, הוא ארר
אשר לדעתי הוא הכי נדרר,
אשרושו משתה גדול עשה בביתו,
לזרואת את עשר כבוד מלכותו.
ארר כך ציוה לחרוג את אשתו,
על אשר לא הסכימה לבוא כהומנתו,
ולאחר מכן לאשה הוא נשא
את אסתר, הקרויה דרסה.
את עמה ומולדתה לא נילתה,
כמצוות מרדכי היהודי, ודרה.
מרדכי שמע את בנתו ותרש
שפגעו במלך זממו חרש,
אסתר זאת למלך סיפרה,
ונכתב על הספר זאת, לשמירה.
ארר הרברים האלה גירל אחשוורוש
את המן הרשע, על השרים לראש.
כולם לו השתחוו בלי כל היסוס
אך לבסוף הוא הוכרח להוביל את הסוס,
כשעל נבו מרדכי רכוב בגאון
וליהודים היתה אורה ושמחה וששון!

נסה למצוא:
מה מצויר בה?

אור מרדכי

בס"ד יום ראשון כ"ו בכסלו ה'תש"ס שנה ב' גליון 3 מופץ חינם בכל ריכוזי אר"מ

אלעזר בן ה'ס' מסר את נפשו שלא יאכל חזיר

* שבעה בנים, וביניהם ילדים, נרצחו בסרבם להשתחוות לצלם * עשרות נשים מסרו את נפשם, ומלו את בניהם למרות הגזרה * כאלף איש נהרגו במערה ביום השבת * ה' יקום דמם וישמיד הגויים היונים מקרבנו *

להכותו. ואמר: ה' אלקים, לך נגלו כל תעלומות, אתה יודע כי יכולתי להנצל ממכאובי, אך למען שמך הגדול אסבלם בנפש חפצה. וימת אלעזר בהכותם אותו. (חשמונאים)
אשה אחת וחנה שמה נקראה לבא לפני המלך, היא ושבעת בניה. כשבאו - אמר המלך לגדול: השתחוה לפסל!
השיבו: אסור, ככתוב: אנכי ה' אלקיך. ויצאיהו ויהרגהו.
וכן השני סרב, באמרו: לא יהיה לך אלהים אחרים - ויעשו לו כאשר עשו לאחיו. וכן כלם.
הביאו את השביעי ואמרו לו: השתחוה לעבודה זרה - ויסרב (ואמר: כבר כתוב, את ה' האמרת היום וה' האמירך היום). אמר לו: אזרק טבעתי לפני הפסל ותרים אותה, ויחשב הדבר כאלו השתחוית. סרב הילד, ויצאיהו ויהרגהו. (גטין)
כמו"כ, נמסר על נשים רבות שמלו את בניהן למרות הגזרה - מי בסתר ומי בגלוי. היו גם שמלו על החומה, וקפצו יחד עם בניהן אל מרגלותיה.

ושמים וארץ היו עדינו שבדון הרגתם אותנו.
והרגו היונים כל אשר במערה, אנשים נשים וטף והיו המתים כאלף איש. (חשמונאים).
ממקורות אחרים נמסר, כי הביאו היונים עצים, שמו על פי המערה והדליקום ונשרפו כל אשר במערה (מגילת אנטיוכוס)
אלעזר, איש נבון ויודע ספר היה. באו אליו היונים ורצו להאכילו בעל כרחו חזיר, והקראו לעיניהם, וסרב לאכלו אף אם יכוהו או ייהרגוהו.
אמרו לו היונים, הנה נביא לך בשר כשר, ותאכלנו, ויאמרו הכל, כי שמעת למצות המלך ואכלת חזיר.
אמר להם: לא אעשה כן ולא אטעה ואתענה את עמי. שלא יאמרו הצעירים ממני הנה אלעזר נהפך בן תשעים שנה לעובד אלילים. ואף אם אציל עצמי ממות, וכי אוכל להמלט מיד ה' אם חי אני או מת? ולכן, הגני הולך למות בשמחה - ואחיה לסימן לכל עמי שימסרו נפשם על תורת השי"ת.
ואך גמר את דבריו החלו

ולא נעשה כמצות המלך וגם את השבת לא נחלל!
ערכו היונים כלי מלחמה לקראת המערה אך האנשים לא ניסו לא לירות אבן ואף לסגור המערה לא ניסו ואמרו: אנו נמות בנקיין כפינו

כאלף אנשים נשים וטף, התחבאו במערה כדי לשמור את מצוות הקב"ה. ביום השבת באו עליהם היונים ואמרו: עד מתי תמאנו לשמוע בקול המלך? קמו ועשו מצוות המלך ולא נעשה לכם דבר. ועגום: לא נצא

נס מציאת פך השמן בבית

המקדש

* נס גדול היה פה * נס גדול היה שם * מצאו את המשפטים בתוך המבוך * מותר להסתובב לכל צד, גם אלכסון *

ג	ה	ש	ב	מ	ה	א	ת	מ
ד	ש	ב	נ	צ	ח	פ	צ	נ
ו	מ	י	ס	ה	א	י	ה	א
ז	ה	י	ה	כ	ל	מ	י	ה
ח	פ	ל	ת	ל	פ	צ	ת	מ
ט	ה	ז	ע	ב	ע	א	ש	נ
י	ו	ו	י	ג	א	ח	ב	ס
יא	ד	ג	ד	ל	כ	ב	נ	צ
יב	ס	ו	ו	ס	ש	מ	י	י
יג	ל	ת	ק	י	ל	י	מ	נ
יד	ה	י	מ	ס	צ	ס	ס	י

מלים מלובלבות

* אלמוני בלבב את כל המלים * נסו לסדרם *
* מצאו 26 מלים ומאמרים הקשורים לחנוכה *

מחושן מאי	בין בוס	הנפץ הסולידה	חונך חי	בגדמיו	נסה יפנו
הוריה	הנפץ הסולידה	חונך חי	בגדמיו	ניוים	על ארו
ותחיתם	בשתייה שקם	נחוני	מסוק וכו	שדכנס	מלשי יד
בליבה	החונך	מלחשי	כי חונך		
והתנני					
מי טמע					
מתן ויים					

חידון בהלכות חנוכה

* מצא את התשובה הנכונה * בחלק מהשאלות כמה מהתשובות נכונות
* ע"פ קש"ע סי' קל"ט *

לכל הרבנים
והמנהלים, לרב
פלדמן על החידון,
ליונתן ויס על
הנגינה, לתלמידי
כתה ח' על ההצגה
וללהטוטן על ההופעה

תודה רבה!

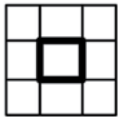
על שעזרו במסיבת
החנוכה,
שהתקימה אתמול,
וטררו ועמלו כדי
שנהנה. יה"ר
שיצליחו בכל
מעשה ידיהם.

- א. מעל 20 טפחים ב. תחת 33 טפחים ג. בדיעבד למעלה מ-10 טפחים ד. בפתח הבית ה. מעל 3 טפחים ו. נגד המזוזה ז. בצד ימין ח. למטה מ-20 אמה.
- מתי מדליקין את הנרות? (2)
- א. בצאת הכוכבים ב. בבוקר ג. בין השמשות ד. בזריחת החמה ה. בשקיעה מה עושה את המצוה? (1)
- א. ההדלקה ב. ההנחה ג. פרסום הנס ד. הראיה
- האם מותר להשתמש בשמן ובפתילות שהוקצו לחנוכה?
- א. כן ב. מחלוקת וכל אחד כפי מנהגו ג. אסור ד. מותר אם התנה.
- מאיזה כוון מדליקים את נרות החנוכה, ובאיזה כוון מניחים אותם? (2 תשובות)
- א. מניחים בצד ימין ב. מדליקים משמאל ג. מניחים בשמאל ד. מדליקים מימין.
- מדוע מניחים "שמש"? (2)
- א. כדי שיהיה אור ב. שיכולו להנות מהאור ג. שיהיה פרסום הנס ד. כי אסור להנות מאור הנרות ה. לנר שבת.
- איזו ברכה מברכים על נרות החנוכה? (3)
- א. שהחינו ביום האחרון ב. שעשה נסים ג. להדליק נר של שבת ד. להדליק - ביום השישי בלבד ה. שהחינו, ביום הראשון ו. להדליק נר של חנוכה.
- היכן מניחים את הנרות? (5)

נא לשלוח את הפתרונות

לאביגדור קצבורג ויעקב גליס, כתה ז'.
בין השולחים תערך הגרלה.

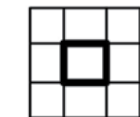
- ג. 1. ללא כח
2. מאבני החושן
3. נזול להדלקה

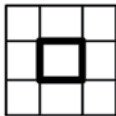
מה יצא במשבצות
המצעיות?

חידות

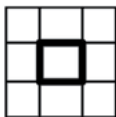
"הרואים נתנו ריח ועל פתחנו כל מגדים" (שיר)
אומר המדרש:
"הרואים נתנו ריח"
זה ראובן שהציל את יוסף, ו"על פתחנו כל מגדים" זה נר חנוכה. מה הקשר בין ב' הדברים?

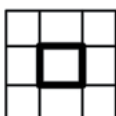
ד. 1. דרש 2. אתמול
בלילה 3. בן עמרם

- א. 1. פחד 2. בווי
3. דרגה

ב. 1. מבני בלהה
2. גר קרוב 3. שיר

גרמו בפסוק "ויהי כמשלש חרשים" בסוף החורש השלישי - כסליו, "ויאמר יתורה" אומר ר' יתורה "הוציאוה" תוציאו את נר חנוכה, "ותשרף" אף אם ישרף על ידיו דבר מה.

מאי חנוכה? דתנו רבנן כו' (שבת) מאי חנוכה "באיוה כח נצחנו בחנוכה" דתנו רבנן, "ע"י הלמוד ושמירת המצוות. (תנ"כ)

ספדיא

לוח אורדר

בנרות המנורה נשאר הפך מלא שמן (ב') יום אחד קבעו לזכר חנכת הבית שחנכו את בית המקדש (סלטי תנ"כיים)

תכולת הפך היתה מספיקה ללילות הקיץ הקצרים, ואלו לילות חנוכה הם מלילות החורף הארוכים
יום אחד קבעו על חוות אש תמיד (ב')

דבאל

קושיית הביי

מקשה ה"בית יוסף": אם השמן היה מספיק ליום אחד, היו צריכים לקבוע את החנוכה ל7 ימים, ולא ל8?

ותרצים רבים נאמרו על קושיה זו, והנה מעט מן המעט:

יום אחד נקבע לזכר הנצחון (בארי)
יום אחד נקבע לזכר מציאת הפך השמן (בארי)
חלקו את השמן לשמונה חלקים, ובכל יום שמו רק שמינית (ב')
אחר שמוזג את השמן

פרפראות ורמזים
"ויהי כמשלש חרשים... ויאמר יתורה" (ויש')
ותשרף יתורה פטר נר חנוכה ששרף, וזה

קריאה מכל רבני העיר שליט"א
נא להתפלל ולבקש על הגשמים
וא-ל כביר לא ימאס תפלת רבים של תשב"ר

בהיותו בכיתה ח' דאג יענקי לעודד את חבריו, וכך כתב להם:

רבונו הרב רייך הוא רב'ה שנקי'ע
תשאלו על כך כל תלמיד
אצלו צריק לעמוד ולהביע
הוא מנחיל לנו יסודות לתמיד.

כשתשאלו את זה תופתעו כאילו ביום ההיר היה רעם
בלי ענן ויגיעה אישיבה טובה לא תגיע.
צריק ללמוד את הלמרא ארבעים פעם
כן, הדבר הזה כל כך משפיע.

אבל, בחורים, אל תישברו,
את הרב'ה בתשובות תתחילו להציף
על הלמרא חברו לעמוד
ותהיו בהחינות "הולק ומסיף".
בהצלחה!

המחזור: 100 הציון: 134 חתימת הורים: _____
הערות: בעל כסיון עצום ופתיח מציין היטב ימי רבנו שמעל אבנא
מיטב אל בהעץ ס הלאות השמות בק בית סקידה ו'ת' דול
ובה אחר אורג אל בקיג אהוד דאיגם ומקח' אלה, הדבר
ידידי הציחה !! ! אשרי ילד!

בהיכר הילדה
אנהק
ידין באגין

הערכת רבו מכיתה ו'

מרוץ השנה

בין 12 משתתפים התקיים מרוץ קשקל אחד במהירותו את דינו יחרץ. תשרי המהיר הגיע ראשון, על כי רצץ קפץ לו כמו נחשון. ואכן, לתשורה לא נצרך לחכות: ראש השנה, כפורים וסוכות. חשון הגיע שני במרוצה, ובחלקו טל ומטר מצא. כסלו הגיע למקום גימל ואת חזקה מיד קבל. טבת הגיע רביעי, בבכיה רבה, על כי עשרה בטבת בחלקו בא. וכו' ושרצו לפצותו מכל לב, התירו לו להתחלק עם כסלו. שבט הגיע חמישי, והוא מלא טינות, ולכן קבל את ראש השנה לאילנות. אדר הגיע נשי, כלו צחוק, ולכן השמחה בדי' בו - לחק. ניסן הגיע שטוף זעה, מלבקש פרס כבר נלאה.

אך בכל זאת קבל את מסכת פסחים, ובט"ו בו לא נאכל חמץ, אחים! גם איר בא, יער ויגע, להתחמם אל מול המדורה כמה. ועל כן נדליקה ב"ח"י בו, ויהי מאי, לזכרון עולם ר' שמעון בר יוחאי. סיון הגיע התשיעי, מיד אחריו, ואתו התורה על הר עגנו. תמוז בא עשירי למנו, ואתו בשורה נעה - נפרץ הבנו. אב הגיע קלו מדקדק, ולא על כי במרוץ הוא נדח אלא על חרבן בית המקדש, שצער עליו כל אחד חש. ואילו בא לעולם האחרון מבין כלם ולאחר חנך הרחמים יחזור אותם הימים. ושוב מהתחלה... יעקב גליס בנה ו' בני ברק

גם בשיר שכתב
ניכרת רגישותו
הרבה ורצונו
להיטיב לכל אחד
ולתת לו מקום,
אפילו כשמדובר
בחודשי השנה...

כסל טאגס אלע נוען לעית
בך אן בלע נאען לעכרת
לעך אן לעכרת
עיס
העלעלא.

ליענקי האטן אה צפ'ך
בא הבב'ך
מצבה לענים רבות ואוצלות
ינן - ואמ'ך
א.ט.

יענקל רגיש
לכל פרט בבריאה,
גם כשמדובר בצומח...
וכך כתב במחברתו:

במסיבת בר המצוה בביתו, ד' באב תשס"א. מימין סבו הרב אהרן דב גליס זצ"ל, שיבדל"ח הרב רייך שליט"א, יענקי והרה"ג ר' משה הורביץ זצ"ל.

בסעודת בר המצוה שנערכה באולם אחרי ט' באב. בתמונה הוא מודה לחבריו על המתנה.

תלמידי שיעור א' בישיבת פוניבז' הקטנה
בביקור בבית החולים רעות, חנוכה תשס"ב

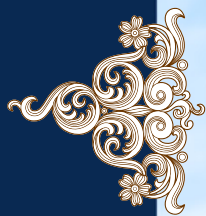

דברים שנאמרו ביום הולדתו ה־30

ד' באב תשע"ח

מימין הרב ברנשטיין שליט"א והרב לוונשטיין שליט"א.
יענקי משמאל ביום הולדתו ה־30. ד' באב תשע"ח

הרה"ג רבי משה ברנשטיין שליט"א

ד' משלם לאדם כפי פעלו. אומר ר' יהונתן אייבשיץ: אדם התחיל לעבוד עבודה, ונהיה אנוס – במשך כל הזמן שבו האדם אנוס הקב"ה משלם לו כאילו הוא עובד עבודה. הגוף של יעקב אנוס מלעשות מצוות, אך הוא קשור לקב"ה ומקבל ממנו שכר כאילו המשיך בקיום המצוות.

שמעתי פעם מר' בערל פוברסקי דבר נפלא: כשהקב"ה עמד ליטול את נשמתו של משה רבנו, אמר הקב"ה: ידיים, והידיים הפסיקו לעבוד. רגליים, והרגליים הפסיקו לעבוד, עד ששום דבר לא עבד מלבד הנשמה, בסוף הוא אמר לנשמה שתצא, והנשמה לא רצתה לצאת מהגוף הקדוש.

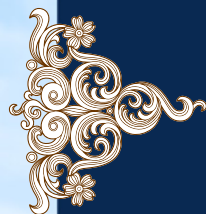
גוף כזה כמו של יעקב, שכל הזמן מקבל שכר על עבודה שהוא אנוס עליה, הוא גוף קדוש מאוד. אין לנו מושגים בדברים האלה, אבל ודאי שזה ככה, ומי יודע כמה הוא מגן על העולם.

אנחנו נמצאים עכשיו בתשעת הימים, זה זמן לא קל, ואנחנו צריכים רחמים. כשיש הורים כל כך מיוחדים שמטפלים כך בילד, יש לכלל ישראל זכות תביעה מהקב"ה, ואפשר לומר לפניו: אם הורים מתנהגים ככה, אנחנו מצפים ממך שתתנהג איתנו כך.

הקב"ה יעזור שעוד השנה יתקיים בנו "והראנו בבנינו ושמחנו בתיקוננו". צריך לדעת שגם אם לא רואים בית בהיבנותו, אנחנו מתקדמים לכך כל הזמן.

שאלתי את ר' משה שפירא זצ"ל: כתוב "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים" – האם זה מתקיים או לא? – כן. יושבים זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, מציאות. יש כאן התקדמות מסוימת. גם אם לא רואים עדין את הבית בהיבנותו, אנחנו צריכים לדעת שכל רגע ורגע יש יותר ויותר שפע. אנחנו מבקשים מהקב"ה שייתן לנו את השלמות.

הקב"ה יעזור שמשיח יגיע, הכל יתרפא ויחזור לקדמותו. שנזכה במהרה בימינו אמן.

הרה"ג רבי שלמה לוונשטיין שליט"א

יש פסוק בקהלת: "מקרה אחד לצדיק ולרשע, לטוב ולטהור ולטמא ולזבח ולאשר איננו זבח" – רש"י מסביר שהיה לנו הרבה יותר נוח לחיות בעולם שבו אם עושים מצוות מקבלים שכר, ואם עושים עברות, מקבלים מכה. אבל זה לא עובד ככה. רש"י מזכיר את פרעה נכה, שהיה מלך מצרים, וחמד את הכיסא של שלמה המלך. הכיסא היה עשוי זהב ובעל מנגנון מיוחד. כשעלה במדרגה הראשונה, אריה מזהב היה שואג לקראתו. במדרגה השנייה שור מזהב היה גועה. וכשהתיישב בכיסא, נשר מזהב היה מניח על ראשו את הכתר. אחרי ששלמה המלך כבר לא היה בין החיים, פרעה חמד את הכיסא. הוא עלה לירושלים, שדד אותו, הביאו לאלכסנדריה של מצרים, ובטקס רב רושם עלה עליו. במדרגה הראשונה, במקום לשאוג נתן לו אריה הזהב בעיטה והוא נעשה נכה. מאז נקרא בשם פרעה נכה. כשאנחנו שומעים את זה, המחשבה שעולה בראשו היא: מגיע לו.

אבל לכולנו צרוב בזיכרון אדם אחר שאריה בעט בו והוא נעשה נכה: נח. ונח איש צדיק. יוצא שמקרה אחד לצדיק ולרשע.

"לטוב ולטהור ולטמא" – אומר רש"י: הטוב זה משה רבנו, הטהור הוא אהרן, הטמא זה המרגלים. אלו דיברו בשבחה של ארץ ישראל, אלו דיברו בגנותה, ואלו ואלו לא נכנסו לארץ.

"ולזבח ולאשר איננו זבח" – המלך הרשע ביותר בעם ישראל היה אחאב. הוא חטא והחטיא את עם ישראל בעבודה זרה, וגם מינה שומרים על הגבולות, שלא יאפשרו לבני ישראל לעלות לרגל להקריב קרבנות. איך הוא מת בסוף? הוא יצא למלחמה וירו בו חיצים.

לעומת זאת המלך הצדיק ביותר היה יאשיהו המלך, שעליו נאמר במגילת איכה:

"רוח אפינו משיח ד' נלכד בשחיתותם אשר אמרנו בצלו נחיה בגוים". עם ישראל אמרו: אם נצא לגלות – לכל הפחות הוא יהיה איתנו. ואיך הוא נהרג? גם הוא יצא למלחמה וירו בו חיצים.

מקרה אחד לצדיק ולרשע, לטוב ולטהור ולטמא, ולזובח ולאשר איננו זובח. ממשיך הלאה רש"י: שלמה המלך בנה את בית המקדש, נבוכדנצר החריב, וזה וזה מלכו ארבעים שנה.

באיזה מין עולם אנחנו חיים? על כרחך יש לומר שבעולם הזה אין לנו אפשרות להבין שום דבר. רק בעולם הבא יש הבדל בין צדיק לרשע. אדם שראה שבעולם הזה גם הצדיק סובל, ובכל זאת המשיך להיות צדיק, הרכין את ראשו ואמר לקב"ה: אתה צודק – הוא יהיה בגן עדן.

הרב מייזליש היה רב בוויצן שבהונגריה, עד שבאו הנאצים ולקחו אותו להיות רב באושוויץ. הוא עבד בפרך כמו כולם, וניצל. הוא כתב ספר, ובתחילתו כתב כל מיני ווארטים. בין הדברים כתב, שמאז ומעולם התקשה להבין את הפסוק האחרון של פרק א' בתהילים: "כי יודע ד' דרך צדיקים, ודרך רשעים תאבד". למה תאבד? לכאורה הפסוק אינו סימטרי, וצריך היה לכתוב: יודע ד' דרך צדיקים, ודרך רשעים הוא לא יודע, או שאינו רוצה לדעת. אבל מה זאת אומרת "יודע ד' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד"? זה לא ההמשך המתבקש.

הרב מייזליש כתב, שבאושוויץ קיבל את התשובה. שם עצם החיים היו מטלה כבדה מדי. כשאדם התעורר שם בבוקר, דבר ראשון הוא נזכר שהוא רעב. דבר שני הוא נזכר שאישה וילדים כבר אין. דבר שלישי – הוא ידע שעכשיו הוא יקום, יקבל מכות, השפלות, ויעבוד בפרך בשביל האויב הכי מר שלו. בשביל מה לקום? זה היה כבד מדי.

אף אחד לא ידע להסביר למה יש בעולם כזה סבל, כזה רוע. אבל אלו שהאמינו בד', אמרו: אני לא יודע למה זה כך, אבל אם זה מה שד' עושה – ד' יודע מה שהוא עושה. הם הצליחו להחזיק מעמד. אלו שלא הייתה להם אמונה, נשברו בקלות רבה יותר.

הוסיף הרב מייזליש ואמר: הפסוק אומר "כי יודע ד' דרך צדיקים" – להגיד שד' יודע – זו דרך צדיקים. ודרך רשעים, אלה שאין להם אמונה – תאבד. אין להם סיכוי להחזיק מעמד. זה בלתי אפשרי, העולם מלא ניסיונות קשים.

מוסיף הרב מייזליש, שידוע אצל החסידים בשם הבעש"ט, שכשיבוא המשיח הוא ישאל את עם ישראל איך החזיקו מעמד בכזאת גלות קשה. הם יגידו לו: כל יום אחרי התפילה עשינו 'לחיים'. האם זו תשובה? והוא מסביר שכוונת הבעל

שם טוב הייתה כזו: כשהמשיח ישאל איך החזקנו מעמד, נגיד לו שכל יום אחרי התפילה בירכנו שהכל נהיה בדברו. האמונה שהכל נהיה בדברו, למרות שאנחנו לא מבינים למה, נתנה לנו את הכוח. יהודי מרכין את הראש לפני הקב"ה ואומר: אתה צודק. זה מה שנותן את הכוח, וזה מה שנותן את הגן עדן.

הגמרא אומרת במסכת שבת (דף ק"ד): באו תינוקות של בית רבן היום לבית המדרש, ואמרו דברים שאפילו בימי יהושע בן נון לא אמרו כמותם. הם דרשו את האותיות של הא"ב, ואמרו: אל"ף בי"ת – אלף בינה, תלמד תורה. האל"ף בי"ת של היהודי הוא ללמוד תורה. גימ"ל דל"ת – גמול דלים. זה הדבר השני בחשיבותו אחרי לימוד התורה, לגמול דלים, לתת ולעזור ולתמוך.

שואלת הגמרא: למה לגימ"ל יש רגל אחת שנשלחת קדימה, והיא נראית כאילו היא בריצה אחרי הדל"ת? מה זה המרדף הזה? עונה הגמרא שכן דרכו של גומל דלים, הוא לא מחכה שיבואו לבקש ממנו, הוא הולך לחפש מי צריך עזרה. הוא רודף אחרי הדל. האותיות ה"א ו"ו הן שמו של הקדוש ברוך הוא, קיצור של יו"ד ק"א ו"ו ק"א.

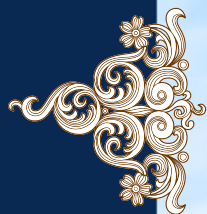
אמר האדמו"ר מספינקא, בעל ה"חקל יצחק": יש הלכות לכתיבת כל אות בספר תורה. כשכותבים גימ"ל בספר תורה, כותבים את האות ו"ו, ומוסיפים למטה יו"ד הפוכה. כשרוצים להפוך את האות דל"ת בספר התורה לאות ה"א מוסיפים לה רגל, יו"ד הפוכה. גימ"ל דל"ת – גמול דלים, הגימ"ל רודף אחרי הדל"ת לגמול איתו חסד, וכשהוא תופס אותו סוף סוף, מה הוא נותן לו? את הרגל שלו, ואז מה קרה לדל"ת? היא נהיית ה"א. ומה קרה לגימ"ל? היא נהיית ו"ו. התוצאה של גימ"ל דל"ת – גמול דלים היא – ה"א ו"ו, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. כשיהודי אחד עוזר לשני, שם המקום להשראת השכינה.

עכשיו, בימים שבהם אנו מחפשים השראת השכינה, כל אחד צריך להתחזק ב"גומל דלים" שלו, כפי יכולתו: עם אשתו בבית, עם הילדים, עם הסביבה הקרובה שלו. זה גורם להשראת השכינה בעם ישראל.

טיפול בילדים זו גמילות חסדים גדולה, לא תמיד זה נוח. אבל כשהורים מטפלים בילד חולה במשך כל כך הרבה שנים, הם מקיימים באמת את המצווה הגדולה של גמילות חסדים, ואין ספק שזה גורם להשראת השכינה גם בבית הזה וגם לכל עם ישראל.

אנחנו לא מבינים למה העולם מתנהל כך, אך יבוא יום, יש יום לקל איום, שבו יראה לכל אחד מה עשה ומה גרם במעשיו, ואז יבוא גם השכר.

תזכו למצוות ושד' ישמח אתכם. שתהיה לו רפואה שלמה בקרוב.

הרה"ג רבי צבי רייך שליט"א

יענקי היה יושב ולומד בהתמדה גדולה, הבין כל דבר, סיכם כל סוגיה בצורה נפלאה ממש. בסוף כל סוגיה שנלמדה היה ניגש ומראה את הטבלה לסיכום. תלמידים אחרים ממלאים דפי עבודה שהם מקבלים, אבל הוא עשה עבודות מרצונו וביוזמתו. הצטיין במידות הטובות, בעדינות, לא פגע אף פעם באף אחד. יש עוד תלמידים שהם מצוינים, אבל הוא היה מיוחד בשילוב של ההצטיינות והעדינות גם יחד.

אנחנו רואים פה דבר תמוה מאד. עד הדורות האחרונים אנשים לא חיו במצב כזה, שבו איברי הגוף לא תפקדו ורק האיברים החיוניים עבדו. בשנים האחרונות אנשים רבים סיפרו על החיים שלאחר המוות, ביניהם גם כופרים גמורים. סיפרו שעלו לבית דין של מעלה וחזרו לעולם הזה. הקב"ה הביא לכך שבדור האחרון יש הכרה בכך שיש דברים גבוהים יותר מהבנתנו. כשנשמה צריכה עוד תיקון, הוא מגיעה לחיים שלאחר המוות, לעשות פה עוד משהו שצריך לגמור.

יעקב במצב הזה כבר הרבה שנים, ועדיין נשאר איתנו. זאת אומרת שיש פה איזשהו תיקון מסוים שאנחנו לא מבינים. מדובר בנפש נקי וצדיק מכל בחינה. זה קרה אחרי הבר מצווה, בשעה שנתחייב במצוות מצד עצמו. זו כנראה נשמה שצריכה לקיים את תפקידה.

התבוננתי בזה לפני הרבה שנים, אחרי שזה קרה. אחר כך נולד לנו בן עם תסמונת דאון, והבנו שקיבלנו נשמה גדולה והתפקיד שלנו הוא לטפל בה ולגמול איתה חסד.

הקב"ה לא רוצה קיום מצוות אנשים מלומדה. הוא רוצה מסירות נפש. כיום הקב"ה דורש מאיתנו מסירות נפש בגמילות חסדים. טיפול בילדים כאלה הוא מסירות נפש. ומי שעומד בזה, עושה את תפקידו. הרב זילברשטיין תמיד אומר

שהילדים האלה מונעים צרות, אסונות, מחבלים. זה גם התפקיד, וזה גם מונע דברים אחרים.

פה בבית ההורים מסרו נפשם בכך שהביאו אותו כל שבת.

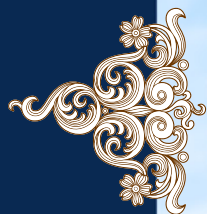
אנחנו צריכים גם להתחזק במסירות נפש על תפילה. לבוא לבית כנסת בתחילת התפילה, ועד סוף התפילה לא לדבר, זה מסירות נפש.

הרב מנדלמן זצ"ל, שלימד בחידר אור מרדכי, חלה ומצבו הידרדר. קיבלנו על עצמנו לענות אמן בכיתה, ואחר כך קיבלנו על עצמנו שלא לדבר בתפילה. בערב ראש השנה תלינו בכיתה פתק שלא מדברים בתפילה. במשך כל השנה היה במצב קשה. כשנולד לו נכד – לא ידעו אם יהיה בברית. כל השנה היה ככה, אך בסופו של דבר היה בברית והחזיק מעמד. ביום רביעי ערב תשעה באב עם סיום שנת הלימודים הורדתי את הדף שבו כל אחד חתם שהוא מקבל על עצמו שלא לדבר, ובשבת הוא נפטר. במשך כל השנה החזיק מעמד, ולאחר שהסרנו את הפתק שעליו חתמו הילדים – הוא נפטר.

מי שנזהר שלא לדבר בבית כנסת, הקב"ה שומר עליו.

בזה אפשר לחזק ולהתחזק, ושזה יהיה לזכותו של יעקב. שתהיה לו הזכות הזאת, שכולם יתחזקו בזכותו.

גיסו הרב יצחק שניידמן שליט"א

דיברתי היום עם הרה"ג רבי שמעון גלאי שליט"א. המשפט הראשון שהוא אמר לי להגיד הוא, שהצער של הקדוש ברוך הוא גדול יותר מכל הצער שהיה להורים, למשפחה ולכל מי שהכיר את יעקב.

הגמרא בסנהדרין אומרת: בשעה שאדם מצטער שכינה מה היא אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי. וכתוב "עמו אנוכי בצרה", הקדוש ברוך הוא נמצא עם האדם בעת צרתו. בהמשך ננסה לקשר את הדברים גם לתקופה שאנחנו נמצאים בה, בין המצרים.

הרב גלאי הוסיף ואמר שהמצב הזה צריך לעורר אותנו להתחזק באמונה בד'. אנחנו אומרים ב"נשמת": "ממצרים גאלתנו ומבית עבדים פדיתנו", ומיד אחרי זה: "מחליים רעים ונאמנים דליתנו". תחילה אנחנו מזכירים את הניסים הגלויים, הגדולים – ממצרים גאלתנו ומבית עבדים פדיתנו, ואחר כך: ומחליים רעים ונאמנים דליתנו – אלו הניסים הנסתרים. הקדוש ברוך הוא מציל אותנו מכל מיני דברים שהיו יכולים לקרות, שידועים לנו ושאינם ידועים. ניסך שבכל יום עמנו. אחרי שמבחינים בניסים הגלויים, אפשר להבחין בניסים הנסתרים ולהודות עליהם.

ביום יום, בשגרה הרגילה, ברוך ד' כולם בריאים, מרגישים טוב, ולא מספיק מרגישים שהקב"ה נותן לנו את החיים ומחיה אותנו בכל רגע ורגע. אבל כשחס ושלום קורה משהו לא רגיל, משהו שונה מהשורה, עלינו להתעורר, להתבונן ולהבחין בחסדי ד', להודות על כך שאנחנו בריאים ומתפקדים כמו שצריך.

עלינו להודות קודם כל על כך שאנחנו בריאים, מתפקדים, ומזה להתעורר להתפלל גם על החולים שהיו בריאים. וזה לשון הרמב"ם שאומר שעל האדם קודם כל להודות על העבר, ואחרי זה לבקש על העתיד.

עד כאן מדברי הרב גלאי שליט"א, ומכאן אוסיף:

כתוב שאחת השאלות ששואלים את האדם אחרי מאה ועשרים היא אם ציפה לישועה. בעל "שערי תשובה" אומר שבמילות התפילה "כי לישועתך קיוונו כל היום" צריך לכוון לצפות לישועה. הגלות היא הגורם לכל הצרות של הכלל והפרט. אפשר להסתכל על כל צרה באופן פרטי: חולים, תאונות דרכים, נפילות טילים וכו'. אבל המכלול של כל הצרות נובע מכך שאנחנו בגלות.

הרובד הפשוט ביותר של הציפייה לישועה, גם אם אנחנו לא בדרגה הגבוהה, הוא הרצון לצאת מהגלות, שהיא השורש והגורם לכל הצרות. זה מה שאנחנו אומרים בתפילה: "את צמח דוד עבדך... כי לישועתך קיוונו כל היום". מלך המשיח יבוא, יוציא אותנו מהגלות ויביא את הישועה.

הבאתי בתחילת דברי, בשם הרב גלאי, שהצער של הקב"ה גדול מהצער שלנו, זה השלב הגבוה יותר. כשתבוא הגאולה במהרה בימינו, יפתרו שתי הבעיות: גם הצער שלנו וגם הצער הגדול של הקב"ה ייפסקו.

הרב פינקוס אומר על כך: יותר מהצער שיש לנו מהגעגועים לקדוש ברוך הוא בגלות, צריך שייכאב לנו על הצער של הקדוש ברוך הוא מהגעגועים שלו אלינו. הקב"ה רוצה שנגיע למצב האידיאלי, שנהיה קרובים אליו בבית המקדש. אף אם ליבנו אטום, ואנחנו לא מרגישים כאב על צער השכינה, צריך לדעת שזה קיים בנשמתנו גם אם אנחנו לא מרגישים. והקב"ה הבטיח לנו, כמו שכתוב בתהילים: "שמחנו כימות עיניתנו שנות ראינו רעה" – שבזמן הגאולה השמחה תהיה רבה באותה מידה של העצבות, הקשיים והצרות שהיו בגלות.

שנזכה שיתקיים בנו במהרה בימינו "ובא לציון גואל".

בית המקדש

<p>פנים היה בירושלים העיר בית מקדש גדול ואדיר גבוה נצח הרשע אותה החריב ולכל היהודים הכאיב. אחרי הרבה שנים באו היהודים בנו שוב בית מקדש גדול ואז קרה העצוב מכל: באחד הימים באו הרומאים עם חרבות קשתות וחצים בעשרה בשבת על ירושלים צרו ומקרים עצובים בה קרו. בשבעה עשר בתמוז פרצו לעיר והתקרבו לבית אלמנו האדיר</p>	<p>בתשעה באב קרה האסון הגדול שהרומאים יצאו אז בריקים ובקחול בית מקדשנו נשרף ולכן נשב ללא געל על כך ונזכה שיתקיים בנו מאמר חזקינו זכרונם לברכה ש"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבנינה" כלומר: אם על ירושלים נתאבל נזכה לעלות אליה בשיר ובהלל ובסיד במהרה תבנה ותכונן עיר הקדש ירושלים. אמן! י"א' אלול תק"ה ר' ק"ה קדש</p>
---	--

"בית נאמן" יום חמישי כ"ז בתמוז תשנ"ז עמוד 19.

שיר שבו מבטא יענקי
את כמיהתו לגאולת ציון וירושלים

דודי ירד לגנו

הספדים שנאמרו בשעת הלוויה

כ' באייר תש"פ

בס ד

רשת מעונות ובתי ספר לחינוך מיוחד בישראל

עלה עליה

בני ברק * ירושלים * גדרה * נגב

המשפחת עליה כואבת את הסתלקותו של

הבחור החשוב **יעקב גלים ז"ל**

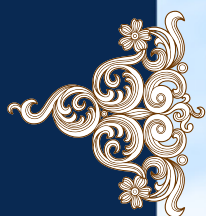
לאחר שהזדכך ביסורים ולדאבון לב התבקש לגזי מרומים ומכאן תנוחמיו הכנים לאביו שיבדלחט"א איש החסד ורב הפעלים מראשוני מתנדבי עליה

הרב **משה גלים** הי"ד

ולכל המשפחה הנכבדה

המקום נחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד החותמים בצער

י'הודה מרמורשטיין - מנהל כללי חברי ההנהלה והמתנדבים

הרה"ג רבי צבי רייך שליט"א

רבו בכיתה ח'

אנחנו נמצאים עכשיו בלוויה של תלמיד יקר היקרים. לימדנו אותו בכיתה ח', שנה אחרונה שהוא למד במסגרת. משם המשיך לישיבה קטנה, אלול, ואת זמן חורף הוא לא זכה ללמוד, רק התחיל כמה ימים.

זכינו ללמד נשמה גדולה, נשמה גדולה מאוד. הכרנו הרבה הרבה תלמידים, מאות תלמידים, אבל הוא היה מיוחד במינו – בתורה, בעבודה, בגמילות חסדים. הוא ישב ולמד בהתמדה גדולה, כל סוגיה היה מסכם בטבלאות, מעצמו, כל סוגיה הייתה בהירה לו, הוא יצא מסוגיה בבהירות שאי אפשר להאמין.

עבודה – התפילה שלו היתה מכל הלב. איזה לב היה לו, כולו לב. נער, ילד בקושי בן 13, ואיזה תפילות. ילדים מתפללים, מתנועעים – הוא הבין את התפילה, כל מילה של התפילה, ידע את התפילה.

גמילות חסדים – איזה לב היה לו לכולם, למד עם כל מי שרצה ללמוד איתו, עזר לכל מי שרק ביקש משהו, והכל בענווה, בשפלות עצמית, בפינה שלו, מידות מיוחדות במינן.

אני חושב שהדבר שעלה על כולנה היה המידה של "נעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים". תלמיד מצוין, מצטיין ממש, נדיר, כשרון ממש, ולא החזיק טיבותא לנפשיה, שייף עייל ושייף נפיק, הכל בענווה, שום דבר לא היה לעצמו ולא רצה שידברו עליו, והכל בנחת. היו תלמידים שניסו קצת לעקוץ אותו, כדרכם של תלמידים כשיש בכיתה שלהם תלמיד מיוחד כזה, והוא לא ענה לאף אחד, כצאת השמש בגבורתו כפשוטו ממש. אני חושב שזו המידה שעולה על כולם, מעולם הוא לא החזיר מילה, מעולם לא.

עם ישראל איבד אדם שהיה עתיד להיות גדול ממש. אנחנו יודעים שהנשמה של

הרמח"ל הייתה הנשמה של רבי עקיבא. הרמח"ל נפטר בגיל 40 כי רבי עקיבא התחיל ללמוד תורה בגיל 40, אז היה צריך להשלים את ארבעים השנים הראשונות שלו, לכן הקב"ה הביא לעולם את הרמח"ל שהשלים את השנים האלה, ובאמת הם קבורים יחד בטבריה, אחד ליד השני. גם פה יש נשמה גדולה, לא נשמה רגילה. אני לא אומר את זה רק היום, אחרי כל כך הרבה שנים, הכרנו אותו כבר בכיתה ח', התפעלנו ממנו ממש, אי אפשר לתאר את זה.

אתן דוגמה או שתיים ממה שאני זוכר, דברים מדהימים, ה"בין אדם לחברו" שלו. בשבוע של מבחנים לישיבות, הגיעו כל תלמידי הכיתה למבחן אצל ראש ישיבה (הגאון רבי אהרן חדד שליט"א, ראש ישיבת שערי תבונה), והוא ישב כל המבחן ולא דיבר מילה אחת. מילה אחת. נתן לכולם לדבר, לענות, והראש ישיבה שבח אותם התפעל מהם, ובסוף עשה חשבון שלם ושאל אותם לפי מי זה מסתדר, והוא אמר רק שתי מילים: לפי הריטב"א. וראש הישיבה התפעל ואמר: קנית אותי. ואחרי זה אמר לחבר שלו ראש הישיבה: תחטוף מהם. ראש הישיבה שאל אותו לאן הוא הולך, והוא אמר: לא יודע... יכול היה לומר לאן הוא רוצה ללכת, ואמר לא יודע, הכול בענווה.

באותו שבוע היה המבחן בפוניבז', ואילו הגיעו שבעה תלמידים. ברור שלא יכלו לקבל לישיבה את כולם, השאלה הייתה מי לא יתקבל. הלכו להיבחן בשלוש ישיבות, וכולם רצו להתקבל בפוניבז'. יעקב ישב במבחן בשקט ולא דיבר מילה. כולם ענו והוכיחו את עצמם, והוא לא דיבר מילה. ואז אמרו הבוחנים: מה אתו? הם חשבו שכנראה הוא לא יודע, ושאלו אותו שאלה, והבוחן הרב יעקבוביץ אמר

לי שהוא ענה תשובה מסודרת, מנוסחת, מחולקת לפרטי פרטים. היה נראה שהוא כאילו התכוון לשאלה הזו. הם מאוד התפעלו, שאלו שאלה באמת קשה, כי ראו עם מי יש להם עסק, ואמרו שהוא ענה הכי טוב מכולם. הוא יכול היה להגיע למצב שלא יקבלו אותו, ובכל זאת איפשר לחברים שלו לענות, הוא לא רצה לקחת להם את המקום.

כך היה כל השנה, יושב בפינה בשקט, שולט בכל, יודע הכל, כשהיתה לו שאלה בא לשאול בהפסקה. היה בידידות עם חברים שאי אפשר לתאר. הכל בנחת, מידות טובות, איזה לב היה לו. אי אפשר לתאר את זה.

עכשיו הוא הולך לבית עולמו, בשמים מחכים לו. מכל תלמידי רבי עקיבא נשאר חמישה תלמידים, זכים, נקיים, "ריין", כמו שהרב שך תמיד דיבר על נקיות, ופה באה נשמה גדולה, להשתעשע איתם בלימוד, הנה הנשמה שעולה ומתאימה לאותם תלמידים, כמה שאפשר לדמות בדורנו.

אנחנו יודעים כמה בין אדם לחברו יש לתקן, אני לא צריך להוכיח, מי אני שאדבר בכלל, ופה עולה נשמה נקייה לגמרי, נשמה גדולה שהיה צריך להשלים נשמה של אחד מהצדיקים שאולי התחיל ללמוד בגיל 13, ואולי לקח שנים עד שזכה לעלות, אז היו פה קרוב ל-19 שנה של התעלות, של מצב כזה. בהתחלה, כשאפשר היה לדבר איתו, היו באים אליו והיו רואים שהוא משתתף, היה בוכה, היה ניכר עליו שהוא רוצה לדבר ולא יכול לדבר.

כתוב בפרשת אמור "שור או כשב או עז כי יוולד", אומר שם הכלי יקר, גם בפרשה הזו אומר את זה אור החיים, שכתוב בזוהר: שור בן יומו קרוי שור, איל בן יומו קרוי איל. הוא נשאר כמו שהיה, הוא לא משתנה בכלל. אבל בן אדם שונה לגמרי, הוא עולה ומתעלה כל הזמן. עכשיו הנשמה הזו עולה לשמים להשתעשע שם עם הצדיקים. אנחנו נשארים פה, ואולי נוכל לקחת משהו.

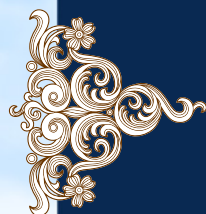
הקב"ה יעזור למשפחה, תחסר כאן מידת החסד הזו שהיתה בשכונה, ההורים הביאו אותו הביתה כל שבוע, שבוע אחרי שבוע, זה לא נתפס, ויום אחר יום באו אליו וטיפלו בו. וזה מה שהקב"ה רוצה, את המסירות נפש למצוות. הוא לא צריך מלומדה, אלא מסירות נפש. פעם הייתה מסירות נפש לתורה, אחרי זה לתפילה, והיום נשארו עם מסירות נפש לחסד, וזה העניין שיש כל כך הרבה חולים, שתהיה המסירות נפש לקב"ה.

ה' נתן וה' לקח, הקב"ה יעזור וירפא אותנו מהשבר הזה.

הגאון רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א

רב שכונת נאות יוסף

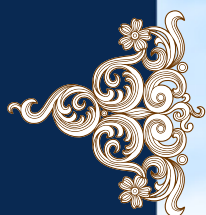

אנחנו מלווים עכשיו נשמה גבוהה, נשמה שהגנה על הדור בייסורים שלה במשך כ־19 שנים. נשמה מלאה עם זכויות. שמענו פעם בשם גדולי ישראל כי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, אז יעקב היקר, שכמו ששמענו היו לו מקטנות שאיפות גדולות לעלות ולגדול, ודאי נחשב לו כאילו עלה והתעלה מעלה מעלה, לדרגות הגבוהות ביותר של גדולי הדור.

הרב שך פעם דיבר בהספד על נער צעיר שנהרג בתאונת דרכים בדרכו להיכנס לשיבה, וגם אלה שהביאו אותו לשיבה נספו באותה תאונה. הרב שך התבטא ואמר שאלה שהביאו אותו זכו להביא עכשיו "חפץ חיים". הילד הזה, אם היה ממשיך ללמוד ולגדול, היה ודאי נעשה כמו ה"חפץ חיים" של הדור.

מגיע כעת נער נפש נקי וצדיק, עם כאלה זכויות שהגנו על הדור כולו. מי יודע כמה יחסרו הזכויות האלה עכשיו, זכויות של תורה, חסד, עבודה, עם כל השאיפות הגדולות, עם כל המידות הטובות שהיו בו.

אנחנו בימים של ספירת העומר, ימים של הכנה לקבלת התורה, נתחזק במידות הטובות, נתבונן בימים האלה על מה מתאבלים, על מה מצטערים, על תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה. זה הזמן שאנחנו צריכים להתחזק בבין אדם לחברו, לתקן את המידות, וזהו ההכנה לקבלת התורה. הקב"ה יעזור שיעלה ר' יעקב לפני כיסא הכבוד עם כל הזכויות שלו, שיעתיר ויתחנן לפני בורא עולם, והקב"ה יחוס וירחם על עמו ישראל, וישלח רפואה שלמה לכל החולים, והקב"ה יעזור שנזכה כבר בקרוב שיתקיים בנו "ובלע המוות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים", אמן כן יהי רצון.

הגאון רבי משה ברנשטיין שליט"א

מרבני שכונת רמת אלחנן

"רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק", יש יהודי שחי חיים עם ייסורים, אבל יעקב חי חיים שכל החיים הם ייסורים, 19 שנה חיים של ייסורים. הצמח צדק הקדמון אומר, שהייסורים הם כמו שמש. כשהשמש זזה מ"מ אחד כאן בארץ, בעולם הזה, למעלה היא זזה מאות אלפי מייל. ובדומה לכך, קצת ייסורים בעולם הזה, מנקים בשמים ניקיון גדול מאוד. ובוודאי יעקב זצ"ל, שסבל כל כך הרבה, בחור שאפילו לא זכה לחיי בחרות, כל המהות שלו זה ייסורים, זה נפש נקי וצדיק, כמו ששמענו מהרב שלו. ר' מיכל יהודה זצ"ל הגיע לבקר, כמה שבמשך חודש אחד נקשר אליו. ר' מיכל יהודה היה בשיעור ג' והוא בשיעור א', והוא כל כך התקרב אליו. היה ממש צדיק.

יעקב, אתה הולך כעת לישיבה של מעלה, אתה יכול ללכת לאברהם אבינו ולהגיד לו: אברהם, אתה עשית עקדה רגע אחד, ההורים שלך עשו עקדה כמעט 19 שנה, באמונה, בקבלת ייסורים באהבה. זה לא להאמין איזו התנהגות של הורים כאלה נפלאים.

אנחנו מבקשים ממך שתהיה מליץ יושר, שמכאן והלאה ההורים היקרים וכל המשפחה יראו רק שמחה ונחת, וכלל ישראל כל כך מחכה לישועה, שתבוא במהרה בימינו אמן.

אביו הרה"ג רבי משה אליהו שליט"א

הפסוק אומר, שכשנפטרו בני אהרן "וידם אהרן". זה ההספד הכי גדול שיכול להיות, וכך אני נוהג בדרך

כלל, וגם עכשיו הייתי רוצה לידום, אבל ביקשו ממני לדבר.

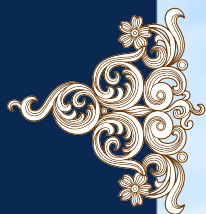
לפני 18 וחצי שנה באופן פתאומי נפרדנו מיענקי, מהרוח ממללא, אבל זכינו שהוא נשאר איתנו, ושהזכויות שלו הגנו עלינו במשך השנים.

הרב שטיינמן נשאל פעם בשביל מה ה' צריך בעולם הזה אנשים במצב כזה, ואמר שכל רגע של חיים זה קידוש ה'.

בשנים האחרונות איבדתי שנה אחרי שנה, בהפסקות של חודשיים-שלושה, את אמא (בכ"ד בטבת תשע"ח), את אבא (בי' באדר תשע"ט), ועכשיו (כ' באייר תש"פ) את יענקי. ההורים היו כל כך קשורים אליו והתמסרו אליו כל כך. כשזה קרה, אבא אמר שאחרי שעבר כל כך הרבה בחיים, לא חשב שיצטרך לעבור דבר כל כך קשה.

נבקש ממך יענקי שתמשיך להתפלל עלינו, ועל כולם, ועל כל אלה שבמשך התקופה הזו התפללו עליך. כל כך הרבה אנשים אמרו שכל יום התפללו שלוש פעמים על יעקב בן לאה ברוריה, במשך כל כך הרבה שנים. תתפלל על כל המתנדבים והמסיעים שבשכונה, שהתמסרו אליך כל התקופה, זה כל כך מעורר התפעלות ולא ברור מאליו. גם כשהיית בבית בשבתות באו לבקר אותך, כל כך הרבה אנשים הרגישו קשורים ומחויבים והייתה להם הכרת הטוב אליך.

נבקש ממך יענקי שתהיה מליץ יושר על כל המשפחה ועל כל המכרים והחברים הרבים שהיו לך, ועל כל עם ישראל, אתה ראוי לכך. ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים.

אחיו הרב אברהם שליט"א

אין משפט מתאים יותר לפתוח בו מאשר דברי הגמ' (מו"ק כה:) "רוכב ערבות שש ושמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק", וכמו שהזכיר הרב ברנשטיין שיענקי זכה להגדרות אלו. אני חושב שביענקי היו קיימות בשלמות ב' ההגדרות הללו, בחינת "נקי" ובחינת "צדיק". הוא זכה להיות צדיק עד גיל י"ג, הוא נהג בצדקות יוצאת דופן והיה חסיד המתחסד עם קונו.

לפני ארבע שנים הוציאה המשפחה חוברת לזכותו ולרפואתו שנקראת "סולם יעקב". בחוברת הובאו דברים גם ממנו וגם דברי הערכה שכתבו רבותיו וידידיו. החומר שהגיע היה רב ועצום באיכות ובכמות, קשה להאמין שהדברים באו להקיף מעשים של ילד בן 13. זכורני שפגשתי אחר כך חבר שלו מהמתמידים, והוא אמר לי ששכח לכתוב מעשה:

בימי בין המצרים התקיים כינוס חיזוק לילדים בבני ברק, איני זוכר מה הנושא של הכינוס, אולי שמירת הלשון וכדומה. במהלך הערב רואה החבר את יענקי מוציא מהכיס דף קטן, מרובע, ומתבונן בו מפעם לפעם. החבר תהה בינו לבין עצמו מה התזכורת שחשובה כל כך ליענקי. אחרי הרבה הפצרות יענקי הסכים להראות לו את הפתקה. היה רשום שם "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני". זה מה שהיה חשוב לו לזכור. אם צריך להתאבל על החורבן אז מתאבלים, בלי חוכמות.

הזכירו קודם את הקשר המיוחד עם רבותיו. אי אפשר שלא להזכיר את האהבה וההערכה שרחש כלפיו מרן הגרמ"י ליפקוביץ. אצל יענקי היה 'הסבא' ר' מיכל יהודה מושג נעלה ומרומם, ונראה שכך זה היה גם בכיוון ההפוך. למרות שיענקי זכה ללמוד בפוניבז' תקופה קצרה מאוד, ר' מיכל יהודה בחדות עיניו 'קלט' אותו. לפני שנים הגענו אבא ויענקי ואני לר' מיכל יהודה בתשעת הימים להתברך ממנו. ר' מיכל יהודה קם ממקומו כשיענקי נכנס לחדר, אולי גם בגלל השכינה שמראשותיו, אבל ודאי גם בגלל אותה בחינת צדיק וירא אלוקים שהייתה בו.

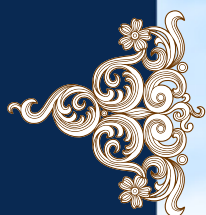
כאמור זכתה נשמתו גם לתואר 'נקי', להזדכך יותר מח"י שנים בייסורים נוראים. אנחנו נמצאים אחרי הילולא דרשב"י, והרמח"ל בתחילת ספר "אדיר במרום" על האידרא רבא מביא, שברשב"י הייתה נשמת משה רבינו, והוא עושה הקבלה מעניינת, שאצל שניהם הייתה בריחה גדולה: משה רבינו היה טמון בתיבה וגם ברח למדין מפרעה, ורשב"י נמלט מהקיסר הרומאי למערה. לפי דבריו, בשביל ליצור משהו גדול, משהו חדש ומהפכני, יש צורך להימלט מהמקום הקודם לסביבה אחרת. אין לנו מושגים בעומק הייסורים, אבל כמדומה שצער כזה, שנשמה נטמנת בתוך גוף מבלי יכולת להוציא את הדברים מן הכוח אל הפועל, זהו צער יותר גדול מצער המערה או צער התיבה.

על כל פנים ההרגשה היא שגם כאן יש את הבחינה הזו, שבבריחה היא מלפני ח"י שנים למצב המיוחד הזה נוצר בעולם משהו חדש לטובת תיקון העולם. כשם שמשה הוריד את התורה שקרויה על שמו, וכשם שרשב"י גילה את ספר הזוהר והניח אבן פינה בפנימיות התורה, כך גם יענקי בעצם הימצאותו בעולמנו השפל הביא לכולם תיקונים גדולים והגן על כל הסביבה.

כעת, בשקט ובדממה, עזבה הנשמה הטהורה הזו את הגוף. גם כך היא לא הייתה קשורה בגוף בקשר אמיץ, כמה כבר שקל הגוף? הוא לא אכל ולא שתה במשך כל השנים האחרונות. אבל גם הקשר האחרון לעולם הזה נפרם כעת, וכשיענקי עולה לגנזי מרומים נתפלל ונבקש שיהיה מליץ יושר על כל המשפחה, על ההורים הנפלאים שמסרו נפשם בשבילו, על אבא שמדי יום ביומו במשך כל השנים היה נוסע אליו ללמוד איתו ולהניח לו תפילין, וההשגחה גלגלה שאתמול הגיע להיפרד ממנו אחרי חודשיים שבהם הדבר נבצר ממנו בגלל סגירת המקום למבקרים בעקבות הנגיף, על האחים ושאר המשפחה, ועל כל הקרובים והמתנדבים שבמסירות נפש היו מגיעים ללמוד לידו.

ידוע שה'בת עין', ר' אברהם דב מאווריטש, היה בצפת בזמן המגפה לפני כמאתיים שנה, וגם עליו לא פסח הנגף, וכשהוא חלה את חוליו הוא הבטיח שהוא יהיה הקורבן האחרון במגיפה, וכך היה – הוא נפטר מהמגיפה ואז פסקו כולם מלמות והמגיפה נעצרה. כאן אין זה מקרה של המגיפה, אך אנחנו מבקשים מריבונו של עולם שהוא יהיה הקורבן האחרון, שעל ידי כך שנלקח כזה קורבן ציבור תמים וחשוב, ייפסק מעל כל עם ישראל חרון אף ה' ויתבטלו מעלינו כל גזירות קשות ורעות.

יה"ר שיאמר ה' למשחית הרף, שיבולע המוות לנצח ומחה ה' אלוקים דמעה מעל כל פנים.

הגאון רבי חיים יוסף יעקובוביץ שליט"א ר"מ בישיבת פוניבז' לצעירים

"תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם"

שמעתי פעם בשם הרב שך שאמר: "תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם" – לפעמים הקב"ה נותן לאדם כל כך הרבה ייסורים, להראות לכולם: "ותאמר שובו בני אדם". כל כך הרבה ייסורים, ייסורים מכפרים, להשפיע על כולם – "שובו בני אדם". ראש הישיבה הרב שמואל רוזובסקי זצ"ל היה אומר: "תשב אנוש עד דכא", ועדיין צריכים "ותאמר שובו בני אדם", עדיין לא מתעוררים, עדיין צריכים לעורר אותנו – "שובו בני אדם".

יעקב, כמה התפללו עליו במשך השנים, יעקב בן לאה ברוריה. הוא נכנס לישיבה קטנה בתור ילד מיוחד, כשהוא חלה נכנסתי למרן הרב שטיינמן, שכל כך חסר לנו עכשיו בתקופה של המגיפה, ראש הישיבה זצ"ל בכה בדמעות שלישי, מירר בבכי ואמר: "זה עין הרע". נמצא פה הנכד ואומר שלא שמע כאלה דברים שהראש ישיבה אומר זה עין הרע, בדרך כלל אומר להפך, ופה הוא אמר זה עין הרע, ופשוט מירר בבכי.

אם זה עין הרע זה בא לעורר אותנו, זה לא בחטאים שלו. היה ילד זך, ילד מאיר, ילד שמח, ילד כמו כל הילדים. גמר את ה'חיידר', נכנס לישיבה קטנה, גמר את חודש אלול בהצלחה גדולה, ואחרי זה יד ה' הייתה בו. הכל משמים, לא מבינים שום דבר.

אנחנו רואים פה איזה הורים גדולים, אבא ואמא כל כך גדולים, איזו מסירות, אני חושב שלימוד גדול בפני עצמו לראות את המסירות של האבא והאמא, במקום להישבר, הלכו וגדלו והתעלו ממך. יעקב, אתה גרמת להם כל כך הרבה קידוש ה', כל כך התעלו ממך, במקום להישבר, במקום לרדת, חיזקו עוד ועוד אנשים.

במצבים שהיה אפשר לבקר כל יום ביקרו כל יום. אני זוכר כמה בחורים נסעו, כמה ביקור חולים גרמת, כמה מצוות. אני זוכר את שמחת בית השואבה שהייתה ברמת אלחנן בסוכות. הנשמה שלך שמחה, היית שמח. בטוח שגם עכשיו אתה שמח, והקב"ה שמח שבא אליו נפש נקי וצדיק. סיפרו קודם על הסייעתא דשמיא שהיתה, שאתמול הניחו לך תפילין אחרי הרבה זמן שלא ביקרו אותך.

פעם הייתי אצל הרב שטיינמן והיה שם הרב שמואל איינשטיין הראש ישיבה, והרב שטיינמן שאל אותו: אתה זוכר שסיפרתי לך שרבי יעקבא אייגר היה לו שיתוק, הוא לא דיבר, ולפני הפטירה הוא פתאום התעורר ואמר שמע ישראל. הרב איינשטיין אישר את זה שכך היה הסיפור, כך כתוב ב"חוט המשולש". רע"א לא תפקד, ויום לפני הפטירה הניח תפילין. כך גם פה, לפני הפטירה הניח תפילין. זה בא לעורר אותנו שמה התכלית של האדם – רק קיום תורה ומצוות, אדם בא לעולם לקיים מצוות. הוא נולד בשם טוב ונפטר בשם טוב. נולד במצוות ונפטר במצוות, נפטר עם תפילין.

כתוב שמי שרצה לקיים מצווה ולא קיים, כאילו קיים. יעקב, אנחנו רואים אותך כאילו למדת בישיבה קטנה, וסיימת אותה בתור בחור מצטיין, ולמדת בישיבה גדולה והעמדת דורות. אנחנו רואים כאילו אתה נמצא. הרי זה המחשבות שלך, הטהרה שלך, הקדושה שלך, יראת השמים שלך, השמחה שלך, הכשרונות שהקב"ה זיכה אותך בהם, יחד עם כאלה מידות טובות, אז ודאי וודאי שהיית ממשיך, ולא זכינו, לא בעוונות שלך, לא בחטאים של ההורים, כך אמר ראש הישיבה, עין הרע פגעה בך, לא יודעים חשבונות שמים, אבל אנחנו צריכים ללמוד מוסר השכל, איך שההורים קיבלו את הדין באהבה כל כך הרבה שנים.

אבי מורי זצ"ל ישב שבעה על אמא שלו בתשכ"ה, אחרי שהייתה בלי הכרה. הגיע לנחם ר' גדליה אייזמן זצ"ל, ואבי שאל אותו מה התכלית של מצב של חוסר הכרה, ואמר לו שכל רגע ורגע בעולם הזה מזכה בעולם הבא. גמרא בסוטה שעוברים מתים בעולם הזה לזכות לעולם הזה. כל רגע בעולם הזה מזכה לעולם הבא. אנשים ברחוב לא מבינים את זה, אנחנו יודעים שכל רגע שהיית בעולם הזה זכית לעוד עולם הבא. עכשיו אתה עולה לשמים, הקב"ה שמח בבוא אליו נפש נקי וצדיק, מי יודע לאילו מעלות עליונות אתה עולה עכשיו.

למדת בחידר "אור מרדכי", לידינו, ליד הבית, ותמיד ראו אותך שמח, תמיד היית לומד בשמחה, וכך הגעת לישיבה קטנה בשמחה בתור בחור מצוין, היית הכי טוב, ופגעה מידת הדין.

קידשת את ה' בכל רגע בעולם הזה ואתה זוכה לעולם הבא.

תתפלל על אבא ואמא שכל כך דאגו לך, על האחים והאחיות שלך ועל כל הסובב, ועל כל מי שדאג לך.

ידוע הסיפור על תלמיד הרמב"ן שנפטר בגיל 17. הוא שאל את הרמב"ן: למה לוקחים אותי? והרמב"ן אמר לו: תעלה לשמים, תגיע למקום פלוני ושם תראה, ואחר כך תבוא להגיד לי. הגיע לרמב"ן ואמר: כמו שאמרת כך היה, שם אין שאלות, שם רואים הכל. כשאתה עולה לשמים אתה רואה הכל, אתה מבין הכל, אתה יודע להגיד לכולם שאין שאלות, אתה רואה הכל ברור.

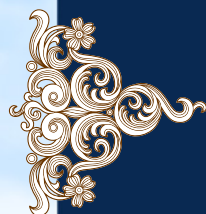
תתפלל לפני כסא הכבוד על המשפחה, תתפלל על כולם שנמצאים בצרה. בדיוק לקחו אותך ברגע שנהיה קצת יותר טוב כדי שיוכלו ללוות אותך.

ובלע המוות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים.

בשמחת בית השואבה שנערכה ברמת אלחנן
על ידי תלמידי שיעור ב' בישיבת פוניבז', סוכות תשס"ג

הרה"ג ראובן רודמן שליט"א מרבני ק"ק חוג חת"ס שיכון ה'

הבחור שאנחנו מספידים, יעקב גליס, הוא קרבן של בית הכנסת שלנו, חוג חתם סופר, הוא בן ונכד של דורות שבנו את בית הכנסת חוג חתם סופר שיכון ה', ויש לו את הזכות של הסבא והסבתא ע"ה, וזכות ההורים החשובים.

שבר על שבר הושברנו בבית הכנסת - היום קמו מהשבעה על אחד מחשובי המתפללים, ר' שלום ב"ר יעקב הכהן פינקלשטיין זצ"ל, שהיה תלמיד חכם גדול, והיום הלוויה של הבחור העולה תמימה שהלך מאיתנו, בחור שכל ימיו היו ייסורים. הייסורים מכפרים ומזככים את האדם עצמו ואת המשפחה ואת הדור כולו, אבל רק אם מקבלים אותם באהבה. אצלו לא הייתה בחינה של מבעט בייסורים, ואם כך הייסורים האלה ודאי מכפרים על הדור ומזככים אותו.

כתוב בפרשת השבוע "וזכרתי את בריתי יעקוב, ואף את בריתי יצחק, ואף את בריתי אברהם..." התחיל הפסוק ביעקב, למרות שהוא הקטן. יעקב הקטן זכה לחיות מהמצוינים בהיותו ב'חיידר'. הרב'ה שלו אמר שהיה מסייע לחברים בכל הזדמנות. הוא למד את מידת החסד מההורים שלו. אחר כך נכנס לישיבה אצל ר' מיכל יהודה, וגם שם הייתה לו הצלחה, ופתאום איבד את ההכרה ובמשך שנים חי חיי ייסורים.

אנחנו רואים כאן ילד שסבל, צדיק תמים, ולא מבינים למה הוא סבל כאלה ייסורים. הפסוק אומר: "הקהל את האנשים והנשים והטף", וחז"ל שואלים: הטף למה באים? - כדי ליתן שכר למביאיהם. ההורים של יעקב הביאו אותו לבית הכנסת בשמחת תורה, בימים נוראים, בכל הימים הגדולים, שישתתף, שתהיה לו זכות התפילה, זכות האמן, וודאי יקבלו שכר על כך שהביאו אותו, וזהו: ליתן שכר למביאיהם.

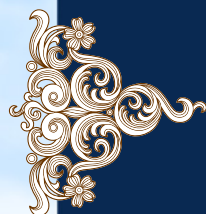
בימים אלה בתי הכנסת סגורים, ננעלו שערי תפילה, אבל שערי דמעות לא ננעלו. הדמעות של ההורים כשאבידו כזה ילד יקר, שעבר כל כך הרבה ייסורים, יפתחו שערי תפילה, שייפתחו שערי בית הכנסת שהיה בו עם כל המשפחה, ושיצמחו בו הלאה תורה ותפילה.

ה' יעזור שההורים היקרים של הבחור הצדיק, שמסרו נפשם כל כך הרבה שנים, יזכו לרוב נחת, ובילע המוות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים.

דודו הרה"ג רבי גרשון וינטרוב שליט"א

רב המושב יערה

רוב המספידים דברו על מאמר הגמרא "רוכב ערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק", והאריכו להסביר ולהדגים כיצד היה נקי וצדיק. אני רוצה לבאר את המילים **שש ושמח**, ומהי הכפילות.

בזמנים אלו, כשעם ישראל בצער, רצוי יותר לומר דברי עידוד וחיוזוק, ונשתדל ללכת בדרך זו.

"דודי ירד לגנו לרעות בגנים וללקוט שושנים". ידוע מחז"ל ששושנים הם הצדיקים, שהקב"ה מלקטם ומביאם אליו.

יענקי ז"ל היה פרח אמיתי. פרח, יש לו שתי תועלות – מראהו המלבב, וריחו הנודף. מי שראה את יענקי, את החיוך הנצחי שהיה משוך על פניו, לא היה יכול להישאר עצוב, אדיש או מדוכא. זה היה חיוך של טוב לב שנשפך החוצה, של פנימיות זוהרת ואופטימיות קבועה, חיוך שממס כל לב. גדול המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב. ריחו הנודף הם ריח מעשיו הטובים, כידוע מחז"ל שצדיקים נקראו הדסים על שם מעשיהם הטובים. זה נמשל לריח טוב, בגלל שצדיקים אמיתיים נוחים לשמיים ונוחים לבריות, ועוד, שמעשיהם משפיעים על הסובבים והרואים להיטיב מעשיהם.

כזה היה יענקי, השפיע רוגע ושמחה, יראת שמיים ודקדוק במצוות, ולא על ידי הטפה, אלא על ידי דוגמא טובה.

אמנם יש להבין מה פירוש "לרעות בגנים" בהקשר זה.

יענקי ז"ל היה מחוסר הכרה ברוב חייו, קרוב ל-20 שנה. מדוע הקב"ה השאיר אותו

במצב כזה כל כך הרבה זמן, איזו תועלת יש בזה? אמנם דברים אלו הם כבשונו של עולם, ואין לנו מושג בזה, אבל אומר איזו הרגשה שהייתה לי.

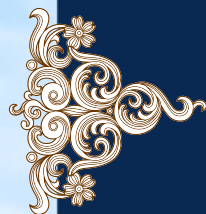
בחז"ל מבואר שפטירת צדיקים מכפרת על עם ישראל. כאשר מידת הדין מתוחה על עם ישראל, לעיתים הקב"ה לוקח צדיק אחד, במקום לקחת רבים מעם ישראל, וכמו שאמר החפץ חיים לבתו כשנפטר בעלה. אולי אפשר לומר, שלעיתים הקב"ה שומר על צדיק כאן בעולם הזה ולא לוקח אותו, ומחכה לזמן שעם ישראל יהיה בצרה ויצטרך כפרה, ואז הוא לוקח את הצדיק.

בזה נוכל להבין מה זה "לרעות בגנים". הקב"ה הוא הרועה של עם ישראל, כמו שכתוב "ה' רועי", וכמו שהרועה דואג לתת לעדר את המיטב, כך עושה הקב"ה לעם ישראל, שהוא רועה אותם על ידי שלוקח את הצדיקים, ומגן בזה על העדר.

בזה יבואר גם הלשון "שש ושמח", שש הוא על הפגישה עם הצדיק, ושמח על התועלת שיצאה מזה לעם ישראל.

יה"ר שלא ידעו צער, ומחה ה' דמעה מעל כל פנים!

דודו הרה"ג רבי מאיר יהודה לייב גליס שליט"א

בעומדנו אצל מיטתו של יעקב ז"ל, אוי מה קשה לומר מילה זו, אינני יודע לדבר ובוודאי כאשר לא התכוננתי לזה. ראשית דבר אבקש מחילה על שבתקופה האחרונה פחות ופחות שהיתי אצלו. תמיד חיינו אותו וחיינו איתו. גם כאשר לא היה אפשר לתקשר איתו ושכב אין אונים, היינו חשים שדברי קדושה, תורה ותפילה הנאמרים ונלמדים בסביבתו מסיבים לו עונג וקורת רוח.

הרמקול שהכריז על מהלך ההלוויה קרא שהיא תצא מבית הוריו ותעבור דרך בית הכנסת חוג חתם סופר שהתייסד בשעתו על ידי הסבא ז"ל, והינו עד היום מקום התפילה העיקרי של המשפחה. אך הדברים נשמעו לי צורמים, ובאמת הנוסח שהיה צריך להיאמר הוא שהיא תצא מביתו האחד – בית ההורים, ותעבור דרך ביתו השני – בית הכנסת חוג חתם סופר. בית הכנסת ובית המדרש היו ביתו השני במלוא מובן המילה.

וכמה מאפיין אותו הדבר ששמחת בר המצווה שלו הייתה עם סיום הלימודים בחיידר טרם כניסתו לישיבה, בזמן שבו לא מתקיימים לימודים כסדרם ולא נגרם ביטול תורה בגינו, וכך גם נהיה מחויב במצוות ממש לקראת כניסתו לישיבה.

כל הליכותיו היו פלאיות. בתחילת שנות בחרותו התייחד ברום נפשו ובגדלות אישיותו, והכל הועידוהו לגדולות. בישיבה הקדושה ספג מלוא חופניים בחודשים המרוממים של אלול ותשרי. וכמה מאפיינת העובדה שבתקופה כה קצרה כבר נתן ראש הישיבה הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל את עינו עליו, וחיבבו והעריכו עד מאוד. ולפתע פתאום נפרד מאיתנו והתכנס בתוך עצמו, וכאילו הוריד שמים לארץ וחי בשמים, וכך קרוב ל-19 שנה הזדכך בייסורי גוף ונפש.

שבר זה, שהגיע כרעם ביום בהיר, איחד את כל מכריו, וגם את אלה שלא הכירוהו מקרוב ורק שמעו את שמעו. כולם נשאו תפילות ותחנונים לרפואתו ולהחלמתו.

במקביל בשכונת מגוריו חברים וידידים הרגישו שזה אסונם הפרטי ומידת הדין פגעה גם בהם, ונרתמו לבקרו ולסייע למשפחה, שלפתע הייתה צריכה להסתגל למצב חדש, כואב ולא שגרתי.

נציין את הוריו שליט"א שקיבלו את הדין באהבה ובדומייה, ואף שהיה הדבר קשה וכבד לא נפלה רוחם, ובעוז ותעצומות מילאו את תפקידם החדש כלפי יעקב ז"ל, כפי שהתבקש ממצבו, וכל זאת בלי לפגוע כהוא זה במרקם המשפחתי ובהווי הבית. האבא נסע יום יום לבקרו, לנטילת ידיים של שחרית, הנחת תפילין, תפילה ולימוד, טיפול אישי ועמידה על המשמר שיקבל את כל הצרכים שעליו לקבל. במאמר המוסגר נציין שרבים רבים נעזרו על ידי האב במשך השנים כדי להגיע למקום שהותו בתל אביב, מקום שההגעה אליו בתחבורה ציבורית אינה נוחה. בכל נסיעה ונסיעה, הן בהלוך והן בחזור, היה מסיע מבקרים שנאלצו להגיע לשם. מספר הטלפון שלו הופץ אצל כל המשפחות שקרוביהן היו מאושפזים במקום, והוא הסיעם בשמחה ובנפש חפצה.

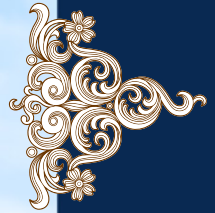
בי"ג שנות ילדותו, שנים שאין בהן טעם חטא, עסק אך ורק במה שנקרא בחז"ל הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, ואחרי כ" 19 שנה מעת שנפרד מאיתנו היוו חייו חיי שמים יותר מחיי ארץ, ונזדקק ונצרך בכל מיני צירוף. עתה הגיעה עת דודים, ונתקיים בו האמור בפרשת השבוע ביובל: "תשובו איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו", נשמתו חזרה טהורה ונקייה לכור מחצבתה תחת כיסא הכבוד, כמו בעת ירידתה לעולם, בבחינת: נשמה שנתת בי טהורה היא. עתה הוא שב אל משפחתו – אם זה סבא וסבתא זצ"ל שאהבוהו אהבת נפש ונגדעה פריחתו אל מול עיניהם, ואם זה רבותיו זצ"ל שקיבל מהם, מפיהם ומכתבם. וכבר מבואר בראשונים, ברמב"ן וברבנו בחיי, ששנת היובל שנצטוונו בה על שמיטת קרקעות ושילוח עבדים רומזת על העתיד להיות בעולם הנצח, שהכל יחזור לשורשו.

ארשה לעצמי לפנות לאחים ולאחיות של יעקב ז"ל, ייבדלו לחיים, ולומר תחושותי ברגע זה. כפי שנאמר קודם לכן, ראינו את הכוחות של ההורים, שננסכו בהם כוחות עילאיים לנפטר ז"ל, ובמקביל דאגו לכל ענייני הבית, לחינוך ולהשקעה בכס. עכשיו בעוונותינו הוא נלקח מעמנו, ויכולים אתם וחייבים לנצל כוח זה לכיוונכם ולדלות מההורים מלוא חופניים מאשר יש להם ויש בהם.

כפי שהיה יעקב ז"ל בימי חיותו אהוב ואוהב, כן יהיה גם עתה מליץ טוב על הוריו שליט"א ועל משפחתו הקרובה והרחוקה, על רבותי וילדיו ועל חבריו, ועל כל מכריו וידידיו שטרחו עבורו, ועל כל חפצי קרבת ה' בעם ישראל.

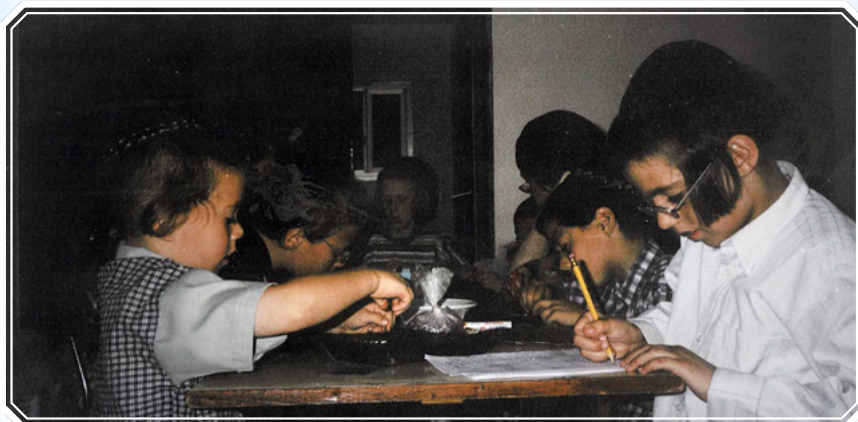
אחיו הרב פינחס שליט"א

"ויאמר ד' למלאך המשחית רב, עתה הרף ידך" – הגמרא לומדת: רב – טול לי רב שבהם, שיש בו לכפר על כמה עוונות. קח את הגדול שבהם, ובזכותו יתכפרו כל העוונות. ובאותה שעה מת יואב בן צרויה, ששקול כרובה של סנהדרין.

אנחנו לא יודעים את כל המהלך פה, בהדי כבשי דרחמנא למה לך, מההתחלה ועד הסוף. לא יודעים את מי בא לתקן ואת מה בא לתקן, את עצמו או את העולם. אבל יענקי היה ה"רב שבהם".

בתנא דבי אליהו כתוב שכל תלמיד חכם שקרא ושנה ומת בחצי ימיו, מעלים עליו כאילו חי כל ימיו, כאילו השלים את כל ה-70 שנה, את כל מה שהיה יכול לחיות בחיים של תורה. יענקי שאף להגיע לפסגה בצורה הכי מרוממת. מינקותו ממש ראו שזו נשמה טהורה. מספרים שכשהיה כבן ארבע שנים קרא ספר מחקרי על בעלי חיים, והוא מאד מאד אהב את הספר. עד ששם לב שכתובים בו דברים שסותרים את אמונתנו. הוא בכה והשליך מיד את הספר לפח. הוא לא

יענקי עם אחיו בנופש בצפת

רצה לצנזר את הספר או לתלוש את העמוד, כי איך אפשר לקרוא בספר כזה, שמורד בבורא כל העולמים.

חבר סיפר שהוא נוכח לראות שיענקי שולט היטב במה שהם למדו. הוא שאל אותו על כך, והוא אמר לו שהוא לומד כל דבר 40 פעם.

הוא התחיל את החיים, ומעלים עליו כאילו הוא השלים את החיים שלו בצורה הכי מושלמת שאפשר. נקי, כמו שהזכירו, נקי לגמרי.

הקב"ה יעזור שבאמת בזכות יענקי, ש"יש בו לכפר על כמה עוונות", נזכה בקרוב לגאולה שלמה, ומחה ד' אלוקים דמעה מעל כל פנים.

יענקי עם אחיו סביב התינוקת החדשה

קהילת קודש רמת אלחנן

בנשיאות המרא דאתרא מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א

על זה היה דווה ליבנו

עטופי צער ויגון משתתפים אנו בצערם ואבלם הכבד של אחת ממשפחות עמודי התווך בשכונתנו עשרות בשנים בתורה ובחסד

משה גליס

הרה"ג רבי שליט"א

וביתו שתחי' וכל בני המשפחה הרוממה

בסילוקו לשמי רום לאחר שנות סבל ומכאוב מרים של בנם היקר, נפש נקי וצדיק שמשחר נעוריו צמאה נפשו לאלוקים, בחור בן עליה מבקש ד' בכל לבו ונפשו בתורה ותפילה וכל מידה נכונה

הבה"ח יעקב ז"ל

שנים ארוכות של הצדקת דין שמים באהבה דומיה ושל מסירות נפשם לטיפולו באופן שלא ישוער ויתואר היו שנים של קידוש שם שמים עצום ונורא שלא ישכחו מאיתנו ויעמדו לזכותכם עד עומדו לגורלו בקץ הימין

בעל הנחמנות הרופא לשבורי לב ירפאכם משברכם הגדול ובנחמות ציון וירושלים תנחמו ולא תוסיפו עוד לדאבה ואך ששון ושמחה ישכון בחלקכם

התושבים

הגבאים

רבני השכונה

בטאון רמת אלחנן

הילד הכשרוני ששתק בעת המבחנים

לפי סיפורי המופת שסופרו על יעקב גליס זצ"ל, שנפטר לאחר 19 שנות-סבל, ברור שעם ישראל איבד אדם גדול

את הדברים הללו דרש הרב שליט"א

לאחר פטירתו של יעקב גליס זצ"ל, ובתחילת הדברים שיגר כוס תנחומים למשפחת גליס הנכבדה על פטירת בנם יקירם יעקב זצ"ל. 'זוכרני שבתחילת ימי מחלתו ביקר בשכונתנו מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, וברך את הנער

משפחת גליס הנכבדה בימי ה'שבועה'. 'הנכם יכולים להתנחם בכך שעשיתם כל מה שביכולתכם, והשבתם את הפקדון בשלימות', אמר הגר"י זילברשטיין שליט"א

ואיחל לו רפואה שלימה. אבל, הורים יקרים, הקב"ה רצה את הנשמה הטהורה הזו של בנכם, שתהיה לידו. הנכם יכולים להתנחם בכך שעשיתם כל מה שיכולתם, והשבתם את הפקדון של נפש נקי וצדיק - בשלימות.

מדוע שתק הבחור המוכשר בעת הבחינות לישיבה?

סיפורי מופת מופלאים ונדירים סופרו על הבה"ח יעקב גליס זצ"ל, שכבר בילדותו ניבאו לו כל רבותיו גדולות ונצורות ■ מה היה כתוב בפתק שהוציא מדי כמה דקות מכיסו בכנס ההתעוררות בבין המצרים? ■ אין ספק שעם ישראל כולו איבד אבידה גדולה לאין שיעור עם פטירתו של יעקב זצ"ל, שהלך לעולמו בגיל 32 לאחר קרוב ל-19 שנות-סבל ■ ויבוא יעקב שלם

שאלה לפני כולם, והנער שהשיב בדרך הראויה ביותר, ודבריו היו ברורים וסדורים - רבים היו סיכויו להתקבל.

והנה, כשהוצגו השאלות לפני התלמידים, השתדל כל אחד מהם להרשים את הבוחנים בתשובותיהם, אך יעקב ישב ו...למד. לא הוציא מילה מפיו. עם כל כישוריו העצומים, אף שידע את התשובה על-בוריה ויכול היה 'לירות' את הדברים מפיו ולהרשים את

יעקב גליס זצ"ל בכיתה ח' עם המלמד הרב"ג רבי צבי רייך שליט"א

הבוחנים, בחר יעקב לשתוק. יכן, הוא פשוט לא הוציא מילה, חוזר ואומר הרב רייך ברגש.

לקראת סיום הבחינה שמו הבוחנים את ליבם לעובדה שיעקב לא ענה על שום שאלה, והפנו אליו שאלה לצאת ידי חובה. התשובה הרהוטה הדהימה אותם. והם שאלו אותו שאלה נוספת, סבוכה במיוחד, ושוב השיב הילד תשובה שמתוכה אפשר היה להבין עד כמה הסוגיה סדורה ומחזורת לו.

פשר הדבר התגלה רק לאחר מכן: התברר שהילד המוכשר שתק ולא דיבר מילה, כדי לא להתבלט, ועל-מנת שלא להראות שהוא המצטיין ביותר, וכדי לתת לחבריו הזדמנות להרשים את הבוחנים.

הלוא אם רק היה פותח את פיו, היה ראש הישיבה מתרשם מכישורו הנכבדים ומקבל אותו מיידית, ויעקב לא רצה לקחת מהחבר את הזכות להתקבל לישיבה שהוא - החבר - חפץ ללמוד בה!

בכך שסתם את פיו, עלול היה יעקב לגרום לכך שלא יתקבל לישיבה, שגם הוא עצמו כה חפץ ללמוד בה! ובכל זאת עשה מה שעשה, כי טובת חבריו היתה תמיד בראש מעייניו. ממש לא להאמין שהיה בימיו ילד שכזה!!!

הסיפור המפעים שסיפר הרב"ג רבי צבי רייך שליט"א בהלווייתו של הבה"ח יעקב גליס זצ"ל, פותח לנו צוהר לאישיותו המופלאה ולגדולת-נפשו של הנפטר.

הרב רייך היה המלמד בכיתה ח' בת"ת 'אור מרדכי' בו למד יעקב. במשך שנת הלימודים שבה חינך את יעקב נקשרה נפשו של הנער בנפש רבו. איש לא שיער אז איזו צורה ילבש הקשר הזה בעתיד...

יעקב המשיך את דרכו בישיבת פוניבז' לצעירים, וכחודשיים לאחר תחילת לימודיו בישיבה איבד את הכרתו באופן פתאומי, שלא שבה אליו עד יומו האחרון.

הרב רייך, שאהב את יעקב אהבת-נפש, כבן ממש, נשאר רבו של יעקב גם לאחר שחלה, והגיע כל שבת כדי ללמוד עמו בחברותא. כך במשך כל השנים, עד השנתיים האחרונות שבהן לא הובא יעקב הביתה לשבתות.

יעקב איש תם

בהלווייתו הכואבת של יעקב, דיבר הרב רייך בדמעות על ענותו הטבעית של הנפטר, על כישוריו המיוחדים, על רגישותו העצומה לזולת ועל מידותיו המופלאות. להמחשת הדברים סיפר מעשה שהיה בעת המבחן לישיבות שנערך בשנה ההיא לתלמידי כיתה ח'.

המבחנים שנערכו לפני 20 שנה עוררו, כזכור, פחד של ממש בקרב הילדים הנבחנים, שלא ידעו מי מתוכם יתקבל לישיבה המובחרת. היה זה בשנה הראשונה שבה נבחנו תלמידי "אור מרדכי" בישיבת פוניבז', והמתח היה רב מתמיד. באותם ימים הגיעו למבחן 6-7 תלמידים ביחד. הרב"מ-הבוחן הצג

שע החבורת ובה הסיפורים המפיעים שסיפרו רבותיו וחבריו

■ "קול ברמה" - גליון 341, סיון תש"פ - עמוד 2 ■

הדבר בלט גם בזמן הלימודים בכיתה עצמה. המלומדים שאלו שאלות, ויעקב, אף על פי שידע את החומר על בוריו, הצניע את עצמו וברח מן הכבוד ככל יכולתו.

משתתפי השיעור בדף היומי ברמת אלחנן לפני שני עשורים ויותר, יזכרו תמיד את הילד הרך, שהיה אז תלמיד בחיידר, שעמד בירכתי בית המדרש והקשיב לשיעור. אם חשב אי-מי מהם שהילד הצעיר אינו מבין מאומה מהדברים, היה צריך להקשיב לשאלות ששאל הילד בשקט-בשקט את מגיד-השיעור לאחר השיעור...

ויעקב הלך לדרכו

הפרח המיוחד הזה, שסבל בדממה במשך יותר מ-18 שנה, נקטף בחטף ביום חמישי כ' באייר, בשקט ובאצילות, תנועות שליווהו במשך כל חייו, והשיב את נשמתו הזכה והטהורה ליצורה.

בהלווייתו שיצאה מבית הוריו עמדו המספידים על מידותיו התרומיות של הנפטר. הגר"מ ברנשטיין, הגרמ"ש אדלשטיין, האב הרא"ג רבי משה, והאח ר' אברהם, ביכו את האבידה הגדולה של מי שהתייסר כל-כך בחייו ולא זכה אפילו לחיי בחרות, וסיפרו על הקשרים החדוקים שפיתח עם מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל.

אף שיעקב הספיק ללמוד בשיבה-קטנה של מוניבו' רק זמן קצר, כבר עמד מרן זצ"ל על תכונות נפשו והוקירו במאוד. כאשר הגיעו פעם ההורים למעונו עם בנם בימי חוליו, קם הגאון ממקומו.

הגרמ"ש אדלשטיין אמר ששמע מגדולי הדור שמכיוון שהקב"ה מצרף מחשבה למעשה, אם כן במקרה שלנו, שיעקב לא רק רצה, אלא השאיפה לגדלות היתה כל משימתו בחיים, בוודאי מגיע הוא עכשיו לפני כיסא הכבוד כגדול בישראל, וישתעשע בדברי תורה עם פמליה של מעלה.

הגרמ"ש סיפר שכאשר מרן הגרא"מ שך זצ"ל הספיד פעם נער צעיר שנועד לגדלות, שהוריו הסיעוהו

לישיבה ובדרך נהרגו כולם, אמר שנחשב הדבר כאילו הביאו לשמים את החפץ חיים, כי זו היתה שאיפתו של הנער.

אביו של יעקב דיבר בדמעות רותחות, והזכיר בין היתר גם את אביו ואמו שנפטרו לאחרונה, ושהיו כל-כך קשורים לנכדם זה, והאבוהו אהבת-נפש. הרב גליס הודה לכל מי שסייע למשפחה

יענקי גליס זצ"ל בשמחת בית השואבה שארגנו חבריו בישיבת מוניבו' לצעירים, והתקיימה בבית המדרש 'קהל חסידים'

מרן ורבו מרן הגרמ"ש ליפקוביץ זצ"ל מגיע לבקרו בימי חוליו של החיידר

במשך השנים, ולכל אלה שהתפללו לרפואת בנו. האח ר' אברהם סיפר שלפני כמה שנים יצאה לזכותו ולרפואתו חוברת ובה סיפורים ודברי הערכה מפי רבותיו וחבריו, והדברים שנכתבו שם ממחישים את גדלות-נפשו ואצילותו המופלאה של יעקב. י"א היה צריך להמרץ את הרבנים ואת החברים לספר על יענקי; הם דיברו ולא הפסיקו לדבר, עד שהיה צורך להפסיקם באמצע.

אחד החברים סיפר שבימי בין המצרים השתתף פעם עם יעקב בכינוס חינוך שאורגן לילדים. יראתי שמדי פעם מוציא יענקי דף קטן מכיסו, מסתכל בו לרגע קט, ומחזירו לכיס. כששאלתי אותו מה כתוב בפתק, ניסה יענקי להתחמק. כשלחצתי עליו אמר לי שכתב לעצמו את הפסוק 'אם אשכחך ירושלים תשכח יעקב', ואחת לכמה דקות הוא מעיין בו, כדי שלא לשכוח את ירושלים! שאיפתו של ילד בכיתות הנמוכות של החיידר!

על מסירותם הבלתי-נתפסת של ההורים לבנם, אפשר היה למלא ספר עב-כרס, אבל כיוון שידוע לנו שהם אינם מעוניינים בפרסום, לא נרחיב בדבר. רק נזכיר את מה שסיפר האח בהלוויה: במשך כל השנים הגיע האב מדי יום לבקר את יעקב ולהניח לו תפילין. בחודשים האחרונים נסגרו שערי בית החולים שבו נמצא יעקב, עקב סכנת הנגיף, ולא התאפשרו ביקורים, והנה בסיעתא דשמיא מיוחדת פחות מ-24 שעות לפני הפטירה נפתחו שערי המקום לביקורים באופן מוגבל, והתאפשר לבן משפחה אחד להגיע למקום.

האב המסור מיהר להגיע לביקורו הקבוע, והכבד הניח ליעקב תפילין ולמד איתו. איש לא שיער שזו תהיה פגישתם האחרונה... נדמה כאילו

יעקב המתין עד שיוכל לפגוש שוב את אביו, ואז עלתה נשמתו הטהורה לשמי-מרומים, נפש נקי וצדיק.

באמצעות 'קול ברמה' מבקשת המשפחה להודות מקרב-לב לאברכים היקרים מבני השכונה, שהסיעו ונסעו ליעקב בהתמדה מופלאה, במסירות וללא לאות, והחיו את נפשו בדברי התורה שכה אהב, ובמיוחד להרה"ג רבי פינחס יהודה בלאו שליט"א, שזים וארגן את מערך

ההתנדבויות במשך כל השנים. יהא רעווא מקמי שמיא שיהיה הנפטר הדגול מליץ יושר עליהם ועל בני משפחותיהם.

אין ספק שעם ישראל איבד אבידה שאין לה שיעור, אדם שיכול היה לצמוח לאחד מגדולי-הגדולים שבדור. עכשיו הוא ישתעשע בדברי תורה עם פמליה של מעלה.

האב רבי משה גליס שליט"א ואמר קדיש לפני המיטה. למעלה, מספיד

ויבוא יעקב שלם

רסיסי מחשבה וגעגוע

אחר מיטתו של יענקי

הבחור החשוב יעקב גלים זצ"ל

מ. ברג

ביגון ובלב שבור ליוה קהל מלור ים רב מיום חמישי כ' באייר תש"ס את הבחור יעקב גלים זצ"ל, שהלך לעולמו בשנת ה'ל"ב, לאחר למעלה מ"ח"י שנות סבל וייסורים. כד' באב תשמ"ח נולד יעקב זצ"ל לאביו הר"ח רבי משה אליהו שלי"ט א"א מחשובי לומדי כולל חזון איש ולאמו מרת לאה ברויה חתי. בבית גדול זה המלא באהבת תורה ובראית שמים הוצגה עריטתו. כבר בשנותיו הראשונות נראו בו ניצנים של גדלות רוחנית, הוכנות נפש גיריות וכשרון עצום. למד בחי"ת "אור מרדכי", ורבותיו הכירו בו שהוא ילד מיוחד שבמיוחד ים ויועידוהו לגדלות ונצרות.

בלטה בו מאוד מידה מיוחדת של דרך ארץ והתרחק כמסגרות קשת מכל על של מריבה. כל שינוי ושינוי היה בחיך, בנעם, בעדינות, בחן ובכבוד. המיד היה מוחלט, ועשה זאת בשמחה ובחיוך ולא בכעס ובכרונות. היה בוגר מאוד בנפשו, ועם זאת מלא התלהבות ושמחת חיים, והשמחה הפשוטה והתמימה הזו הדיקה את כל סובביו. כל דבר שימש אצלו מושא להתפעלות ולהתרגשות.

כבר בשנותיו הראשונות בגן באו לידו ביטוי כשרונותיו העילויים, מגיל שלוש וחצי שקע בספרים, ורכש לעצמו ידע עצום בחומש ובמפרשים, ובכל ספר שקלע לידיו, נפשו הרכה נמשכה לדוחציות באופן שהיה אף לך ראוץ. הייתה בו ידאת שמים אמיתית

ושפוטה. התפלל בטוהרה ודויר זה השראה למתפללים האחרים. אחר מראשי הכולל בשכונת כתב עליו: "כשהגיע להתפלל ביכולת ראתי כמה חברים רדופים אחריו להיות במחיצתו ולזכות להתפלל אחר. איפה נמצא כדבר הזה, ערד נער צעיר, וכבר זוכה לקרני הוד שנרבו לאחרים להיטחף בהתלהבות קדושה, להתפלל עם יע"ק א"י".

גם אני ושאר חברי הכולל היינו עצפים בכל יום שנוכה כי אף היום יבוא יעקבי להתפלל בצווחא. אחר הייתה התפילה בכולל יותר נעלית ומרוממת. היה מחלך ברכות, ועינו הטוהרות העידו על מניסות אדירה. נפש נקיה המעידה כי עזרי לגדלות, וכל ראוץ אומרים בראקא".

ליעקב היו השנות והנבות מופלג

מהמלמדים בברכת שלום. כל מלמד שעבר דרך השער, זכה לברכת השלום הלבבית שלו. הצטיין במידת הכרת הטוב, ובכל סוף שנה נהג להביע את התקוות המשך עמוד 18

הבחור החשוב יעקב גלים זצ"ל

המשך עמוד 10

למלמדי כאופנים שונים. לעיתים כתב בכישורותיו הברוכים שירים המביעים הכרת הטוב, ולפעמים בחר להביע את רחשי ליבו באופן שונה, אך חמדי השקיע בכך זמן רב, מאמץ ומחשבה. כתודש לאחר הגיעו לגיל מצוות החל את חוק לומדיו בישיבת פוניבז' לצעירים. קשר מיוחד במינו היה לו עם מרן ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל. בכל יום כשחזר הביתה היה מספר בהתלהבות על ה"סבא".

בליל שבת פרשת נח תש"ס ב' לאחר הסעודה חש לפתע קוצר נשימה חריף ביותר שמקורו לא ידוע. הכרתו אברה וגרם לו נזק מוחי כבד. הוא חי 18.5 שנים במצב וגטטיבי ("מצב"), ובכל יום ביקרו אצלו בני המשפחה ומתנדבים. במשך השנים התפללו עליו ולמדו לזכותו אנשים רבים מספור, שחלקם הכירוהו וחלקם לא, עד כדי כך שהשם "יעקב בן לאה ברויה" הפך למושג.

בפורים האחרון שהיה בביתו במחיצת בני המשפחה, וימים ספורים לאחר מכן נסגרו שערי בית החולים בו היה מאושפז עקב סכנת הנגיף. יום לפני הסתלקותו התאפשר לראשונה ביקור של בן משפחה, ואביו הגיע להניח לו תפילין כבכל יום, להתפלל וללמוד אחר. נדמה כאילו יעקב חיכה להיפדר מן העולם כשהוא מסובב במצוות, ולאחר פחות מיממה עלתה נשמתו בטוהרה השמימה.

בהלווייתו שיצאה מבית הוריו ברמת אלחנן בב"ב ביכה אותו מרה מתכונת מכתה ח' הרה"ג ר' צבי רייך שליט"א, שהיה קשור אליו בעבותות אהבה ממש והתמסר אליו כל השנים. בדבריו תיאר את התלמיד המיוחד שלא ראה כמותו בין כל מאות התלמידים שפגש. הלמיד שכולו לב, בעל מידות מופלאות, ותרן, מהנעלים ואינם עולבים. תלמיד מצטיין שהצניע את עצמו בכל יכולתו.

אביו הגדול הרה"ג רבי משה אליהו שליט"א נפדר ממנו בדמעות ורחחות, הצריק עליו את הדין והודה לכל המתנדבים שמסרו נפשים עבורו.

עוד הספידוהו תמורות הגאון רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א, רב שכונת נאות יוסף, הגאון רבי משה ברנשטיין שליט"א, מרבני שכונת רמת אלחנן, ואחיו הרב אברהם שליט"א.

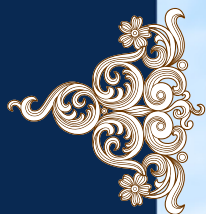
לאחר מכן המשיכה ההלוויה בדרכה לבית הכנסת חוג חתם סופר שיכון ה', שם הספידוהו הגאון רבי חיים יוסף "יעקוביץ שליט"א, ר"מ בישיבת פוניבז' לצעירים, הרה"ג רבי ראובן רודמן שליט"א, ממעדי התווך של קהילת חוג חת"ס שיכון ה', דודו הרה"ג רבי גרשון וינטרוב שליט"א רב המושב יערה, ודודו הרה"ג רבי מאיר יהודה גלים שליט"א.

כל המספידים ביכו את פטירתו בדמי ימיו והזכירו את אישיותו המופלאה ואת הזכות המיוחדת של בני המשפחה שטיפלו בו במשך כל התקופה בהתמסרות ובהבה אף קץ. בבית החיים נפדרו ממנו אחיו הרב מאיר ואחיו הרב פינחס, שהזכירו גם הם את גדלות נפשו הנדירה של אחיהם וביקשו מחילה בשם המשפחה.

ת.צ.צ.ב.ה.

10 יום ישיב כ"ח באייר תש"ס יתד באמן

בן דודו הרה"ג פינחס זעליג בלויא שליט"א

בירושלמי ברכות (פרק ב' הל"ח דף כ ע"א) כתוב שרבי בון נפטר בן עשרים ושמונה שנה ובפטירתו אמר ר' זעירא את הפסוק בקהלת (ה יא) מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל וגו' לא כתוב אם הרבה ואם מעט ישן אלא אם מעט ואם הרבה יאכל והביאו משל למלך ששכר הרבה פועלים והיה שם פועל אחד והיה חרוץ יותר מכולם, המלך מרוב חביבותו טייל עמו במשך היום כמה וכמה טיולים בערב כשבאו הפועלים ליטול שכרם קיבל פועל זה שכר מלא ככולם והפועלים התרעמו שהם יגעו כל היום וזה יגע רק שעתים וקיבל כמוהם, ענה להם המלך פועל זה יגע בשעתים מה שאתם יגעתם כל היום, וזה כוונת הפס' אם מעט ואם הרבה יאכל דוקא, כך רבי בון יגע בתורה בעשרים ושמונה שנה מה שאין תלמיד ותיק ילמד מאה שנה.

כשאנו באים להתבונן באבדה הגדולה שאבדנו את העלם חמודות יעקב זצ"ל יש כאן את הבחינה הזו כמו שכתוב בירושלמי יגע יעקב בתורה במעט שנותיו יותר ממה שתלמיד אחר יגע בכל שנותיו.

וכידוע המעשה שהיה באחת הקהילות בחו"ל שבבית הקברות המקומי היו שם המון מצבות של מתים וכשהתבוננו באורחות חיים הכתובות במצבות ראו דבר מאוד מעניין שבכל המצבות היו כתובות גילאי הנפטרים גילים צעירים מאוד על מצבה אחת היה כתוב נפטר בן שנה על מצבה אחרת היו כתוב נפטר בן שנתיים ועל אחרת היו כתוב נפטר בן שנה וחצי וכך המון מצבות היו כתוב גילאים צעירים מאוד כשהזדמן לשם אחד מגדולי התורה התעניין אצל גבאי החברא קדישא האם במקומכם כולם נפטרו צעירים כ"כ, ענה לו הגבאי במקומינו כותבים שנים כפי מה שמלא אותם בחייו עלי אדמות והראשון ניצל בחייו רק שנה השני ניצל רק שנתיים והשלישי רק שנה וחצי.

כך י"ל על יעקב ז"ל כפי שהנני ילחט"א זוכר אותו באצילות מיוחדת נדירה לגילו

מידות טובות ונפלאות טוב לב מיוחד זכות הלב וטהרת הלב מיוחדת כפי ששמענו שרבו ילחט"א סיפר שכשהיו במבחן לשיבה קטנה פוניבז' והיו קבוצת תלמידים והוא שתק במהלך המבחן עד שהיה זה פלא רב שהיה נראה שאינו יודע כלל לענות על השאלות עד שהתברר שלא רצה להבליט את עצמו שהוא יודע כי חשש מהעוון החמור של מתכבד בקלון חבירו ולכך שתק אפי' שהיה יכול להפסיד בכך מלהתקבל לשיבה שבה כ"כ חשק מדות נפלאות כאלו בגיל כ"כ צעיר ורצון גדול ללמוד ולהחכים והתמדה עצומה בגיל קטן כ"כ בודאי יש כאן את הבחינה הזו של ניצול הזמן המקסימלי ועבודת המדות בשלמות בזמן קצר זה שהקב"ה הקציב לו כאן עלי אדמות וזה נחשב מבחינתו שהשלים את עצמו ומילא כל שנותיו לתורה ועבודה.

שמעתי בשם מו"ר הגה"צ רבי דן סגל שליט"א שמאז שהמקובלים עסקו ולימדו בענייני הגלגולים יותר מתחזקת ענין האמונה בהקב"ה שאין אנו מבינים כלל את הנהגתו בעולם ויש דרכי הנהגה במשך כל קיום העולם קודם שבאנו לעולם ואח"כ, בחשבון ארוך איך שיתנהלו ויונהגו כל הדברים כאן בעולם הזה וכמה זמן קצוב חיים לכל אדם ואדם ולפעמים יורד שוב לעולם להשלים דברים מגלגול קודם וכו' וגם אצל יעקב אע"פ שאין לנו עסק בנסתרות מ"מ בודאי שיש חשבון ארוך למה הקב"ה הוריד אותו לשנים האלו לעולם הזה ולמה לכך שנים ולמה חלק מהשנים שלא היה מתקשר עם כל העולם כי לפעמים יש חשבונות של גלגולים קודמים ואשרי ההורים הגדולים האלו שליט"א שזכו שהקב"ה הפקיד בידם נשמה גדולה כזו שהתעסקו עמו במסירות עצומה שא"א לתאר וא"א לשער.

בגמ' במועד קטן דף כה ע"ב כתוב כשנפטרו רבה בר הונא ורב המנוא פתח עליה ההוא ינוקא וכו' רוכב ערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק היינו שהקב"ה שהוא רוכב ערבות [וביאר הרד"ק (תהילים סה ה) שהקב"ה מסובב הגלגל וערבות היינו הגלגל העליון המקיף בכל ומניע את כל הגלגלים בתנועתו] שש ושמח כשבאה אליו נפש נקי וצדיק ובבן יהודע ביאר צדיק הכוונה נקי מחטא שכן אדם למקום ונקי הכוונה מחטא שכן אדם לחבירו.

יעקב ז"ל שהזכר ביסורי גוף ונפש כמה וכמה שנים בודאי הוא נקי הן מחטא שכן אדם למקום והן מחטא שכן אדם לחבירו והקב"ה שמח כשבאה נשמה נקיה ככלה חדשה שבאה לחתן אע"פ שכאן בעולם זה צער למשפחה ולמכרים ולכל הסובבים אבל בשמים יש שמחה כשבאה נשמה זכה וטהורה.

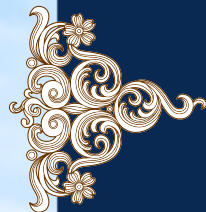
הגמ' בסנהדרין דף מו ע"ב מסתפקת אם הספד הוא כבוד של המת או כבוד החיים ויש כמה דינים שתלויים בספק זה ואמרו בעלי מוסר שבעצם בהספד והתעוררות מסילוקו של נפטר ובפרט שהיה בעל מעלות יש בזה הן כבוד למת

שמדברים ומתפעלים ממעלותיו ומצטערים בהסתלקותו והן כבוד לחיים קרוביו
ובני משפחתו שהיה אדם כזה קרובם וכששומעים דברים נפלאים ממעלות
גדולות ויקרות יש בזה תועלת הן לחיים והן לנפטר לחיים יש שאם לוקחים ממנו
מעלה ומתחזקים יש בזה תועלת לעבודת ה' של החיים ומצד שני גם לנפטר
יש בזה תועלת שאם לומדים ממנו ומתחזקים מחמתו הרי זה נזקף לזכותו ויש
לו עילוי נשמה יותר לכן יש חשיבות גדולה לשמוע את מעלותיו ולראות לקחת
מהם וזה יהיה לזכותו.

יעזור הקב"ה שיקויים דברי הפס' (ישעי כה ח) בלע המות לנצח ומחה ה' אלוקים
דמעה מעל כל פנים במהרה בימינו אמן.

בן דודו הרב אריה וינטרוב שליט"א

כמה מילים על יענקי זצ"ל - בן דודי האהוב והבלתי נשכח

יענקי, אני זוכר את אותן הזדמנויות לא מאוד נדירות שבהן יצא לנו להיפגש. במשך שעות שוחחנו ודמיינו יחד דמיונות וחלומות. תמיד היית עם חלומות, חלומות גדולים, נאדרים ונהדרים. חלמת על גדלות, אבל האמת היא שחייית גדלות. היית כל כך גדול (וכשאמרו לך שאתה קטן, אמרת: אבל יש לי ראש גדול...). היית באמת כל כך גדול, תמיד ידעת הכל - בכל תחום, בכל נושא, ידעת הכל, ובעיקר ידעת איך להיות מענטש - לחייך לכל אחד באמת מכל הלב, לתת לכל אחד הרגשה כל כך טובה ונעימה. אני יושב וכותב ומתגעגע - לצחוק המתוק שלך, לחיוך המאיר, או במילה אחת ל-חיות שלך. היית כל כך מלא בחיות, כל דבר גרם לך לשמוח, אפילו המראה של הפרחים ושל הציפורים גרם לך לחייך ולשמוח.

אנקדוטות ספורות הזכורות לי:

היינו יחד בשבת אצל דוד יעקב ב'כפר אברהם', ישבנו על ספסלי העץ בחצר של בית הכנסת ודיברנו שעות על החלומות שלנו. סיפרת על החלומות שלך, על התוכניות שלך, מה תעשה בישיבה ואיך תגדל, ומתי וכמה ומה תלמד... היו

חלומות על גדלות.
עם בן דודו ארי (משמאל)

לך תוכניות ושאיפות. עדיין לא היית 'בר־מצוה', אבל כבר היית **גדול**, כל כך רצית לגדול ולהתפתח, כל כך רצית להיות **גדול**, והיית.

ביום שישי אחד הלכנו יחד לחיידר שלך. לא זכורות לי הנסיבות, אבל זכורים לי שני דברים. הדבר הראשון הוא שהדרך לחיידר במחיצתך הייתה כל כך מעניינת, התבוננת בכל דבר, נהנית מכל דבר, הכרת את כל הצמחים בדרך, ידעת להבחין בכל דבר ובכל אחד, להגיד שלום ולהתייחס לחבר שפוגשים וכו'. הדבר השני הוא: אני זוכר איזו גאווה הרגשתי כשיצאנו יחד להפסקה. חברים רבים ניגשו אליי ואמרו 'אתה בן דוד של יענקי?' זו היתה הרגשה טובה להיות בן דוד של יענקי, זה היה כבוד.

ועד היום אני מרגיש את ההרגשה הזו, שהייתה לי הזכות להיות בן דוד של יענקי.

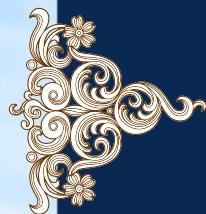
בתור בן דוד שהיה לא מעורב מאוד בחיים האישיים, ידעתי על הקשר החם והאיכותי שלך עם הרבנים והמורים. ידעת לשמור על קשר מועיל ותורם עם כל מי שיכול היה לתרום לך משהו, ולא מפני שחשבת על אינטרס כלשהו, כי לא ידעת בכלל מה זה אינטרס אישי, אלא פשוט כי זה הדבר הנכון והחכם לעשות. תמיד ידעת לעשות את מה שהכי נכון ואת מה שהכי חכם, ולידך כולם יכלו להבין ולהרגיש שזה באמת הדבר הנכון והחכם.

היית דוגמא ומופת למאור פנים, לנעימות הליכות, לצימאון לידע ולחכמה, לשאיפות גדולות, לחלומות עד אין סוף.

בתקווה שנדע ללמוד מדרכך ולנצור בליבנו את תמונת פניך המחייכות והמאירות.

מתגעגע, ארי

בן דודו הרב מנחם וינטרוב שליט"א

כלי יקר (בראשית ה, א): **זה ספר**, דהיינו המעשים הטובים אשר מקורם מתוך הספר הם **תולדות אדם**, מתייחסים אחר האדם, ואין להקב"ה חלק בהם, כי מסר הקב"ה כל מעשה האדם בידו וכו'.

במשך ימי חיי האדם, במעשיו, במחשבותיו, ובכל פרטיו ועניניו, כותב לו האדם את סיפור חייו עלי ספר.

מיוחד היה יענקי זכר צדיק לברכה, שאת רובו הגדול של ספר תולדות האדם שלו כתב הסופר הגדול, שאצלו הכל מדוקדק דק על דק עד אין נבדק.

פרקים על גבי פרקים כתב הסופר הגדול בספר תולדות האדם של יענקי: פרקים של הזדככות בייסורים,

פרקים של חיים שאינם חיי גוף אלא חיי נשמה, בקיום מינימלי של הגוף.

פרקים של קידוש שמו יתברך, בדרך שנשללה במיוחד עבור יענקי, שאינה בדרך הרגילה בעמלה של תורה ועשיית מצוות ומעשים טובים, אלא דווקא בהעדרם.

פרקים רבים של "יידום", של "בקרובי אקדש".

פרקים נרחבים בספר הזה נתייחדו להוריו המסורים עד כלות, להבחל"ח דודנו הרב משה שליט"א ודודתנו לאה תחי', שלימדונו אמונה מהי, קבלת הדין באהבה, בניית בית לתפארת בתוך כל הקושי, מסירות ליענקי שאין לתאר, שאנו במעגל הרחב יותר של המשפחה ראינו מדי פעם בשמחות ובמפגשים, אך זה קצה הקרחון ממש.

ואנו, העומדים נפעמים בראותנו את ההורים, עונים ואומרים: ככה יהודי צריך להתנהג בשעות קשות. לימדתם אותנו המון.

את ראשית ספרו של יענקי עוד זכה לכתוב הוא בעצמו, כתיבה בקולמוס של קנה רך וענוג כמותו, כתיבה בשקידה כמו שהיתה לו, תוך ניגון מתנגן בשמחה בקולו המתוק, כך כתב את ספר תולדות האדם שלו.

ובפרקים האלה שכתב הוא, סופר על דמות אדם קצת נמוך וצנום, אך עם נשמה מאירה, ועם חיים מלאי פנימיות.

סופר שם על שקידה בתורה, לימוד ושינון, מתוך אהבה אמיתית לתורה.

עוד סופר שם על תפילות זכות מלב טהור של ילד, מהולות בדמעות שליש.

נשנה שם פרק נרחב על מידותיו הנאצלות שכמו לקוחות מסיפורים מדורות קדומים, על ילד שלא יכול היה לפגוע בזבוב מתוך עדינות נפשו, על ילד שתמיד השמחה הייתה שרויה בקרבתו.

תוך כתיבת הדברים הדמעות זולגות מעצמן, להיזכר בחיוכו המתוק והכובש של יענקי זצ"ל, להיזכר בשלווה שהייתה נסוכה על פניו.

פרקי ספר תולדות אדם של יענקי זצ"ל שזורים בכתב ידו של יענקי, ובפרקים שכתב בהם הסופר הגדול.

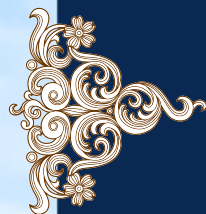
וכמו הלוחות שמכתב אלקים המה, ואף אחר שבירת הלוחות נשאר הלוחות בקדושתם, כיוון שמכתב אלקים נצחי הוא, כך אצל יענקי, שבח"י שנותיו האחרונות נכתב ספר תולדות אדם שלו במכתב אלקים, ובו כתובים כל הפרקים שבחר הקדוש ברוך הוא עבורו.

וכעת, אחר שנסתלק בחטף מאיתנו, תם הספר אך לא נשלם.

שם - ממשיך ספרו להיכתב, ספר ששזורים בו חייו הקצרים אך הגדושים, וייסוריו כאן בעולם.

וכאשר תקום מן הספר... ספר תולדות אדם של יענקי זצ"ל פרוש אף הוא בפנינו, במאורעות רבים שיקרו לנו בחיים נוכל לפתוח את ספר תולדות אדם של יענקי וללמוד פרקי חיים מהספר, ללמוד ממנו מהו ערך של כל רגע ורגע בחיי היהודי, לשאוב מהספר אמונה וקבלת הדין באהבה, ללמוד מההורים של יענקי מהי התמסרות.

כל מה שנלמד מהספר תולדות אדם שלו, וכל מה שיתווסף מכוחו של יענקי בספר תולדות אדם של כל אחד ואחד, יוסיף עוד עמוד בספרו של יענקי לעילוי נשמתו.

אחיו הרב מאיר שליט"א

בפרשת השבוע, פרשת שלח (הכוונה לשבוע שבו חל יום ה"שלושים"), נאמר על המרגלים "כולם אנשים", ומפרש רש"י: "כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות". יענקי זכה לגדול בבריאות רק 13 שנים ושלושה חודשים, עדיין היה נער צעיר עת נפל למשכב ונמנע ממנו לתפקד ככל האדם, אך כעדות כל מכריו היה "איש" בכל מהותו, השאיפות שלו היו ברורות, ומגיל רך ביותר נמשך בעבותות לכל דבר שבקדושה. גם כילד רך נפשו הייתה בנויה והוא לא חיפש את הערכת הסביבה, תמיד הצניע את עצמו ואת כישוריו המיוחדים ובלב שלם השאיר לאחרים את המחמאות ואת ההערכה.

בתחילת תקופת חוליו בא ראש הישיבה **מרן הגרמ"י ליפקוביץ** זצוק"ל לבקרו בביתנו, ואמר בדמעות: **"הוא מחזיק חצי עולם"**. וניתן לקשר זאת לפסוק בפרשתנו שאומר לגבי המרגלים: "היש בה עץ אם אין", ומפרש רש"י שהכוונה היא: אם יש בה אדם כשר שיגן עליהם בזכותו.

הגמרא בבבא בתרא טו. אומרת: "ישנו לאותו אדם ששנותיו ארוכות כעץ, ומגן על דורו כעץ" – הכוונה לאיוב שחי שנים ארוכות והגן על דורו וסוכך עליהם, כעץ המסוכך על החוסים בצילו. וזו כוונת הפסוק "היש בה עץ אם אין" – האם איוב עדיין נמצא שם להגן עליהם בזכותו.

וכמה מתאימים דבריו של ה"בן יהודע", שאומר: "ואמר מגין על דורו כעץ, כי בעת שהיה בטובה היו לוקחים מוסר ממנו, לומר: ראו מי שעובד אלקים, כמה זכיה יש לו. ובעת שלקה בייסורין היו אומרים: אם בארזים נפלה השלהבת מה יענו אזובי קיר. ובלמודים אלו היה מגין על דורו מן היצר הרע המפתה אותם לדבר עבירה". יענקי חי חיים מלאי ייסורים, בחינת איוב. קרוב ל-19 שנה לא יכול היה לתקשר, להביע ולהניע איבר, לכאורה כמו עץ. במשך שנים ארוכות חי במצב כזה, ולכאורה לא מובן מדוע השאירו ה' כך בעולם, אבל ברור שבשנותיו אלה הגן על הדור.

שנותיו של יענקי לא היו ארוכות, אבל היו מתומצתות ואיכותיות. בגיל רך הספיק ללמוד ולהתפלל ולעבוד את קונו כאדם שחי שנים ארוכות, היה בעל מידות מופלאות, והשאיר בביתנו חותם שלא יימחה, של עדינות נפש, רגישות וכבוד לזולת, ענווה ושמחת חיים פשוטה וטהורה.

זכינו שחי בינותינו, בתוך ביתנו, ובמשך 15 השנים הראשונות לחוליו אף שהה איתנו חצי שבוע בבית - בכל שבוע אבא הביאו הביתה ביום חמישי, דאג לו, טיפח אותו וטיפל בו במסירות נפש, וביום ראשון החזירו לבית החולים בו שהה. נכח אתנו בכל סעודות השבת, וישן אתנו בחדר הילדים. בשנים הראשונות הצטרף לחלק מהשמחות המשפחתיות - לשבתות עלייה לתורה ושבע ברכות. גם בשנים האחרונות היה מגיע לביקורים קצרים, כגון בחול המועד, בחנוכה ובפורים. הוא היה חלק בלתי נפרד מההווה המשפחתי, אפילו לנופשים היה מגיע אתנו כשהיה מתאפשר, וכמובן למקומות הקדושים כמו לכותל ולציון הרשב"י. תמיד היינו מספרים לו את חדשות המשפחה, מי התחתן, מי הגיע למצוות, מי נולד וכן הלאה. זכורני ששבועיים אחרי שאיבד את הכרתו סיפרו לו שהרב שך נפטר. בחלק מהתמונות המשפחתיות, שבהן לא צולם, שילבנו את תמונתו כדי להשלים את התמונה המשפחתית. היינו גאים בזכות להיות "האחים של יענקי".

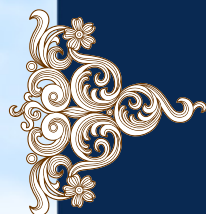
זכתה משפחתנו להיות כל כך הרבה שנים משכן לשכינה שהייתה למעלה מראשותיו, וכמו שכתוב בפרשת בהעלתך שקראנו בשבת האחרונה: "ויהי... בחודש השני בעשרים בחודש נעלה הענן מעל משכן העדות" - בכ' בחודש אייר, החודש השני, נעלה ענן השכינה שהיה למעלה מראשותיו של יענקי, ועלתה נשמתו בטהרה השמימה.

בסיום דברי ברצוני להודות שוב לאבא היקר בשמי, בשם כולנו, וגם בשמך יענקי, על כל ההשקעה במשך השנים ללא גבול וללא תמורה, דבר שאינו מובן מאליו כלל.

אנחנו נפרדים ממך, יענקי, אבל נשתדל ללמוד מדמותך ומדרכיך ולקחת איתנו את המעלות שהיו בך, ההתמדה, היראת שמים, העדינות, הרגישות, הענווה. ויהיה הדבר לעילוי נשמתך הטהורה.

אחיו הרב יהודה שליט"א

אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות
אלא תורה ומעש"ט בלבד.

כאשר ישבנו וסיפרנו סיפורים על יענקי, הייתי צריך לפעמים לצבוט את עצמי:
האומנם הייתה כזו דמות? הייתכן שילד מושלם כזה גדל בינינו? האומנם יש
אפשרות שאדם יהיה כל כך מושלם בגיל כה צעיר?

יענקי, כפי ששמענו מכל הכיוונים, החזיק ב־ג' עמודי העולם: תורה, עבודה
וגמילות חסדים, וכמו שהגדירו - חייו של יענקי לא היו קצרים, הם היו מתומצתים.

אחד המנחמים אמר, לאחר ששמע כמה סיפורים, שנזכר בסיפור על החפץ
חיים שהיה טורח ומגיע לשפוך את הדליים שהילדים השובבים מילאו במים כדי
שיקפאו ויקשו על שואב המים. דברים מעין אלה מגיעים כתוצאה מהשקעה של
המון מחשבה איך להיטיב לשני ולתת לו הרגשה הכי טובה. יענקי היה גאון בחסד
והשקיע את כשרונו בשביל להיטיב.

כמו כן סיפרו כמה מתושבי השכונה שיענקי היה רב'ה שלהם לתפילה. ראו בו
צורה של עבד העומד לפני רבו, מכין את עצמו ונעמד לדבר לפני רבש"ע. כמונה
מעות וברגש היה משתפך לפני קונו, וחיזק את סביבתו - אברכים שמבוגרים
ממנו בהרבה. עד כדי כך שאחד המנחמים ביקש את התמונה שלו, כדי שיוכל
להתבונן לפני התפילה בילד המופלא הזה ולהתחזק וללכת בדרכיו.

יענקי היה כשרוני מאד, הוא קיבל משמים מתנות של קליטה ושליטה בכל מה
שלמד, אבל הוא לא פטר את עצמו מלהשקיע בלימוד. היה מסכם בבהירות
את הסוגיות הנלמדות בחידר, וחזר על החומר הנלמד 40 פעם!!! זאת אף על פי
שכבר בפעם הראשונה קלט וידע בעמקות. הלך לשיעורים בבית הכנסת, ניצל

את הזמן לחיי עולם. כילד קטן ישב בפינת בית הכנסת על הרצפה ולמד משנה ברורה. לא הספיקו לו הכישרונות, ולא ויתר על העמל. הוא ה-ש-ק-י-ע.

יענקי הספיק להיות בעל בחירה, ובחר בטוב, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ונחשב שהמשיך לעלות ולהתעלות בדרך זו. אחד מהמנחמים הסביר את הפסוק "הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד", שאם הוא בן יקיר וילד שעשועים - זכור אזכרנו עוד... נחשב הדבר שהמשיך עוד ועוד.

אשרינו שזכינו באח כזה. נזכה בעז"ה בתחיית המתים להיפגש עם אחינו המופלא, נפש נקי וצדיק שבקושי הספיק להיות בר־מצווה ולהתחבר עם חומריות העולם הזה, התאוות והיצר הרע.

זו זכות עצומה עבורנו שזכינו להיות שארי בשרו. וזה גם מחייב אותנו ללכת בדרכיו ולהידבק באורחותיו.

כעת הוא נמצא במקום שבו עומדים, אין לו את האפשרות לזכות את עצמו, להתקדם ולקיים מצוות - שהיו חשקו ושמח כל כך בעשייתו.

תפקידנו כעת לעזור לו, לעשות למענו, למען עילוי נשמתו. כל מצווה שעושים לזכותו מעלה אותו מעלה מעלה לאין שיעור. אנחנו צריכים להשתדל בל"נ ללמוד לע"נ גמרא, משניות, לקרוא תהילים ולעשות מעשים טובים, כל אחד כפי יכולתו. הוא ודאי ישמח בזה. בואו נחשוב עליו כמו שהוא חשב להיטיב לכולם. נעשה מה שיכולים, ויהיה זה חסד של אמת, ובוודאי גם הוא ימליץ טוב בעדנו.

ההרגשה שלי היא שאנחנו חייבים להתחזק במידה הזו של הטבה וחשיבה על כל יהודי, לא לצער ח"ו את הזולת, ולחשוב תמיד איך לגרום נחת רוח לזולת. יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, וחביב אדם שנברא בצלם.

בדרך לבית החיים בסיום השבעה חשבתי על העניין דלהלן. ישבנו כשבוע ספונים בבית ובאבלות. בימים האלה לא ראינו סערת ורגשת העולם הזה, והבנו מה העיקר בעולם הזה ומה הטפל. עולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. גם כעת, בזמן שבו כביכול שבים למסלול, חייבים אנו לדעת ולזכור כי העולם הזה הבל ואינו מטרה. לא להתרגש מהעולם הסוער. צריך להחדיר לעצמנו שאנו פה באופן זמני והכל חולף. כמה מתאים להביא פה את המאמר של יענקי "סולם יעקב". ונזכור שאין מלווין לו לאדם לא כסף וזהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים ב-ל-ב-ד.

נתחזק בעז"ה כולנו, והרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם יתן נחמה לאבא ואמא היקרים שכל כך התמסרו ונתנו את עצמם למען יענקי, וגם לאחים היקרים

ולמשפחה כולה, שכל כך מרגישים את החלל והחסר. ועוד הרבה הרבה אנשים שמרגישים כל כך קרובים ליענקי, ודמותו נגעה בליבם ופרטה על נשמתם, וגם הם מרגישים צורך להתנחם.

נסיים במה שהביא אחד המנחמים, שיש שני פירושים במילות הניחום "המקום ינחם אתכם". בפשוטו זה רבש"ע, אבל במקרים מסוימים, והמקרה שלנו ביניהם, אפשר לפרש כי המקום הוא מקומו בעולם העליון, שיושב ומתענג ומשתעשע עם הרבש"ע ופמליא של מעלה בדברי תורה שכל כך אהב. ואכן זו ההרגשה של כולנו.

נזכה בקרוב לתחיית המתים ולביאת המשיח ולשמוח בבניין בית המקדש. ו"כאיש אשר אמו תנחמנו כן אנוכי אנחמכם, ובירושלים תנוחמו", בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

החותם בדמע, יהודה

יענקי עם אחיו מאיר, יהודה ופינחס

יענקי ידע שהחיים אינם קלים, ואף כתב שיר שמתאר את המכשולים ואת הקשיים העומדים בפני ילדים ונערים. באותם ימים התנהלו חייו על מי מנוחות, ובכל זאת, הנושא העסיק אותו. הוא ודאי לא דמיין עם אילו קשיים יצטרך הוא להתמודד בעתיד...

בס"ד

במשעולי חיים

- א. במשעולי הילדות, צועד לו ילד קט, בלאט.
בין קוצים וברקנים,
בתוך קדרות של עננים,
צועד לו ילד קט, בלאט. פזמון...
- ב. במשעולי הנערות, צועד לו הילד, שכבר גדל מעט.
נוהר הוא מכל מכשול,
שחלילה בבור לא יפול,
כך גדל הוא לאט לאט. פזמון...
- ג. במשעולי הילדות, צועד לו ילד קט, בלאט.
צועד הוא בדרך מלאה קשיים,
אך רוצה הוא להמשיך עוד בחיים,
כך צועד לו ילד קט, בלאט. פזמון...
- ד. במשעולי הנערות, צועד לו הילד, שכבר גדל מעט.
ואומר: אם הצלחתי עד עתה לשרוד,
רצוני להמשיך לחיות עוד ועוד,
וכך גדל הוא לאט לאט. פזמון...

פזמון: במשעולי החיים צועדים,
אלפים של ילדים,
בדרך מלאה מכשולים,
אך ממנה אינם נבהלים.
כך פוסעים הם בסך,
כשכל אחד לרעהו שח,
את קורותיו בדרכו הקשה,
לחיות עם תורת משה מורשה.